

54/2023. (IX. 13.) AM rendelet

a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről

Hatályos: 2024. 04. 10. –

A Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXXV. törvény 48. § (3) bekezdés 1., 2., 7., 9., 11–13., 16. és 18. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 54. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. Fejezet

HORIZONTÁLIS SZABÁLYOK

1. A rendelet hatálya

1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény).

a) 11. § (1) és (2) bekezdése szerinti

aa) intézkedésekkel összefüggő feladatokat ellátó szervezetre,

ab) intézkedésekkel kapcsolatos eljárásokra,

ac) intézkedések kedvezményezettjeire, valamint

ad) intézkedésekkel összefüggő valamennyi jog gyakorlására és kötelezettség teljesítésére és

b) 11. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott eljárásokra.

(2) Az e rendeletben meghatározott szabályokat a KAP Stratégiai Tervben foglaltakra tekintettel kell alkalmazni és értelmezni.

(3) Ha a támogatás részletes feltételeit megállapító jogszabály vagy pályázati felhívás másként nem rendelkezik, akkor a támogatás vissza nem térítendő jellegű.

(4)¹ E rendeletet abban az esetben kell alkalmazni, ha a KAP törvény végrehajtására kiadott miniszteri rendelet vagy e rendelet alapján meghirdetett pályázati felhívás eltérően nem rendelkezik.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. **ARACHNE**: az Európai Unió által biztosított kockázatértékelő eszköz, amelyhez a hozzáférést az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter biztosítja;

2. **beavatkozás**: a KAP Stratégiai Tervben meghatározott támogathatósági feltételekhez kötött, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalpból (a továbbiakban: EMGA) vagy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alpból (a továbbiakban: EMVA) nyújtott egyes támogatási eszköz;

3. **egy és ugyanazon vállalkozás**:

a) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk (2) bekezdése,

b)² az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1408/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk 2. pontja,

c)³ az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2014. június 27-i 717/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 2. pontja, valamint

d)⁴ az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 2. cikk (2) bekezdése szerinti vállalkozás;

4. **fenntartási kötelezettség**: a támogatott beruházás, eszköz, létesítmény rendeltetésének megfelelően, a vonatkozó engedélyek és előírások betartásával történő használata, működtetése, üzemeltetése;

5. **fizikai befejezés**: az az állapot, amikor az agrártámogatási jogviszony keretében a támogatott tevékenységeket a pályázati felhívásban és a támogatási döntésben meghatározottak szerint elvégezték;

6. **keretkimerülés**: a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott jogosultsági vagy pénzügyi keret teljes mértékű vagy olyan részleges kimerülése, amikor a fennmaradó rész (maradvány) a támogatás jellegéből adódóan nem használható ki;

7. **konzorcium**: olyan kollektív kedvezményezett, amelynek természetes személy, illetve nem természetes személy tagjai polgári jogi társasági szerződést kötnek adott intézkedés közös megvalósítására és az ahhoz szükséges vagyoni hozzájárulás biztosítására;

8.⁵ **mezőgazdasági terület**: jogszabályban meghatározott szántóterület, állandó gyepterület és állandó legelő vagy az állandó kultúrák által elfoglalt terület, beleértve az agrár-erdészeti rendszereket;

9. *mobilGAZDA*: a Nemzeti Kifizető Ügynökség által a kedvezményezettek számára biztosított, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 25. §-a szerinti, valós idejű és közvetlen kommunikációs lehetőséget biztosító, hatékonyabb ügyintézés célzó interaktív alkalmazás;

10. *műszaki-szakmai tartalom*: a beavatkozás keretében megvalósított fejlesztések, tevékenységek valamely, a beavatkozás eredményessége szempontjából meghatározó tulajdonsága, amelynek megvalósítását a kedvezményezett a támogató felé a támogatási kérelem benyújtásával vállalta, vagy amelyet a pályázati felhívás vagy a támogatási döntés ekként határoz meg;

11. *nyilvánvaló hiba*: a kedvezményezett által benyújtott kérelemben feltüntetett adatok olyan egyértelmű hiányossága vagy hibája, amely a kérelem adataiból vagy a támogató által közvetlenül elérhető nyilvántartásokból származó adatok alapján hiánypótlásra felszólítás nélkül vagy saját hatáskörben pótolható vagy javítható;

12. *pénzügyi befejezés*: ha a fizikai befejezés megtörtént, valamint a megvalósítás során keletkezett elszámoló bizonylatok kiegyenlítésre kerültek; a pénzügyi befejezés dátuma a felmerült, a kedvezményezett által megfelelően elszámolt költségek közül a legkésőbbi kiegyenlítés dátuma;

12a.⁶ *szállítói finanszírozás*: a kedvezményezettet megillető támogatás összegének kifizetése közvetlenül a szállító fizetési számlájára történő utalással

13. *terület- és állatállomány alapú intézkedések*: az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet 69. cikk (1) és (2) bekezdése alapján, az (EU) 2022/1173 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet [a továbbiakban: (EU) 2022/1173 bizottsági rendelet] 8. és 9. cikke szerinti intézkedések;

14. *utófinanszírozás*: a kedvezményezett által kifizetett számlák vagy egyéb, a 4. mellékletben meghatározott, az elszámolást alátámasztó dokumentumok támogatási összegének utólagos megtérítése.

15.⁷ *üzemszünet*: minden olyan előre tervezett technikai tevékenység, amely az elektronikus kapcsolattartást és ügyintézését biztosító szolgáltatás szünetelését vagy korlátozott működőképességét eredményezi;

16.⁸ *üzemzavar*: az elektronikus kapcsolattartást és ügyintézését biztosító szolgáltatás átmenetileg vagy tartósan nem érhető el.

3. Általános rendelkezések

3. § (1) A Nemzeti Irányító Hatóság

a) évente tájékoztatja a Kormányt a KAP Stratégiai Terv végrehajtásáról, illetve módosításáról, valamint
b) megvizsgálja az Európai Unió Alapjogi Chartájával összefüggő, valamely alapvető jog tekintetében meghozott határozaton vagy jelentősen alapuló bejelentéseket, amelynek eredményéről évente tájékoztatja az agrárpolitikáért felelős minisztert (a továbbiakban: miniszter).

(2) A támogatás az adott intézkedésre vonatkozó feltételeket megállapító

a)⁹ EMGA-ból, az Európai Unió általános költségvetéséből, valamint a kizárólag nemzeti hatáskörben nyújtott támogatások esetében jogszabályban, valamint

b)¹⁰ az EMVA-ból nyújtott támogatások esetén pályázati felhívásban foglaltak szerint, kérelemmel igényelhető.

(3) A támogató a feladatkörében az intézkedésekkel kapcsolatos jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítésének módjára vonatkozóan

a) a honlapján közleményt, valamint tájékoztatót tesz közzé,
b) elektronikuskérelem-benyújtó felületet vagy elektronikus űrlapot (a továbbiakban együtt: elektronikus felület) biztosít, illetve közleménnyel nyomtatványt, iratmintát rendszeresít.

(4) A kedvezményezett köteles az eljárás során a (3) bekezdés szerinti elektronikus felületet vagy nyomtatványt alkalmazni.

(5) Az e rendelet szerinti eljárásban méltányosság gyakorlásának nincs helye.

(6) Az idegen nyelven kiállított dokumentum benyújtása esetében a kedvezményezett csatolja a dokumentum hiteles magyar nyelvű fordítását is.

(7) A támogató a KAP Stratégiai Terv végrehajtásának ellenőrzése és értékelése céljából a KAP törvény 13. § (1) bekezdés e) pontja szerinti monitoringadat-nyilvántartási rendszert működtet, amelybe a támogató felhívására a kedvezményezett – az általa igénybe vett támogatással összefüggésben – adatot szolgáltat.

(8) A miniszter – az éven túli kötelezettségvállalásokra vonatkozó szabályokra is figyelemmel – keretkimerülésről közleményt ad ki.

4. § (1) A támogatási feltételek meglétét a kedvezményezett hitelt érdemlően bizonyítja, őt terheli a kérelmével és az agrártámogatási jogviszonyával összefüggésben tett bármilyen nyilatkozatával, a benyújtott dokumentumok helytállóságával, valamint a támogató által megállapított ténnyel szembeni ellenbizonyítási kötelezettség.

(2) A kérelem elbírálásához, az agrártámogatási jogviszonyból fakadó kötelezettségek teljesítésének ellenőrzéséhez a támogató a KAP törvény 13. §-ában és 17. §-ában meghatározott nyilvántartások adatait használja fel.

(3) A támogató azt az iratot, amely nem az 1. § (1) bekezdése szerinti eljárással kapcsolatban érkezik részére, legkésőbb az irat beérkezésétől számított öt munkanapon belül megküldi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságához.

5. § A KAP törvény 13. §-a és 17. §-a szerinti nyilvántartásokban feltüntetett adatokkal szemben a bizonyítás azt terheli, aki az adatok valósággal egyezőségét vitatja.

6. § (1) Az (EU) 2022/1173 bizottsági rendelet 10. cikk (3) bekezdésének megfelelően, a területi monitoring rendszer alkalmazásában monitoring útján ellenőrizhető támogathatósági feltételek listáját a Nemzeti Kifizető Ügynökség közleményben

teszi közzé.

(2)¹¹ Az (EU) 2022/1173 bizottsági rendelet 10. cikk (5) bekezdésének megfelelően, a Nemzeti Kifizető Ügynökség a támogathatósági feltételek elemzése céljából a területi monitoring rendszerben a Kopernikusz-Sentinelek műholdas adatai mellett a mobilGAZDA alkalmazáson keresztül beküldött, földrajzi koordinátákkal ellátott fényképek adatait, illetve más, legalább egyenértékű adattípusokat is figyelembe vehet.

(3) Az (EU) 2022/1173 bizottsági rendelet 10. cikk (8) bekezdése szerinti körülmények tisztázása érdekében a Nemzeti Kifizető Ügynökség egyeztetésre hívja fel a kedvezményezettet. Egy tábla esetén több egyeztetés is lefolytatható, ha a támogatási feltételek teljesülése csak így igazolható.

(4) Ha a területi monitoring rendszer által feltárt meg nem felelés több területalapú támogatás jogosultsági feltételét is érinti, akkor azt az összes érintett területalapú támogatással kapcsolatban figyelembe kell venni.

7. § A Nemzeti Kifizető Ügynökség létrehozza a KAP törvény 13. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilvántartást, amely a KAP törvény szerinti törzsadatokon kívül tartalmazza a kedvezményezett támogatási azonosítóját, a raktározási helyszíneket és a raktározási építmények műszaki paramétereit. Ez a nyilvántartás olyan országos adatbázis, amely az intervenciók termékek raktározásához, megőrzéséhez, szállításához vagy átadásához kapcsolódó műveletek elvégzése érdekében biztosítja a raktározási helyszínek és raktárépítmények egyedi beazonosíthatóságát.

8. § (1) Az egyes intézkedésekben való részvétel feltételeként előírt vagy értékelési szempontból figyelembe vehető képzettséget igazoló dokumentumok nyilvántartására és az azokban szereplő képzettségre vonatkozó adatok, tények kezelésére, ellenőrzésére a Nemzeti Kifizető Ügynökség képzettségi nyilvántartást vezet.

(2)¹² A képzettségre vonatkozó adat, tény a kedvezményezett által benyújtott, jogszabályban vagy pályázati felhívásban jogosultsági feltételként rögzített vagy értékelési szempontból figyelembe vehető képzettség, végzettség igazolására szolgáló dokumentum (a továbbiakban: képzettségi igazolás) alapján kerül nyilvántartásba vételre. A képzettségi igazolást – nyilvántartásba vétele esetén – egyszer kell benyújtani.

(3) A képzettségi nyilvántartásban szereplő adatot, tényt valamennyi, e rendelet hatálya alá tartozó eljárás során felhasználhatja a támogató.

(4)¹³ A képzettségi nyilvántartásban szereplő adatok, tények helyállóságát a kedvezményezett ellenőrizheti.

(5)¹⁴ Ha a képzettség nem vagy nem megfelelően szerepel a képzettségi nyilvántartásban, azt a kedvezményezettnek vagy rá tekintettel a képzettséggel rendelkező természetes személynek legkésőbb a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg kell bejelentenie.

(6)¹⁵ Ha a képzettség bejelentése nem felel meg a rendeletben foglaltak, a támogató a képzettség nyilvántartásba vételére irányuló eljárását megszünteti.

9. § A mezőgazdasági célú csekély összegű támogatások rendszere tartalmazza az egy és ugyanazon vállalkozásokra és az alkalmazott üzleti évre vonatkozó adatokat is.

4. A kedvezményezettekre vonatkozó információk közzététele

10. § (1) A támogató a KAP törvény 15. § (3) bekezdésében meghatározott adatokat – ha az adat az adott intézkedésre vonatkozóan értelmezhető – évente hivatalos honlapján közzéteszi.

(2) Az (1) bekezdés szerint közzétett adatokhoz a támogató olyan keresőprogramot biztosít, amely lehetővé teszi a kedvezményezettek között név, megvalósulás helye szerinti település, támogatási összeg vagy intézkedés szerint vagy ezek kombinációjával történő keresést, valamint minden kapcsolódó információ egységes adatsorként történő kimásolását.

(3) A KAP I rendelet 16. cikke szerinti közvetlen kifizetések formájában megvalósuló intézkedések, a KAP I rendelet III. Fejezete szerinti egyes ágazatokra vonatkozó beavatkozástípusok, valamint a KAP I rendelet 69. cikk b) és c) pontja szerinti, vidékfejlesztésre irányuló intézkedések tekintetében nem kell közzétenni a KAP törvény 15. § (3) bekezdés e) pontja szerinti adatokat.

(4) A közzétételben az előző pénzügyi év során a Nemzeti Kifizető Ügynökség által folyósított EMGA, EMVA és a kizárólag nemzeti hatáskörben nyújtott támogatások együttes összege, valamint a folyósított támogatások teljes összege is feltüntetésre kerül.

5. A kérelem benyújtására vonatkozó rendelkezések

11. § (1) A kérelmező a kérelmet jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott módon és tartalommal nyújtja be a támogatóhoz.

(2) Jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározottak szerint

a) a támogatási kérelem benyújtása egyben kifizetési kérelemnek is minősülhet, vagy

b) egyes intézkedések esetében a támogatás folyósítása érdekében, a már benyújtott támogatási kérelem vagy a végleges támogatási döntés alapján a kedvezményezett kifizetési kérelmet nyújt be.

(3) Kérelmet – a Kedvezményezetti Nyilvántartási Rendszerbe (a továbbiakban: KNYR) történő nyilvántartásba vételre vonatkozó kérelem kivételével – az a kedvezményezett nyújthat be, aki vagy amely kérelemre nyilvántartásba vett besorolással kedvezményezettként szerepel a támogató által vezetett KNYR-ben.

(4) Ha jogszabály lehetővé teszi a kérelem papíralapú benyújtását, a kedvezményezettnek legkésőbb a kérelem benyújtásával egyidejűleg kérelmeznie kell a KNYR-ben kérelemre nyilvántartásba vett besorolással történő nyilvántartásba vételét.

(5) A kérelem benyújtására nyitva álló, valamint valamely egyéb eljárási cselekményre meghatározott határidő vagy határnap elmulasztása esetén – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – igazolásnak helye nincs, az ilyen kérelem visszautasításra kerül, illetve az elkésett eljárási cselekmény figyelembevételére nem került sor.

(6) Az intézkedésben való részvétel feltételeinek – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – már a kérelem benyújtásakor fenn kell állniuk.

(7)¹⁶ A rendelet eltérő rendelkezése hiányában a támogató saját hatáskörben indított eljárására a kérelemre indult eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

12. § (1) Kérelmet – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – a támogató által biztosított elektronikus felületen, ügyfélkapus azonosítást követően vagy papír alapon az erre a célra rendszeresített nyomtatványon kell benyújtani.

(2)¹⁷ Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált formában kell csatolni az elektronikus felületen benyújtott kérelemhez. A kérelemben a kedvezményezett nyilatkozik arról, hogy a kérelem mellékleteként benyújtott elektronikus másolat az eredeti papíralapú dokumentummal mindenben megegyezik.

(3) Ha a kedvezményezett által csatolt – elektronikus benyújtás esetén digitalizált – melléklet minősége nem megfelelő, nem felel meg az olvashatóság követelményének, a támogató – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – hiánypótlás keretében a melléklet pótlását kérheti.

(4) Az elektronikus úton benyújtott kérelem vagy bármely elektronikus dokumentum beérkezésének tényét és annak időpontját a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer által a kedvezményezett tárhelyére küldött értesítés igazolja.

6. Kedvezményezetti nyilvántartásba vétel részletes szabályai

13. § (1) Ha a kedvezményezett még nem rendelkezik kérelemre nyilvántartásba vett besorolásúként támogatási azonosítóval, kérelmeznie kell a KNYR-be történő felvételét.

(2) A KNYR a KAP törvény 10. § (2) bekezdés a) pontja szerinti törzsadatok mellett a következő adatokat tartalmazza

- a) természetes személy esetén
  - aa) születési családi és utónevét, nemét,
  - ab) állampolgárságát,
  - ac)¹⁸ az adózás rendjéről szóló törvény szerinti adóazonosító jelét, egyéni vállalkozó esetében adóazonosító számát is,
  - ad) lakóhelyét, egyéni vállalkozó esetében székhelyét is,
  - ae) kiskorú, illetve cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes nagykorú esetében törvényes képviselője születési családi és utónevét, anyja születési családi és utónevét, születési helyét, idejét és lakóhelyét,
  - af) iratai őrzésének helyét, ha az nem azonos a lakóhelyével,
  - ag) levelezési címét, ha az nem azonos a lakóhelyével,
  - ah) elektronikus levélcímét,
  - ai) a kedvezményezett nevére szóló fizetési számlaszámot és annak devizanemét – nem magyar állampolgárságú külföldi illetőségű természetes személy (a továbbiakban: külföldi természetes személy) esetén külföldi fizetési számlaszám megadása is lehetséges,
  - aj) szöveges üzenet fogadására alkalmas telefonos elérhetőségét,
  - ak) mezőgazdasági őstermelő esetében, ha őstermelők családi gazdaságának képviselőjét látja el, a képviselői minőségét és
    - al) gazdálkodási forma szerinti azonosító adatát;
- b) nem természetes személy esetén
  - ba) elnevezését, továbbá rövidített cégnevét,
  - bb) képviseletére jogosult nevét, lakcímét, az adózás rendjéről szóló törvény szerinti adóazonosító jelét,
  - bc)¹⁹ telephelyét vagy telephelyeit, valamint iratai őrzésének helyét, ha az nem azonos a székhelyével,
  - bd) cégjegyzékszámát,
  - be) levelezési címét, ha az nem azonos a székhelyével,
  - bf) elektronikus levélcímét,
  - bg) törzskönyvi jogi személy esetén típusát, törzskönyvi nyilvántartási számát,
  - bh) statisztikai számjelét,
  - bi) működésének kezdetét,
  - bj) a kedvezményezett nevére szóló fizetési számlaszámot és annak devizanemét – külföldi nem természetes személy esetén külföldi fizetési számlaszám is megadható,
  - bk) szöveges üzenet fogadására alkalmas telefonos elérhetőségét,
  - bl) családi mezőgazdasági társaság minőségét és
  - bm) gazdálkodási forma szerinti azonosító adatát;
- c) a pénzügyi következményekkel járó intézkedésben részt vevő, Magyarországon lakóhellyel vagy telephellyel nem rendelkező természetes személy vagy nem természetes személy esetében a magyarországi kézbesítési meghatalmazottjának nevét és levelezési címét;
- d) külföldi természetes személy vagy külföldi nem természetes személy esetén az a)–c) pontban foglalt adatok mellett a magyar adóazonosító számát és az illetékessége szerinti állam hatósága által megállapított adóazonosító számát;
- e) a kedvezményezett 15. § (2) bekezdése szerinti státuszát.

(3) A KNYR-ben történő nyilvántartásba vétel iránti kérelem és a KNYR-ben nyilvántartott adatok módosítása iránti kérelem személyesen, postai úton vagy az erre biztosított elektronikus felületen nyújtható be.

(4) A KNYR-ben történő nyilvántartásba vétel iránti kérelem elektronikus felületen történő benyújtásának feltétele, hogy

a) a természetes személy kérelmező rendelkezzen az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 35. § (3) bekezdése szerinti biztonságos kézbesítési szolgáltatási címnek minősülő ügyfélkapuval;

b) nem természetes személy kérelmező rendelkezzen az E-ügyintézési tv. 35. § (3) bekezdése szerinti biztonságos kézbesítési szolgáltatási címnek minősülő cégkapu (a továbbiakban: cégkapu tárhely) vagy hivatali kapu tárhellyel (a továbbiakban: hivatali kapu tárhely).

(5) A nem természetes személy képviselőjében eljáró, ügyfélkapuval rendelkező természetes személy kérelmére a KNYR-ben történő nyilvántartásba vétel iránti kérelem benyújtását megelőzően a Nemzeti Kifizető Ügynökség jelszót állapít meg. A jelszót a Nemzeti Kifizető Ügynökség a cégkapu vagy hivatali kapu tárhelyre elektronikus úton küldi meg. A KNYR-ben történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmet a nem természetes személy képviselőjében eljáró, ügyfélkapuval rendelkező természetes személy a jelszó megküldését követően, a jelszó elektronikus felületen történő megadásával nyújthatja be.

(6)²⁰ A Nemzeti Kifizető Ügynökség a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet visszautasítja, ha a benyújtott kérelem, illetve a bejelentett adatok valótlanok vagy hiányosak. Nem minősül hiányosnak a kérelem, ha nem tartalmazza a (2) bekezdés a) pont ah), ai) vagy aj) alpontjában, valamint b) pont bf), bj) vagy bk) alpontjában foglalt adatokat.

(7) Egy kedvezményezett részére csak egy támogatási azonosító állapítható meg.

(8) A Nemzeti Kifizető Ügynökség a KNYR vezetése keretében

a) ellátja a nyilvántartás vezetésével összefüggő feladatokat,

b) megállapítja a támogatási azonosítót,

c) adatszolgáltatást teljesít,

d) működteti a KNYR informatikai rendszerét,

e) nyilvántartja a kedvezményezett KAP törvény 10. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti besorolását, valamint

f) a kérelemre történő nyilvántartásba vételről és a támogatási azonosító megállapításáról tájékoztatja a kedvezményezettet.

(9) A (2) bekezdés a) pont ai) alpontjában és b) pont bj) alpontjában meghatározott fizetési számlaszám bejelentéséhez a kedvezményezett nevére szóló fizetési számlaszám létezését igazoló, két hónapnál nem régebbi fizetési számlakivonat vagy fizetési számlaszereződés másolatát vagy a számlát vezető pénzforgalmi szolgáltatónak a kérelem benyújtási időpontját megelőző két hónapnál nem régebbi nyilatkozatát vagy annak másolatát kell csatolni, amely tartalmazza legalább a kedvezményezett azonosításához szükséges adatokat, valamint a kedvezményezett nevére szóló fizetési számlaszámot.

(10) A pénzügyi következményekkel járó intézkedésben való részvétel során a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: 2004. évi XXXIV. törvény) hatálya alá tartozó vállalkozás köteles a KNYR-be bejelenteni vállalkozása 2004. évi XXXIV. törvény 5. §-a szerinti minősítését.

14. § (1)²¹ A támogató a kedvezményezett KNYR-ben nyilvántartott adatait összevetheti a KAP törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott nyilvántartások adataival.

(2) Ha a támogató nem közhiteles nyilvántartás adata alapján állapítja meg, hogy az (1) bekezdés szerinti nyilvántartások között eltérés van, a kedvezményezettet a bejelentett adatok igazolására szólítja fel.

(3) Abban az esetben, ha az adatok közötti eltérést a támogató az (1) bekezdés szerinti összehasonlítás során közhiteles nyilvántartás adata alapján állapítja meg, a közhiteles nyilvántartásban szereplő adatot – a (2) bekezdés szerinti adatigazolásra történő felszólítás és külön értesítés nélkül – a KNYR-ben átvezeti.

15. § (1) Ha a kedvezményezettnek a KNYR-ben nyilvántartott adataiban változás következik be, a kedvezményezett a változásról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül köteles azt a Nemzeti Kifizető Ügynökségnek bejelenteni.

(2)²² Az (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettség kiterjed a kedvezményezett végelszámolásának elhatározására, csőd eljárás, végelszámolás, felszámolási, kényszerőrlési, eljárás alatt állásának, valamint a jogi személy, illetve egyéb szervezet megszűnésére is.

16. § (1) A KNYR-be bejelentett fizetési számlaszám – a kedvezményezett és a pénzügyi intézmény közötti finanszírozási kapcsolat miatt szükségessé váló – módosításához a kedvezményezett és a pénzügyi intézmény erre vonatkozó együttes megállapodása, továbbá e megállapodásnak – az erre rendszeresített nyomtatványon – a kedvezményezett vagy a pénzügyi intézmény által a Nemzeti Kifizető Ügynökség részére történő benyújtása szükséges, amelynek nyilvántartásba vételéről a Nemzeti Kifizető Ügynökség tájékoztatja a kedvezményezettet és a pénzügyi intézményt.

(2) A kedvezményezett vagy a pénzügyi intézmény által bejelentett, (1) bekezdés szerinti megállapodás hatálya alatt a kedvezményezett nem módosíthatja a megállapodásban rögzített, a KNYR-ben nyilvántartásba vett számlaszámát.

(3) Ha a banki megállapodásban megjelölt számlaszám nem egyezik meg a kedvezményezettnek a KNYR-ben nyilvántartott fizetési számlaszámával, a fizetési számlaszám módosítását a kedvezményezett legkésőbb a banki megállapodás nyilvántartásba vétele iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg jelenti be. Ha a banki megállapodás bejelentésekor a megállapodásban megjelölt fizetési számlaszám nem szerepel a KNYR-ben, vagy a banki megállapodás bejelentésével egyidejűleg benyújtott, nyilvántartásba vett adatok módosítása iránti kérelem alapján nem vehető nyilvántartásba, a Nemzeti Kifizető Ügynökség a kérelmet elutasítja.

(4) A természetes személy kedvezményezett halála esetén a nyilvántartásba vett megállapodás Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szembeni hatálya az elhunyt kedvezményezett halálának napjával megszűnik. A Nemzeti Kifizető Ügynökség törli a megállapodást a nyilvántartásából.

7. Képviselő

17. § (1) A kedvezményezett az eljárásban

- a) törvényes képviselője,
- b) eseti meghatalmazott,
- c)²³ az elektronikus kapcsolattartás feltételeinek megfelelő állandó meghatalmazott vagy
- d)²⁴ jogszabályban meghatározott feltételek szerinti kamarai meghatalmazás alapján a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (a továbbiakban: NAK) képviselheti.

(2) Egy kedvezményezettnek több meghatalmazottja is lehet.

(3)²⁵ Az állandó meghatalmazás egy vagy több intézkedésre is szólhat. Az állandó meghatalmazás kiterjed az eljárással kapcsolatos minden nyilatkozatra és minden eljárási cselekményre.

(4)²⁶ Az állandó meghatalmazást a Nemzeti Kifizető Ügynökség nyilvántartásba veszi, hatályát és érvényességét valamennyi eljárási cselekménynél megvizsgálja.

(5)²⁷ Az állandó meghatalmazáson alapuló képviseleti jog keletkezése és megszűnése az eljárásban az arra vonatkozó bejelentésnek a Nemzeti Kifizető Ügynökséghez történő beérkezése napjától, vagy ha a kedvezményezett a bejelentésben későbbi időpontot jelölt meg, akkor a bejelentésben megjelölt, a bejelentés beérkezése napjánál későbbi időponttól hatályos.

(6)²⁸ A nyilvántartásba vett állandó meghatalmazást a Nemzeti Kifizető Ügynökség öt évente felülvizsgálhatja, és annak, amely alapján a meghatalmazott öt éve semmilyen eljárási cselekményt nem végzett, a nyilvántartását megszüntetheti. A Nemzeti Kifizető Ügynökség a meghatalmazás nyilvántartásának és ezzel a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szembeni hatályának megszüntetéséről tájékoztatja a kedvezményezettet.

(7)²⁹ Az eseti meghatalmazást legalább a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, és az adott eljárási cselekmény megkezdéséig a támogató részére be kell nyújtani. Papíralapú eljárási cselekmény esetén az eseti meghatalmazást legkésőbb az eljárási cselekménnyel egyidejűleg is be lehet nyújtani. Az eseti meghatalmazás a támogatóhoz történő beérkezéstől hatályos.

(8) Az eljárásban a nem természetes személy kedvezményezett helyett törvényes képviselőjeként annak KNYR-be bejelentett elsődleges képviselője is eljárhat, aki

- a) az általa képviselt, kérelemre nyilvántartásba vett besorolású nem természetes személy kedvezményezettnek közhiteles hatósági nyilvántartás szerint önálló képviseleti joggal rendelkező egyetlen törvényes képviselője,
- b) rendelkezik a Központi Ügyfél-regisztrációs Nyilvántartás regisztrációhoz kapcsolódó tárhellyel (a továbbiakban: ügyfélkapu), valamint
- c) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású kedvezményezettként rendelkezik támogatási azonosítóval.

(9) A Nemzeti Kifizető Ügynökség nyilatkozattételre hívja fel a kedvezményezettet, ha az eljárás során a kedvezményezett és (1) bekezdés szerinti meghatalmazottjának nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek. Ha a kedvezményezett eltérően nem nyilatkozik, a Nemzeti Kifizető Ügynökség az időben későbbi cselekményt, nyilatkozatot tekintí érvényesnek.

18. § (1)³⁰ Állandó meghatalmazás esetén a meghatalmazottnak a KNYR-ben kérelemre nyilvántartásba vett kedvezményezett besorolással és támogatási azonosítóval kell rendelkeznie. A meghatalmazott az eljárása során a saját ügyfélkapus azonosítással elérhető, a Nemzeti Kifizető Ügynökség elektronikus felületét használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez.

(2)³¹ A meghatalmazást, valamint megszüntetésének tényét személyesen vagy postai úton a kedvezményezett lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatalhoz, vagy elektronikus úton a Nemzeti Kifizető Ügynökség részére kell benyújtani.

(3)³² Az állandó meghatalmazást a meghatalmazó vagy a meghatalmazott a Nemzeti Kifizető Ügynökség által rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus felületen nyújtja be, amely tartalmazza

- a) a meghatalmazó és a meghatalmazott támogatási azonosítóját,
- b) a meghatalmazás időbeli hatályára vonatkozó adatokat,
- c) azokat az intézkedéseket, amelyekre a meghatalmazás hatálya kiterjed, és
- d) nyomtatvány esetén a meghatalmazás érvényességéhez szükséges kötelező formai elemeket.

(4) A Nemzeti Kifizető Ügynökség kizárólag a formailag és tartalmilag megfelelő, hiánytalan adattartalmú meghatalmazást veszi nyilvántartásba, ellenkező esetben a meghatalmazás nyilvántartásba vételét visszautasítja.

(5) A meghatalmazott által a saját ügyfélkapus azonosítással elérhető elektronikus felületen keresztül benyújtott meghatalmazás kinyomtatott és aláírt példányát – a (10) bekezdésben foglaltak kivételével – a meghatalmazásban szereplő eljárási cselekmény elvégzését megelőzően legalább öt nappal postai úton vagy személyesen is be kell nyújtani a kedvezményezett lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatalhoz. A meghatalmazást a Nemzeti Kifizető Ügynökség a papíralapú beérkezését követő három napon belül – a képviseleti jogosultság ellenőrzését követően – nyilvántartásba veszi. A (10) bekezdésben foglaltak kivételével a meghatalmazott csak a postai úton vagy személyesen benyújtott meghatalmazás Nemzeti Kifizető Ügynökség által történt nyilvántartásba vételét követően végezhet eljárási cselekményt.

(6) A meghatalmazó által a saját ügyfélkapus azonosítással elérhető elektronikus felületen keresztül benyújtott meghatalmazás az (5) bekezdésben foglaltaktól eltérően a meghatalmazás elektronikus beérkezésének időpontjában hatályossá válik a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szemben.

(7) Több meghatalmazott esetén a kedvezményezettet bármelyik meghatalmazott képviselheti, azonban az elektronikus felületen eljárási cselekményt egyidejűleg csak egy meghatalmazott végezhet.

(8)³³ A meghatalmazás megszüntetését a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell benyújtani. A meghatalmazás megszüntetésének meghatalmazott által történő bejelentése esetén mellékelni kell annak igazolását, hogy a meghatalmazott erről értesítette a meghatalmazót. Az igazolás hiányában a meghatalmazás megszüntetése a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szemben nem hatályos.

(9)³⁴ A meghatalmazott által a saját ügyfélkapus azonosítással elérhető elektronikus felületen keresztül benyújtott, a meghatalmazás megszüntetésére irányuló nyilatkozat kinyomtatott és aláírt példányát az elektronikus benyújtást követő öt napon belül postai úton vagy személyesen is be kell nyújtani a kedvezményezett lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatalhoz. A meghatalmazás meghatalmazott által történő megszüntetése esetén a papíralapú bejelentéshez mellékelni kell annak igazolását, hogy a meghatalmazott erről értesítette a meghatalmazót. A postai úton vagy személyesen történő benyújtás és az igazolás hiányában a meghatalmazás megszüntetése a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szemben nem hatályos.

(10) Ha a meghatalmazott mellett a meghatalmazó is rendelkezik saját ügyfélkapuval, akkor a meghatalmazott által ügyfélkapus azonosítással benyújtott meghatalmazást vagy annak megszüntetését a meghatalmazó az ügyfélkapus azonosítással elérhető elektronikus felületen jóváhagyhatja. A meghatalmazó által jóváhagyott elektronikus meghatalmazást vagy megszüntetést papír alapon nem kell benyújtani.

(11) A természetes személy meghatalmazó által saját ügyfélkapus azonosítással elérhető elektronikus felületen keresztül benyújtott, meghatalmazás megszüntetésére irányuló nyilatkozat a (9) bekezdésben foglaltaktól eltérően a beérkezésének időpontjában hatályossá válik a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szemben.

(12) A meghatalmazás időbeli hatályának kezdete vagy megszüntetése esetén a meghatalmazás időbeli hatályának vége a meghatalmazó által történt elektronikus jóváhagyás beérkezésének időpontja vagy a meghatalmazáson megjelölt időpont, amely nem lehet korábbi, mint a meghatalmazás vagy a meghatalmazás megszüntetésének ügyfélkapus azonosítással történő benyújtásának időpontja. Ha a meghatalmazó elektronikus jóváhagyása nem történik meg, akkor a meghatalmazás kinyomtatott és aláírt példányát postai úton vagy személyesen is be kell nyújtani a kedvezményezett lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal részére az (5) bekezdésben foglaltak szerint.

8. Az iratok megőrzése

19. § (1)³⁵ A kedvezményezettnek, az intézkedésekkel kapcsolatban keletkezett iratokat azok nyilvántartásának módjától függetlenül az agrártámogatási jogviszony megszűnését követően legalább tíz évig meg kell őriznie.

(2) Ha a támogatás keretében elszámolható költségről szóló bizonylat eredeti példánya elveszett vagy megsemmisült, és a bizonylat kibocsátója az általa kiállított vagy őrzött bizonylatról másolatként új bizonylatot állít ki, akkor az abban az esetben fogadható el, ha a bizonylat kibocsátója a bizonylat azonosságát szabályszerűen igazolta.

(3) A szabályszerű igazoláson a bizonylatot kibocsátó bizonylati rendjében szabályozott módon történő hitelesítési, aláírási rendnek megfelelő módon és személyek által történő aláírást, esetlegesen bélyegzőlenyomat alkalmazását kell érteni. Az új bizonylatnak tartalmaznia kell, hogy az az eredetivel mindenben megegyezik. Az új bizonylat bizonyító ereje a tartalmát illetően az eredetivel azonos.

9. Iratbetekintés

20. § (1) A kérelemre induló eljárásban, a kérelmet benyújtó kedvezményezetten és erre jogosult képviselőjén kívül más személy csak azokba az iratokba tekinthet be, amelyek rá vonatkoznak, továbbá amelyek megismerése valamely jogszabályon, jogerős bírósági határozaton vagy végleges hatósági döntésen alapuló jogosultsága érvényesítéséhez, kötelezettségének teljesítéséhez szükséges, ha az iratbetekintés a KAP törvény 15. § (1) és (2) bekezdése szerinti támogatási titkot nem sért. Az iratbetekintésre jogosult személy a fenti adatok tekintetében a támogatási titok alanyának minősül.

(2) Korlátozható az iratbetekintés a KAP törvény 34. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzés megkezdéséig, ha valószínűsíthető, hogy az iratok tartalmának megismerése az ellenőrzés eredményességét befolyásolná.

(3) Az iratbetekintés során az (1) bekezdés szerinti jogosult másolatot, kivonatot készíthet, vagy másolatot kérhet, amelyet a támogató a jogosult kérelmére hitelesít.

10. A kérelem módosítása és visszavonása

21. § (1) A kérelem benyújtását követően a kérelem módosításának, ha jogszabály vagy pályázati felhívás eltérően nem rendelkezik – a (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a kérelem benyújtására nyitva álló időszak, szakaszos benyújtás esetén adott benyújtási szakasz végéig van helye. Az eljárási határidő számítása szempontjából a módosítás benyújtásának dátuma minősül a kérelembenyújtás dátumának.

(2)³⁶ A KAP törvény 10. § (1) bekezdés 21. pont b) alpontja szerinti vagy nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedések esetén – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a kérelem benyújtását követően az eredeti kérelemben megjelölt támogatási összeget vagy igényt akkor lehet módosítani, ha a benyújtott melléletek vagy a kapcsolódó helyszíni vizsgálat a módosítási igényt alátámasztja, és a támogató a módosítás beérkezésének időpontjában a kérelemről még érdemben nem hozott döntést.

(3) A kedvezményezett – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában, a (4) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a kérelmét a kérelem tárgyában hozott döntés közléséig részben vagy egészben visszavonhatja. A támogató – amennyiben a döntést meghozta, annak visszavonásával egyidejűleg – az eljárást megszünteti, amellyel szemben a

kedvezményezett nem élhet jogorvoslati kérelemmel. A kérelem visszavonására irányuló jognyilatkozatot a kérelembenyújtási határidő elteltét követően visszavonni nem lehet.

(4) A KAP törvény 34. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzésről (a továbbiakban: ellenőrzés) való tudomásszerzést követően a kedvezményezett az ellenőrzés alá vont intézkedésre vonatkozóan kérelmét akkor módosíthatja vagy vonhatja vissza, ha az ellenőrzés igazolta a jogszabályban, illetve a pályázati felhívásban foglaltaknak való megfelelést.

(5) A kérelem módosításának, illetve részben történő visszavonásának a 13. § (3) bekezdése, a 16. § (1) bekezdése, valamint a 18. § (2) bekezdése szerinti kérelmek esetében nincs helye.

11. A kérelem vizsgálata

22. § (1)³⁷ A kérelem vizsgálata során a támogató – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában –

- a) a kérelem folyamatos benyújtása esetén a kérelem beérkezését követően, vagy
- b) a kérelembenyújtási időszak vagy szakasz lezárulta után

elvégzi a kérelem ellenőrzését, amelynek során figyelembe veszi az Európai Unió Alapjogi Chartájában szereplő jogok érvényesülését.

(2)³⁸ A kérelem vizsgálata a KAP törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott adatbázisokból és nyilvántartásokból elérhető, a támogató által létrehozott nyilvántartásokban rendelkezésre álló adatok ellenőrzésére, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek való megfelelésre, valamint a kérelemhez csatolandó mellékletek teljeskörűségének és tartalmi megfelelőségének vizsgálatára irányulhat. Az olyan jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltétel, amelynek ellenőrzésére nem áll rendelkezésre adatbázis, illetve nyilvántartás, a kérelem adatai és a kedvezményezett által benyújtott dokumentumok alapján, illetve helyszíni vizsgálat alapján ellenőrizhető.

(3) Ha a kedvezményezett kizárólag a mobilGAZDA alkalmazáson keresztül nyújtotta be az adatot, akkor a megfelelő minőségű képfelvételt a támogató a kérelem a vizsgálata során felhasználhatja.

(4) A támogató a döntés előkészítése és meghozatala során a kedvezményezett vonatkozásában alkalmazhatja az ARACHNE kockázatértékelő eszközt.

(5) A kérelem vizsgálata során a támogató felhasználja azokat az adatokat, tényeket vagy egyéb megállapításokat, amelyeket a KAP törvény 20. §-a alapján történő megkeresés alapján kapott.

(6)³⁹ A KAP törvény 31. §-a szerinti végrehajtásban közreműködő szerv igénybevétele esetén annak megállapítását a támogató az eljárásában köteles felhasználni. A végrehajtásban közreműködő szerv döntése a támogató eljárását befejező döntés elleni jogorvoslati kérelem keretében támadható meg.

(7) Ha a döntés rangsor alapján történik, és a támogatási kérelmek rangsorba állításakor pontegyenlőség alakul ki, a döntési sorrendet az adott intézkedésre vonatkozó jogszabályban vagy pályázati felhívásban előírtak szerint kell meghatározni.

(8)⁴⁰ Ha a kérelem nem felel meg az intézkedés jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeinek, a kérelmet, illetve – ha a kérelem részekre bontható – annak érintett részét el kell utasítani.

(9)⁴¹ Ha a támogatási kérelem megfelel a meghatározott jogosultsági feltételeknek – jogszabály vagy pályázati felhívás előírása alapján – a támogató tájékoztatja a kedvezményezettet a kérelem jogosultsági szempontoknak való megfeleléséről.

(10)⁴² A területi monitoring által szolgáltatott eredményeket a támogató a támogatási feltételek meglétének ellenőrzéséhez és igazolásához használja fel.

23. § A támogató az eljárás során a nyilvánvaló hibát kijavítja.

12. A kérelem visszautasítása

24. § A támogató a kérelmet visszautasítja, ha

- a) a kérelmet a keret kimerülését követően nyújtották be;
- b) a kérelem nem a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott módon és helyen került benyújtásra;
- c) a kérelmet a kedvezményezett nevében előterjesztő képviselő képviseleti joga – a 17. §-ban foglaltak figyelembevételével – a kérelem benyújtásakor nem megfelelően került igazolásra;
- d) a kérelem a benyújtására nyitva álló időszakot megelőzően vagy azt követően került benyújtásra;
- e) a kedvezményezett a kérelem benyújtásakor nem szerepel kérelemre nyilvántartott besorolású kedvezményezettként a KNYR-ben, vagy papíralapú benyújtás esetén a kedvezményezett a kérelem benyújtásával egyidejűleg a KNYR-be történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmet nem terjesztett elő;
- f) a kérelem nem tartalmazza a kedvezményezett nevét, a támogatási azonosítóját – a KNYR-ben történő nyilvántartásba vételi kérelem kivételével –, az intézkedés elnevezését vagy olyan adatot, dokumentumot, amely a kérelem benyújtására nyitva álló határidő leteltét követően nem pótolható;
- g)⁴³ a kérelem jogszabályban vagy pályázati felhívásban a kötelező elemként meghatározott melléklet, illetve tartalom kitöltése nélkül kerül benyújtásra;
- h)⁴⁴ a pénzügyi következményekkel járó intézkedésekben való részvétel iránti kérelmet csőd-, felszámolási, végelszámolási, vagy egyéb, a megszüntetésére irányuló eljárás alatt álló kedvezményezett nyújtotta be, kivéve, ha jogszabály vagy pályázati felhívás ettől eltérően rendelkezik;
- i) az intézkedésre vonatkozó jogszabály alapján a kérelmet nyomtatványon kell benyújtani, és az eljárás megindítására irányuló kérelem nem tartalmazza a főlapot vagy az intézkedésben való részvételre vonatkozó jogszabályban meghatározott betétlapokat,

vagy papíralapú benyújtás esetén bármelyiket az igény érvényesítésére jogosult eredeti aláírásával a nyomtatványon megjelölt helyen nem hitelesítette;

j) a kérelem nyilvánvalóan lehetetlen célra irányul;

k) a támogató a kérelmet érdemben már elbírálta, és változatlan feltételek és jogi szabályozás mellett ugyanazon jog érvényesítésére irányuló újabb kérelmet nyújtottak be, feltéve, hogy a kérelem visszautasítását jogszabály vagy pályázati felhívás nem zárja ki;

l)⁴⁵ a támogató olyan döntésével szemben terjesztett elő a kedvezményezett jogorvoslati kérelmet, amelyben a kérelemnek a támogató maradéktalanul helyt adott;

m)⁴⁶ nem a támogató feladatkörébe tartozik az eljárás lefolytatása, és nem állapítható meg az eljárás lefolytatására más hatóság hatásköre, illetve illetékessége vagy.

n)⁴⁷ fennáll a 80. § (5) bekezdése szerinti eset.

13. Hiánypótlás

25. § (1) Ha a kérelem hiányos, és a kérelemben található hiba a kedvezményezett közreműködése nélkül a támogató által, nyilvánvaló hibaként nem javítható ki, és jogszabály vagy pályázati felhívás nem zárja ki, a kedvezményezettet hiánypótlásra kell felhívni.

(2) A hiánypótlásra való felhívás teljesítésére a támogató által meghatározható határidő annak közlésétől számítva legalább három nap, de nem haladhatja meg a harminc napot. A hiánypótlásra való felhívás teljesítésére megállapított határidő nem hosszabbítható meg.

(3) Ha a hiánypótlást a kedvezményezett a hiánypótlásra nyitva álló határidőn túl nyújtja be, azt a döntés meghozatalánál nem lehet figyelembe venni.

(4) Hiánypótlásra azonos tárgykörben – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – csak egyszer van lehetőség.

(5)⁴⁸ Az (1) bekezdés szerinti hiánypótlásnak a saját hatáskörben indult eljárás során és a döntés saját hatáskörben történő felülvizsgálata során is helye van.

(6) Hiánypótlásra való felhívásnak a KAP törvény 17. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartások adattartalmával kapcsolatban nincs helye.

(7) A kérelem benyújtási időszak lejártát követően benyújtott önkéntes hiánypótlást a döntés meghozatalánál kizárólag abban az esetben lehet figyelembe venni, ha a tárgyban az ellenőrzés során hiánypótlásra kerülne sor.

(8) Ha jogszabály vagy pályázati felhívás a hiánypótlást kizárja, akkor a kérelem benyújtási időszak lejártát követően benyújtott önkéntes hiánypótlást a döntés meghozatalánál nem lehet figyelembe venni.

26. § Ha a kedvezményezett a hiánypótlást nem, hibásan, hiányosan vagy határidőn túl teljesíti, a támogató a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy – ha a rendelkezésre álló adatok nem elégségesek – megszünteti az eljárást.

14. Adategyeztetés, egyeztetés

27. § (1) A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre szólíthatja fel.

(2) Közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az adategyeztetés vagy egyeztetés teljesítésének időtartama, annak közlésétől számítva legalább három, legfeljebb tizenöt nap lehet.

(3)⁴⁹ Ha a kedvezményezett az adategyeztetést vagy egyeztetést nem, hibásan, hiányosan vagy határidőn túl teljesíti, a támogató a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy – ha a rendelkezésre álló adatok nem elégségesek – megszünteti az eljárást.

15. Eljárási határidő, határidők számítása

28. § (1) A döntést a kérelem benyújtását követően lehet meghozni, figyelemmel az Európai Unió kötelezően alkalmazandó jogi aktusaiban foglalt határidőkre.

(2)⁵⁰ Az (1) bekezdésben foglaltakra tekintettel és jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában a támogató a kérelemről a benyújtási időszak vagy szakasz lezárultát követő hetven napon belül hoz döntést. Ha a kérelem benyújtása folyamatosan történik, akkor a támogató a kérelmet annak beérkezését követő hetven napon belül bírálja el és hoz döntést. A saját hatáskörben indult eljárásban a támogató a döntést az eljárás megindításának napjától számított hetven napon belül hozza meg.

(3) Ha a kérelem elbírálása rangsor állítása alapján történik, jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában, a kérelmet a benyújtására nyitva álló időszak vagy szakasz lezárultát követő hetven napon belül kell elbírálni.

(4) Ha jogszabály rendelkezése alapján arányos csökkentést kell alkalmazni, a kérelmet

a) a benyújtására nyitva álló időszakot, vagy

b) ha a forrás a benyújtási időszak lejártát követően áll csak rendelkezésre, akkor annak rendelkezésre állását követő hetven napon belül kell elbírálni.

(5)⁵¹ A kérelemről huszonegy napon belül döntést kell hozni, ha

a) a kérelmet a 26. § alapján vissza kell utasítani,

b) a kérelem a KNYR-ben való nyilvántartással kapcsolatos, vagy

- c) a kérelem a fizetési halasztással, részletfizetéssel kapcsolatos.
- (6) Az eljárási határidőbe nem számít bele
- a felfüggesztés időtartama, annak kezdő napjától a felfüggesztés megszüntetéséig,
  - a hiánypótlásra, adategyeztetésre, egyeztetésre való felhívás, annak közlésétől a teljesítéséig tartó időtartam,
  - a hiánypótlás, az adategyeztetés, az egyeztetés nemteljesítése, késedelmes teljesítése esetén a közlése napjától az abban megjelölt határidő leteltéig számított időtartam,
  - a KAP törvény 20. §-a szerinti megkeresés időtartama,
  - a kormányzati igazgatási szervekre vonatkozó igazgatási szünet időtartama,
  - a támogató működését – beleértve az elektronikus kapcsolattartást biztosító információs rendszerek használatát – ellehetetlenítő üzemzavar, üzemszünet vagy más elháríthatatlan esemény napja,
  - a megkeresés vagy a döntés postára adásának, illetve kiküldésének napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam, valamint
  - a határidő-számítás alapjául szolgáló cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, valamint a döntés közlésének napja.
- (7)⁵² A postán küldött kérelem vagy irat benyújtásának időpontja a postára adás napja. Az elektronikus úton küldött kérelem vagy irat benyújtásának napja az elektronikus felületen történő benyújtás időpontja.
- (8) A miniszter eljárása esetén, valamint a megismételt eljárásban az eljárási határidő az ügy összes iratának az eljárásra jogosult szervhez történő érkezését követő munkanapon kezdődik.
- (9) Ha a határidő utolsó napja nem munkanap, a határidő a következő munkanapon jár le. Ha a napokban megállapított határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a támogatónál a munka szünetel, a határidő a következő munkanapon jár le.
- (10) A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.
- (11)⁵³ A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, akkor a megállapított határidő a hónap utolsó napján jár le.

16. Az eljárás felfüggesztése

- 29. § (1)** Ha a kérelem érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától vagy adatszolgáltatás teljesítésétől függ, amelyben az eljárás vagy az adatszolgáltatás más szerv feladat- vagy hatáskörébe tartozik, vagy a támogatónak az adott ügygel szorosan összefüggő más döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, akkor a támogató a kérelem elbírálását a vonatkozó döntésről való tudomásszerzésig vagy adatszolgáltatás teljesítéséig felfüggeszti.
- (2) Ha a jogutód személye vitás, ennek eldöntéséig a támogató a folyamatban lévő eljárást felfüggesztheti.
- (3) Ha a bíróság jogerős határozatával a támogatót új eljárásra kötelezi, és ezzel a bírósági határozattal szemben perújítási vagy felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, a támogató az eljárást felfüggeszti.
- (4) Az eljárás a kedvezményezett kérelmére nem függeszthető fel.
- (5)⁵⁴ A felfüggesztésről és annak megszüntetéséről a támogató a kedvezményezettet értesíti, kivéve, ha a felfüggesztés oka büntetőeljárással függ össze.

17. A döntés

- 30. § (1)** A döntés tartalmazza legalább
- a támogató megnevezését, a döntés iratazonosító számát,
  - a kedvezményezett nevét, címét (lakóhelyét vagy székhelyét) és – ha rendelkezik vele – támogatási azonosítóját,
  - ⁵⁵ a kérelem tárgyában vagy a saját hatáskörben indított eljárásban hozott támogatói rendelkezést,
  - a jogorvoslati kérelem benyújtásával kapcsolatos tájékoztatást,
  - a kérelemnek teljes egészében helyt adó döntés, valamint a támogatási azonosító megállapítására irányuló kérelemre hozott döntés kivételével a döntés indokolását,
  - a döntési jogkör gyakorlójának nevét és beosztását,
  - a kiadmányozó nevét, beosztását és aláírását, valamint
  - az európai uniós állami támogatási szabályokat, amennyiben
  - ⁵⁶ a támogatáshoz nem kapcsolódik társfinanszírozás, vagy
  - ⁵⁷ kapcsolódik hozzá társfinanszírozás, és a támogatás nem az Európai Unió működéséről szóló szerződés 42. cikke hatálya alá tartozó mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódik.
- (2) Az agrártámogatási jogviszony létrejötténél – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a támogató a támogatási kérelemre hozott jóváhagyó döntést támogatási okiratba, kifizetés engedélyezésére hozott döntést kifizetési okiratba foglalja. A 11. § (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a támogatási okirat tartalmazza a kifizetésre vonatkozó rendelkezéseket is.
- (3)⁵⁸ Ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, a támogató a hibát az erre irányuló kérelemre vagy saját hatáskörben kijavítja, ha az érdemben nem hat ki az agrártámogatási jogviszonyra. Az így kijavított döntéssel szemben jogorvoslati kérelem benyújtásának nincs helye.
- (4) A döntés véglegessé válik,
- ha ellene határidőben nem nyújtottak be jogorvoslati kérelmet, a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő elteltét követő napon,
  - ha a jogorvoslati kérelem benyújtásának lehetőségéről lemondtak, vagy a jogorvoslati kérelmet visszavonták, a lemondás vagy a visszavonás napján,
  - ha jogorvoslati kérelem benyújtásának a KAP törvény 35. § (2) bekezdése alapján nincs helye, a közlés napján, vagy

d) a miniszter jogorvoslati kérelem tárgyában hozott döntése közlésének napján.

(5) Több döntés foglalható egy okiratba (a továbbiakban: egybefoglalt döntés). Az egybefoglalt döntésben a támogatói rendelkezést és annak indoklását úgy kell megszövegezni, hogy elkülöníthetők legyenek az egyes rendelkezésekre vonatkozó részek. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti.

(6)⁵⁹ Nem minősül döntésnek a kedvezményezett részére megküldött hiánypótlásra, adategyeztetésre, valamint egyeztetésre való felhívás, a helyszíni vizsgálatról készült jegyzőkönyv, a támogató kedvezményezett részére szóló tájékoztatása, értesítése.

18. Közlés szabályai

31. § (1) Az eljárásban keletkezett iratot az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint kell közölni, kivéve, ha jogszabály eltérően rendelkezik.

(2) A közlés napja az a nap, amelyen az iratot kézbesítették.

(3) Az iratot a kedvezményezett részére kell kézbesíteni.

(4) Meghatalmazott eljárása esetén – a (6) és (7) bekezdésben foglalt kivétellel –, ha a kedvezményezett

a) természetes személy, az iratot a meghatalmazott részére kell kézbesíteni,

b) nem természetes személy, az iratok megküldése a meghatalmazó hivatali tárhelyére, illetve cégkapu tárhelyére, ennek hiányában a meghatalmazott részére történik.

(5) Ha az eljárásban a kedvezményezett és meghatalmazottja is eljár, az iratokat az adott intézkedésben az utolsó – az elektronikus kapcsolattartás feltételeinek megfelelő – iratot benyújtónak kell kézbesíteni.

(6)⁶⁰ Ha a kedvezményezett nevében kamarai meghatalmazás alapján a NAK nevében a munkavállalója nyújt be iratot, a keletkezett iratokat a NAK részére kell kézbesíteni.

(7)⁶¹ A közlés szabályai szempontjából önmagában a georeferált fénykép nem minősül iratnak.

(8)⁶² Ha a természetes személy kedvezményezettnek több meghatalmazottja van, vagy a meghatalmazottja mellett kamarai meghatalmazással is rendelkezik, az iratokat az adott intézkedésben utoljára iratot benyújtó, hatályos állandó vagy kamarai meghatalmazáson alapuló képviseleti joggal rendelkező részére kell kézbesíteni.

32. § (1) Az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint kézbesített irat az átvétel napján kézbesítettnek minősül, ha a központi elektronikus szolgáltató rendszer visszaigazolja az irat átvételét. Ha az irat átvételének visszaigazolása a kiküldés napját követő hét napon belül nem történik meg, az iratot a kiküldés napját követő nyolcadik napon – az ellenkező bizonyításig – kézbesítettnek kell tekinteni.

(2) Ha az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerinti közlés technikai okok miatt nem lehetséges, vagy jogszabály, illetve pályázati felhívás lehetővé teszi a papíralapú ügyintézés, postai úton történő kézbesítésnek van helye, amely során az iratot hivatalos iratként kell feladni, és azt az átvételének napján kell kézbesítettnek tekinteni.

(3) Ha a postai úton történő kézbesítés azért hiúsul meg, mert a címzett vagy meghatalmazottja a küldemény átvételét megtagadja, az iratot a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni.

(4)⁶³ Ha a postai úton történő kézbesítés azért volt sikertelen, mert a küldemény a címzett KNYR-ben szereplő levelezési címéről vagy lakóhelyéről, illetve a székhelyéről a támogatóhoz

a) „nem kereste”,

b)⁶⁴ „címzett ismeretlen”,

c) „elköltözött” vagy

d) „cím nem azonosítható”

jelzéssel érkezett vissza, az iratot – az ellenkező bizonyításig – az a) pont szerinti esetben a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon, a b)–d) pont szerinti esetben a kézbesítés megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.

(5)⁶⁵ Az (1), (3) és (4) bekezdésben meghatározott kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a címzett a kézbesítési vélelem beálltáról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjeszthet elő. Ha a kézbesítési vélelem beálltával érintett döntés alapján végrehajtási eljárás indul, a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a végrehajtási eljárásról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül akkor is elő lehet terjeszteni, ha a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónap eltelt.

(6) Nem természetes személy címzett csak akkor terjeszthet elő kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet, ha a kézbesítés nem szabályszerűen történt. Természetes személy a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmét akkor is előterjesztheti, ha önhibáján kívüli okból nem vehette át a hivatalos iratot.

(7) A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek tartalmaznia kell minden olyan tény, körülményt, amely a kézbesítés szabálytalanságát igazolja, vagy az önhiba hiányát valószínűsíti.

(8) A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a támogató bírálja el a kézbesítés tárgyát képező irat kiadmányozásától függően. Nem minősül kézbesítési vélelem megdöntésének, ha az elektronikus tárhelyen az (1) bekezdésben foglalt határidőn túl a tárhelyen elérhető iratot megnyitják.

32/A. §⁶⁶ (1) Hirdetményi úton történő közlésnek van helye, ha

a) a kedvezményezett jogutódja nem ismert,

b) a kedvezményezett nem jelöl meg kézbesítési meghatalmazottat,

c) a postai úton történő kézbesítés azért volt sikertelen, mert a küldemény a címzett KNYR-ben szereplő levelezési címéről, lakóhelyéről vagy székhelyéről a „kézbesítés akadályozott” jelzéssel érkezett vissza a támogatóhoz, vagy

d) a hirdetményi kézbesítésen kívül igénybe vehető egyéb közlési mód alkalmazása elháríthatatlan akadályba ütközik, vagy alkalmazása előre eredménytelennek mutatkozik.

(2) A hirdetmény tartalmazza

a) a közzététel napját,

b) a támogató megnevezését,

c) az irat tárgyát és iratazonosító számát,

d) a kedvezményezett nevét és a KNYR-ben rögzített lakóhelyét vagy székhelyét, valamint

e) a tájékoztatást, hogy a támogató a c) pont szerinti döntést hozta, de annak kézbesítése megghiúsult, ezért a kedvezményezett vagy képviselője a döntést a támogatónál átveheti.

(3) A hirdetményt a támogató honlapján kell közzétenni. A hirdetményi úton közölt iratot a támogató honlapján történő közzététel napját követő harmincadik napon kell kézbesítettnek tekinteni.

(4) Hirdetményi közlés esetén a honlapon történő közzététel idejét visszakereshető módon dokumentálni kell.

(5) Ha a hirdetményi úton történő közlés feltételei már nem állnak fenn, a támogató gondoskodik a hirdetmény eltávolításáról, és a továbbiakban a kapcsolattartás általános szabályai szerint folytatja az eljárást.

19. Döntés-felülvizsgálat

33. § (1)⁶⁷ A támogató a – jogorvoslati kérelem elbírálására jogosult miniszter vagy a bíróság által még el nem bírált – döntését, a jogosulatlan részvétel megállapításához való jog elévüléséig saját hatáskörben felülvizsgálhatja. A felülvizsgálat a döntés módosítására vagy visszavonására irányulhat.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt, a kedvezményezett terhére történő módosítás vagy visszavonás időbeli korlátja nem érvényesül, ha a bíróság a büntetőügyben hozott jogerős határozatával megállapította, hogy a kedvezményezett a támogatási jogviszonnyal kapcsolatosan csalást, költségvetési csalást vagy egyéb bűncselekményt követett el.

(3) A támogató az (1) bekezdés szerinti eljárását az arra okot adó körülmény észlelését követő naptól számított hatvan napon belül köteles befejezni, amely határidő egy alkalommal, hatvan nappal meghosszabbítható. A körülmény alapulhat különösen az ellenőrzés eredményén, a támogatásokkal összefüggésben a támogató részére adatot szolgáltató szerv adatközlésén, valamint a támogató ellenőrzésére jogosult szerv megállapításain.

34. § (1) A miniszter a Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 2. § (1) bekezdés e) pontjában, (2) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében kezdeményezheti a döntés felülvizsgálatát.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálatra a Nemzeti Irányító Hatóság és a Nemzeti Kifizető Ügynökség részvételével kerül sor, amelybe a miniszter bevonhatja a Korm. r. 10. §-a szerinti együttműködő szervezetet. A felülvizsgálat a döntés módosítására vagy visszavonására irányulhat.

20. A támogatás folyósítása

35. § A támogatás összegét intézkedéstől függően a Nemzeti Kifizető Ügynökség forintban vagy euróban állapítja meg és forintban folyósítja – az Európai Unió kötelezően alkalmazandó jogi aktusában vagy jogszabályban meghatározott euró/forint átváltási árfolyam alkalmazásával – függetlenül attól, hogy

a) a költség forintban vagy devizában keletkezett, valamint

b) a támogatás folyósítását a kedvezményezett milyen pénznemben kéri.

36. § (1) A kedvezményezettet megillető támogatást a KNYR-be bejelentett fizetési számlára történő átutalással kell teljesíteni.

(2) A pénzügyi következményekkel járó intézkedések vonatkozásában kifizetésre csak az a kedvezményezett jogosult, aki bejelentette a fizetési számlaszámát, valamint annak devizanemét.

(3) A támogatás folyósításának feltétele utófinanszírozás esetén – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – a fizikai, illetve pénzügyi teljesítés igazolása a kedvezményezett által benyújtott kérelemben, amelyet a támogató jóváhagyott.

(4) Fel kell függeszteni a támogatás folyósítását, ha az agrártámogatási jogviszony létrejöttét követően a kedvezményezett olyan nyilatkozatot tesz, vagy a támogató olyan körülményről szerez tudomást, amely a támogatási döntés visszavonásának alapjául szolgálhat. A felfüggesztésről és annak okáról – bűncselekmény gyanúja kivételével – a kedvezményezettet tájékoztatni kell.

(5)⁶⁸ A folyósításhoz való jogosultság megszűnik, ha a kedvezményezett a kifizetésre vonatkozó döntés véglegessé válását követő három éven belül nem jelenti be a Nemzeti Kifizető Ügynökségnek érvényes fizetési számlaszámát. Ebben az esetben a Nemzeti Kifizető Ügynökség a kifizetendő összeget a nyilvántartásából törli.

37. § (1) A támogató gondoskodik arról, hogy a kedvezményezett részére a kérelme alapján jóváhagyott támogatás összege a döntéshozatalt követően haladéktalanul átutalásra kerüljön.

(2)⁶⁹ Jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában a támogatás összege akkor folyósítható a kedvezményezett részére, ha nem áll felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás, kényszerörklési eljárás, az ismeretlen székhelyű

cég megszüntetésére irányuló eljárás, jogutód nélküli megszűnésére vezető egyéb eljárás, végrehajtási eljárás, vagy egyéb, a kedvezményezett, pénzügyi közvetítő, végső kedvezményezett fizetésképtelenségével összefüggésben indult eljárás hatálya alatt.

(3) Ha a kedvezményezettnek a támogatóval szemben tartozása vagy egyéb köztartozása áll fenn, a kifizethető támogatást a támogatóval szembeni tartozással és az egyéb köztartozással csökkentett összegben lehet folyósítani, azzal, hogy a támogatott tevékenységet a támogatási döntésben meghatározott szakmai tartalom és támogatási intenzitás mellett kell a kedvezményezettnek megvalósítania.

21. Helyszíni vizsgálat

38. § (1)⁷⁰ A kérelem elbírálása során és a döntésben foglaltak teljesítésének ellenőrzésére a támogató a kérelem benyújtását követően, az agrártámogatási jogviszony fennállása alatt vagy utólagosan, a támogatás megállapítását követően előzetes helyszíni szemlét, helyszíni szemlét vagy helyszíni ellenőrzést (a továbbiakban együtt: helyszíni vizsgálat) folytathat le. A helyszíni vizsgálat – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – a kedvezményezett székhelyén, telephelyén, fióktelepén, lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén, a támogatott tevékenység megvalósítási helyén, illetve a támogatási igénnyel érintett mezőgazdasági üzem területén vagy a támogatással beszerzett gép, eszköz, technológiai berendezés tárolási helyen folytatható le.

(2)⁷¹ A kedvezményezett köteles a helyszíni vizsgálat során a támogató megbízólevelével vagy helyszíni ellenőri igazolvánnyal rendelkező ellenőrrel (a továbbiakban: ellenőr) a helyszíni vizsgálat szabályszerű lefolytatása érdekében együttműködni, a szükséges felvilágosítást megadni, a kérelemmel kapcsolatos, valamint – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – az agrártámogatási jogviszonnyal összefüggésben keletkezett iratok eredeti példányát kérésre rendelkezésre bocsátani, a vizsgálat helyszínére való bejutást biztosítani, a kérelemben foglaltakat vizsgálható állapotban bemutatni.

(3)⁷² A helyszíni vizsgálat az agrártámogatási jogviszonnyal összefüggésben keletkezett vagy azzal kapcsolatos iratok átvizsgálásával és a támogatott tevékenység helyszínén történő megtekintésével, illetve távérzékeléssel történhet.

(4) A mobilGAZDA alkalmazáson keresztül beküldött képek, dokumentumok, adatok és a helyszíni vizsgálaton felvett adatok ütközése esetén a helyszíni vizsgálat adatai az irányadók.

(5)⁷³ A helyszíni vizsgálatot úgy kell elvégezni, hogy biztosítsa az alábbiak hatékony ellenőrzését:

a) a kérelemben vagy más nyilatkozatban megadott információk valóságos és teljessége;

b) az érintett intézkedés vonatkozásában valamennyi támogatási feltétel, vállalt kötelezettség vagy az azok alóli mentesség megalapozottsága.

(6)⁷⁴ A helyszíni vizsgálatot a támogatási feltételek hatékony ellenőrzését biztosító időszakon belül kell elvégezni, és úgy kell ütemezni, hogy az adott kedvezményezettnél tett látogatások száma a szükséges minimumra korlátozódjon.

39. § (1) A megbízólevél tartalmazza

a) az ellenőr nevét, beosztását, a személyazonosításra alkalmas igazolványának számát,

b) a célterület és a vizsgált időszak meghatározását,

c) a vonatkozó jogszabályi vagy egyéb felhatalmazásra történő hivatkozást,

d) a megbízólevél érvényességi idejét,

e) a kiállítás keltét, továbbá

f) a kiállításra jogosult aláírását, bélyegzőlenyomatát.

(2)⁷⁵ Az ellenőr a helyszíni vizsgálat során a lényeges körülményeket, tényeket, adatokat jegyzőkönyvben rögzíti, és a jelen lévő kedvezményezettet vagy képviselőjét a vizsgálat során tett megállapításairól tájékoztatja, amelyet a jelen lévő kedvezményezett elismer a jegyzőkönyv aláírásával. Az ellenőr a kedvezményezett javára szolgáló tényeket és körülményeket is köteles feltárni és rögzíteni.

40. § A helyszíni vizsgálat során a kedvezményezett jogosult

a) az ellenőr személyazonosságáról és megbízásáról meggyőződni,

b)⁷⁶ megfelelő képviselőről, szakértőről gondoskodni,

c) a jegyzőkönyvben szereplő megállapításokkal kapcsolatban felvilágosítást kérni, valamint

d) a jegyzőkönyv helyszínén történő átvételét vagy közlését követő nyolc napon belül az abban foglaltakra észrevételt tenni.

41. § (1)⁷⁷ Jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában a helyszíni vizsgálat lefolytatásáról a kedvezményezettet a támogató értesíti a helyszíni vizsgálat tervezett időpontját megelőzően legalább kettő nappal, annak érdekében, hogy akadályoztatása esetén képviselőt biztosítani tudja. A kedvezményezett képviselője köteles e minőségét igazolni. A helyszíni vizsgálat időpontjáról a kedvezményezettet telefonon vagy elektronikus levélben is lehet értesíteni.

(2) Az eljárás határidejébe nem számít bele a kedvezményezett értesítésétől a helyszíni vizsgálat befejezéséig tartó időtartam.

(3) Mellőzhető a helyszíni vizsgálatról történő tájékoztatás,

a) ha a helyszíni vizsgálat a kedvezményezett közreműködése nélkül, külső vizsgálattal – szemrevételezéssel, méréssel – vagy távérzékeléssel elvégezhető, vagy

b) ha a kiértékelés befolyásolná, meghiúsítaná az ellenőrzés célját.

(4) A (3) bekezdés szerinti esetben a helyszíni vizsgálat a kedvezményezett vagy képviselője jelenléte nélkül is elvégezhető.

(5) Ha a kedvezményezett jogainak gyakorlásában akadályozott, kérheti az akadály megszűnéséig, de legfeljebb két hónapig a helyszíni vizsgálat megkezdésének elhalasztását. Ez az időtartam az eljárás határidejébe nem számít bele. A halasztás akkor engedélyezhető, ha az nem hiúsítja meg a helyszíni vizsgálat célját.

42. § (1)⁷⁸ Ha a kedvezményezett iratai hiányosak, nyilvántartásai pontatlanok vagy hiányosak, a támogató a jegyzőkönyvben kötelezi a kedvezményezettet, hogy iratait, nyilvántartásait rendezze, pótolja vagy javítsa, amelyre a kedvezményezettnek a jegyzőkönyv átadásától számított legfeljebb tizenöt nap áll rendelkezésére. Ez az időtartam az eljárás határidejébe nem számít bele.

(2)⁷⁹ A kedvezményezett az (1) bekezdés szerinti határidő lejártá előtt egy alkalommal írásban kérheti a határidő legfeljebb 15 nappal történő meghosszabbítását.

(3) Ha az (1) bekezdés szerinti hiányok pótlására nem kerül sor, azt a helyszíni vizsgálat eredményének értékelése során úgy kell tekinteni, hogy a kedvezményezett az előírt kötelezettségének nem tett eleget.

(4)⁸⁰ Ha a helyszíni vizsgálat során vagy a jegyzőkönyvre írásban, határidőn belül a kedvezményezett által tett észrevétel miatt indokolt, a támogató a jegyzőkönyvet módosítja vagy ismételt helyszíni vizsgálat keretében kiegészítő jegyzőkönyvben rögzíti a felmerült megállapításait. A helyszíni vizsgálatot az észrevétel közlésétől számított harminc napon belül le kell zárni.

43. § (1)⁸¹ Az ellenőr a helyszíni vizsgálat során fényképet készíthet, a vizsgált dokumentumokról másolatot kérhet. A helyszíni vizsgálat során keletkezett másolat, fénykép a jegyzőkönyv részének minősül. A kedvezményezett a fényképeket a 20. §-ban foglaltak szerint megismerheti.

(2) A jegyzőkönyv tartalmazza

- a) a támogató megnevezését, az ellenőr nevét, a helyszíni vizsgálat tárgyát és a kérelem iratazonosító számát,
- b) a helyszíni vizsgálat alá vont kedvezményezett támogatási azonosítóját, nevét és lakcímét vagy elnevezését és székhelyét,
- c) a természetes személy kedvezményezett nevét vagy a nem természetes személynek minősülő kedvezményezett képviselőjében eljáró személy nevét és a képviselőre való jogosultságát alátámasztó okiratot,
- d) a kedvezményezett vagy a képviselőjében eljáró személy tájékoztatásának megtörténtét a helyszíni vizsgálat céljáról, tárgyáról, várható időtartamáról és a lehetséges jogkövetkezményekről,
- e) a helyszíni vizsgálatra vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, a helyszíni vizsgálat során tapasztalt és feltárt lényeges tényeket, körülményeket,
- f) a jegyzőkönyv készítésének helyét és időpontját,
- g)⁸² a 42. § (1) bekezdése szerinti pótlásra történő kötelezést és
- h) az ellenőr és a kedvezményezett vagy a kedvezményezett képviselőjében eljáró személy aláírását.

(3) A jegyzőkönyv egy másolati példányát az ellenőr – ha az ehhez szükséges technikai feltételek adottak, és papíralapú jegyzőkönyv készült – a helyszínen átadja, vagy azt a kedvezményezett részére a jegyzőkönyv lezárásától számított tizenöt napon belül megküldi.

(4) Az eljárás határidejébe nem számít be a jegyzőkönyv kedvezményezett részére történő átadásától vagy megküldésétől a kedvezményezett észrevétele beérkezéséig tartó időtartam.

(5) A támogató a kedvezményezettel szerződéses kapcsolatban álló harmadik személynél a kérelemmel összefüggésben kapcsolódó ellenőrzést végezhet.

(6) A támogató a helyszíni vizsgálat lefolytatásához szakértői tevékenységre kötött megállapodás alapján külső szakértőt vonhat be.

44. § (1)⁸³ A KAP törvény 11. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti intézkedések keretében a helyszíni ellenőrzésre kiválasztott kérelmek esetében a kiválasztási alaprátá öt százalék, amelyet a kiválasztási alapsokaság természetétől függően a kérelmek darabszámára, a támogatás összegére, területnagyságra, illetve a parcellák számára vagy állatlétszámra kell alkalmazni. A kiválasztási rátát növelni kell a helyszíni vizsgálat által megállapított jelentős meg nem felelés esetén. A kiválasztási alaprátá csökkenthető, ha a következő évben jelentős meg nem felelés nem kerül megállapításra.

(2) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a helyszíni vizsgálatba vonható mintát a kedvezményezettek teljes köréből kell kiválasztani, és annak adott esetben egy véletlenszerűen kiválasztott részből, valamint egy kockázatelemzés alapján kiválasztott részből kell állnia.

(3)⁸⁴ Az (1) bekezdés szerinti mintánál figyelembe kell venni, hogy az érintett minta húsz–negyven százaléka véletlenszerűen kerüljön kiválasztásra.

45. § (1) A támogató dönthet úgy, hogy a helyszíni vizsgálatot távolról végrehajtott ellenőrzéssel (a továbbiakban: távellenőrzéssel) végzi el, amennyiben a technikai feltételek adottak, és a kedvezményezett által vállalt kötelezettségek teljesítése távellenőrzés útján igazolható.

(2) A távellenőrzés végrehajtására a helyszíni vizsgálat szabályait megfelelően kell alkalmazni.

22. Az eljárás és az agrártámogatási jogviszony megszüntetése

46. § (1) A támogató az eljárását megszünteti, ha a döntést még nem közölte, és

- a) a kedvezményezett a teljes kérelmét visszavonta,
- b)⁸⁵ a természetes személy kedvezményezett örökös nélküli halála vagy a nem természetes személy kedvezményezett jogutód nélküli megszűnése következtében a döntés kibocsátása vagy egyéb, folyamatban lévő eljárás lefolytatása oka fogottá vált.
- c)⁸⁶

(2) A támogató az eljárását megszünteti

- a)⁸⁷ az e rendelet 26. §-a és 27. § (3) bekezdése szerinti esetben,

b)⁸⁸ ha a 29. § (1) és (2) bekezdése szerinti felfüggesztésre okot adó körülmény tisztázása nem vezetett eredményre, és a rendelkezésre álló adatok alapján érdemben döntés nem hozható.

c)⁸⁹ ha a saját hatáskörben indított eljárás jogsértést nem tárt fel, vagy

d)⁹⁰ ha az eljárás folytatása egyéb okból okafogyottá vált.

(3)⁹¹ Az agrártámogatási jogviszony megszűnik

a) az azt keletkeztető döntés visszavonása vagy

b) a kedvezményezett lemondása

esetén.

23. Jogosulatlan igénybevétele

47. § (1)⁹² A KAP törvény 37. § (1) bekezdésében foglaltakon túl jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában az intézkedésben való jogosulatlan részvételnek minősül, ha a kedvezményezett végelszámolás, jogerős végzéssel elrendelt felszámolási, csőd-, kényszertörlési, jogutód nélküli megszűnésre vezető egyéb eljárás alá kerül.

(2)⁹³ Az intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapításával egyidejűleg a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonhatja, illetve jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott egyéb jogkövetkezményt alkalmaz, és ezzel egyidejűleg rendelkezik az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről.

(3) Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését megghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek az elháríthatatlan külső ok (vis maior) bejelentéséről és igazolásáról szóló jogszabály alapján kell bejelenteni.

(4)⁹⁴ Ha a KAP törvény 39. §-a szerinti kizárásra kerül sor, a jogerős büntető ítéletről való tudomásszerzést követő harminc napon belül a támogató kizárásra vonatkozó döntését az érintettel közölni kell. A kizárás időtartamának kezdő napja a döntés közzlésének napja.

48. § (1)⁹⁵ Ha az e rendeletben meghatározott valamely megszűnési ok bekövetkezik, a támogató megállapítja az intézkedésben való jogosulatlan részvételt, egyúttal visszavonja az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését, és rendelkezik a már folyósított támogatás tekintetében a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről.

(2) Az agrártámogatási jogviszony megszűnésének időpontja az erre vonatkozó döntés közzlésének napja.

24. Jogutódlás

49. § (1) A természetes személy kedvezményezett halála esetén az eljárás KAP törvény 32. § (4) bekezdése szerinti vélelmezett örökös által történő megindításának vagy folytatásának feltétele, hogy a vélelmezett örökös a KNYR-ben kérelemre nyilvántartásba vett kedvezményezett besorolással és támogatási azonosítóval rendelkezzen. Ennek érdekében legkésőbb a KAP törvény 32. § (4) bekezdése szerinti kérelem benyújtásával egyidejűleg kérelmeznie kell a KNYR-be történő nyilvántartásba vételét.

(2) A KAP törvény 32. § (4) bekezdése szerinti kérelemhez csatolni kell az elhalálozást igazoló halotti anyakönyvi kivonatot, továbbá a vélelmezett örökösi minőséget igazoló házassági anyakönyvi kivonat vagy születési anyakönyvi kivonat másolatát.

(3) Ha az elhunyt kedvezményezettnek nincs egyeneságbeli rokona, a KAP törvény 32. § (4) bekezdése szerinti kérelemhez csatolni kell a vélelmezett örökösként történő nyilvántartásba vételét kérelmező törvényes öröklési rend szerinti egyéb örökös erre vonatkozó, legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatát.

(4) A Nemzeti Kifizető Ügynökség elutasítja a vélelmezett örökös nyilvántartásba vétele iránti kérelmet, ha annak benyújtásakor az elhunyt kedvezményezett hagyatéki eljárásának jogerős lezárásáról már értesült.

(5) A KAP törvény 32. § (3) bekezdése szerinti folyamatban lévő eljárás esetén a támogató több örökös esetén az örökösök egybehangzó, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata alapján hoz döntést a jogutód eljárásba történő lépéséről.

50. § (1) A kedvezményezett polgári jog szerinti jogutódjának, ha jogszabály vagy pályázati felhívás nem zárja ki, az agrártámogatási jogviszonyban jogutódként történő elfogadására irányuló kérelmet kell benyújtania a támogató által biztosított elektronikus felületen vagy az általa rendszeresített nyomtatványon.

(2) A jogutódnak kérelemre nyilvántartásba vett kedvezményezett besorolással kell rendelkeznie. Ennek érdekében legkésőbb az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtásával egyidejűleg kérelmeznie kell a KNYR-be történő nyilvántartásba vételét.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelemhez csatolni kell

a) természetes személy jogelőd esetén jogerős hagyatékátadó végzés vagy öröklési bizonyítvány másolatát,

b) nem természetes személy jogelőd esetén a jogutódlást igazoló iratokat,

c) az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLI. törvényben meghatározott gazdaságátadási szerződést.

(4) Az (1) bekezdés szerinti kérelmet a támogató megvizsgálja, és döntést hoz arról, hogy a polgári jog szerinti jogutód megfelel-e az intézkedésekre vonatkozó jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott jogosultsági feltételeknek, azzal, hogy figyelembe veszi a feltételek elvárható teljesítését és a körülmények életszerű változását.

(5) Ha a jogutód jogszabályon alapuló jogutódlás – a (3) bekezdés b) pontja kivételével – következtében lesz az agrártámogatási jogviszony alanya, ideértve a kötelező feladatátvétel kapcsán bekövetkezett jogutódlást is, akkor a (4) bekezdés szerinti vizsgálatra nem kerül sor, ebben az esetben a támogató csak megállapítja a jogutódlás tényét.

(6) A természetes személy kedvezményezett halála esetén a támogató dönt a hagyatékátadó végzésben vagy öröklési bizonyítványban meghatározott támogatási jogosultság alapján az örökösnek járó összeg folyósításáról, illetve az adott intézkedéshez kapcsolódó mezőgazdasági vagyoni értékű jogról.

(7)⁹⁶ Ha a támogatási jogosultság vagy a mezőgazdasági vagyoni értékű jog tekintetében a hagyatékátadó végzés vagy az öröklési bizonyítvány nem tartalmaz rendelkezést, a támogató tájékoztatja az örököst, hogy póthagyatéki eljárás lefolytatására van szükség az erre vonatkozó döntéshozatalhoz.

25. Kötelezettségátadás

51. § (1) Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után – jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételek fennállása esetén – az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatóak, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

(2)⁹⁷ A kötelezettségátadásra irányuló kérelemhez az átvállaló mellékeli a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott mellékleteket. A kérelem benyújtására a 11. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

(4) A kötelezettség átvállalója részére a támogató támogatási okiratot bocsát ki, azzal, hogy az eredeti okirathoz fűződő joghatások és határidők változatlanok maradnak.

(5) Ha a támogató a kötelezettségátadásra irányuló kérelmet nem hagyja jóvá, úgy az eredeti kedvezményezettet illetik meg az agrártámogatási jogviszonyból fakadó jogok, és ő felel az abból eredő kötelezettségek teljesítéséért.

26. Kamatfizetési kötelezettség

52. § (1)⁹⁸ A kedvezményezett a KAP törvény 37. § (4) és (5) bekezdése szerint késedelmi kamatot fizet.

(2) A kamat mértéke a kamatszámítás időszakának minden napjára a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

(3)⁹⁹ A kamatszámítás kezdő időpontja a teljesítési határidő utolsó napját követő nap, részleges teljesítés esetén a hátralékra számítva.

(4)¹⁰⁰ A kamatszámítás záró időpontja a visszafizetés napja.

(5) Késedelmi kamat felszámítása esetén a késedelmi kamat alapját támogatásonként külön-külön kell figyelembe venni. Utólagos ellenőrzés során megállapított késedelmi kamat legfeljebb három évre számítható fel. A kedvezményezett a késedelmi kamatot saját számítása szerint, az értesítéstől függetlenül is megfizetheti.

27. Fizetési kedvezmény

53. § (1)¹⁰¹ A kedvezményezett által a visszafizetési kötelezettséget elrendelő döntés véglegessé válását követő három hónapon belül benyújtott kérelmére, a KAP törvény hatálya alá tartozó intézkedésekkel összefüggésben előírt fizetési kötelezettsége teljesítésére fizetési halasztás vagy részletfizetés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezhető legfeljebb tizennyolc hónapra. A fizetési kedvezmény abban az esetben engedélyezhető, ha a fizetési nehézség

a)¹⁰² a kedvezményezettnek nem róható fel, és bizonyítja, hogy annak elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható, és

b)¹⁰³ átmeneti jellegű, tehát a tartozás kérelmezett futamidőn belüli megfizetése valószínűsíthető.

(2) Természetes személy esetében a fizetési kedvezmény az (1) bekezdés a) pontjában foglaltak figyelmen kívül hagyásával is engedélyezhető, ha igazolja, hogy a tartozás azonnali vagy egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos megterhelést jelent.

(3) Az esedékesség időpontja után benyújtott fizetési kedvezmény iránti kérelem esetén késedelmi kamatot kell felszámítani a fizetési kedvezmény iránti kérelmet elbíráló döntés véglegessé válásáig, ha azonban a fizetési kedvezményt engedélyezik, a késedelmi kamatot csak a fizetési kedvezményt engedélyező döntés keltének napjáig kell felszámítani.

(4) Ha a kedvezményezett a fizetési kedvezmény feltételeit vagy az esedékes részletek befizetését nem vagy csak részben teljesíti, a fizetési kedvezmény érvényét veszti, és a hátralék teljes összege járulékaival együtt egy összegben esedékessé válik.

(5) A fizetési kedvezmény engedélyezése a KAP törvény 43. § (1) bekezdése szerinti visszatartási jog gyakorlását nem érinti.

(6) Az eljárásban nincs lehetőség a fennálló követelés elengedésére, mérséklésére. A Nemzeti Kifizető Ügynökség a tárgyévben ugyanazon intézkedés alapján nyilvántartott, ezer forintot el nem érő tartozás megfizetésére a kedvezményezettet nem kötelezi, és a tartozást nyilvántartásában leírja.

28. Adat igazolása

54. § (1) A támogató jogszabályban meghatározott esetekben vagy az eljáráshoz kapcsolódóan, továbbá az általa vezetett nyilvántartások adatai alapján a kedvezményezett kérelmére igazolást állít ki.

(2) A támogató az igazolást a felhasználás célját is tartalmazó kérelem beérkezésétől számított harminc napon belül adja ki. Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az igazolásban fel kell tüntetni, hogy azt kinek a részére és mi alapján adják ki. Az igazolás alakiságára irányadóak a 30. § (1) bekezdés a), b) és f) pontjában foglalt követelmények.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerint kiállított igazolás hatósági bizonyítványnak minősül, amely tartalmát – az ellenkező bizonyításig – mindenki valósnak köteles elfogadni.

(4) Ha a támogató megállapítja, hogy az igazolás tartalma valótlan, az igazolást kijavítja, visszavonja vagy módosítja. A támogató az erre vonatkozó döntést annak a hatóságnak, szervnek is megküldi, amelynek eljárásában – az igazolás kiállítására vonatkozó kérelemben foglaltak szerint – a kedvezményezett az igazolást felhasználta vagy fel kívánta használni.

(5) A támogató az igazolás kiállítását megtagadja, ha az jogszabályba ütközik, vagy a kedvezményezett valótlan vagy olyan adat igazolását kéri, amelyre vonatkozóan a támogató adattal nem rendelkezik.

29. A jogorvoslati eljárás

55. § (1) A jogorvoslati eljárásban e rendelet rendelkezéseit az ebben a címben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A jogorvoslati kérelmet a 30. § (1) bekezdés d) pontja szerinti tájékoztatásnak megfelelően a kedvezményezett a jogorvoslati kérelemmel érintett döntés pontos megjelölésével, annak közlésétől számított tizenöt napon belül egy alkalommal a megsértett jogszabályi rendelkezés, valamint a jogorvoslati kérelem alapjául szolgáló okok megjelölésével és a jogorvoslati kérelmet alátámasztó iratok csatolásával, a jogorvoslati kérelemmel érintett döntést hozó támogatóhoz (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogató) nyújthatja be.

(3) A kedvezményezett a jogorvoslati kérelmet a jogorvoslati kérelemről szóló döntés meghozataláig visszavonhatja.

(4) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a jogorvoslati kérelemnek a jogorvoslati kérelemmel érintett döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

(5) A (4) bekezdéstől eltérően a támogató a kérelemnek részben vagy egészben helyt adó döntés helyt adó része alapján a támogatást a jogorvoslati eljárásra tekintet nélkül a kedvezményezett részére folyósítja.

56. § (1)¹⁰⁴ A támogató a jogorvoslati kérelmet megvizsgálja, annak összes iratával és a jogorvoslati kérelemben foglaltakkal kapcsolatos álláspontjával együtt felterjeszti a miniszternek, kivéve, ha a jogorvoslati kérelem visszautasításának, a jogorvoslati kérelemre irányuló eljárás megszüntetésének van helye, vagy egészben, vagy részben helyt ad a jogorvoslati kérelemben foglaltaknak, és annak megfelelően döntését módosítja vagy visszavonja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárást a jogorvoslati kérelem beérkezésétől számított harminc napon belül be kell fejezni.

(3)¹⁰⁵ A jogorvoslati eljárásban a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a miniszter bírálja el.

57. § A támogató a jogorvoslati kérelmet visszautasítja, ha

- a jogorvoslati kérelmet a benyújtására nyitva álló határidőn túl terjesztették elő,
- a jogorvoslati kérelmet nem az arra jogosult terjeszti elő,
- korábbival azonos tartalmú, már elbírált jogorvoslati kérelmet ismételten terjesztenek elő,
- a jogorvoslati kérelmet olyan döntés ellen nyújtották be, amely ellen a KAP törvény 35. § (2) bekezdése szerint jogorvoslati kérelem benyújtásának nincs helye, vagy
- a jogorvoslati kérelmet nem az előírt módon terjesztették elő.

58. § (1) A miniszter a jogorvoslati kérelmet a felterjesztést követő hatvan napon belül bírálja el. E határidőbe nem számít bele a támogató 59. § alapján indult eljárása.

(2) A jogorvoslati kérelemben megjelölt új tény, új körülményt, új adatot a döntéshozatal során a miniszter akkor veszi figyelembe, ha a kedvezményezett igazolja, vagy a körülményekből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kedvezményezett az új tényről, körülményről, adatról a kérelme benyújtásakor rajta kívül álló okból nem tudott.

(3) A miniszter a jogorvoslati kérelemmel érintett döntés vonatkozásában

a) a jogorvoslati kérelemben foglaltaknak részben vagy egészben helyt ad, és megfelelő indokolással új döntés meghozatalára kötelezi a támogatót,

b) minden szükséges irat és adat rendelkezésre állása esetén a jogorvoslati kérelemmel érintett döntést megváltoztatja, vagy

c) a jogorvoslati kérelmet indokolt döntésével elutasítja.

(4) A jogorvoslati kérelem tárgyában hozott döntést a kedvezményezett részére a miniszter küldi ki, és döntéséről tájékoztatja a támogatót is.

59. §¹⁰⁶ Ha a jogorvoslati kérelem elbírálása során a miniszter megállapítja, hogy a jogorvoslati kérelemmel érintett döntés alapját képező másik támogatói döntés jogszabálysértő, akkor a 33. § (1) bekezdése szerinti eljárás lefolytatására hívja fel a támogatót, és annak befejezéséig a jogorvoslati kérelem elbírálására irányuló eljárást felfüggeszti.

60. § A jogorvoslati kérelem elbírálására irányuló eljárást az érintett döntés hozójának meg kell szüntetni, ha

a) a jogorvoslati kérelmet annak benyújtója erre irányuló nyilatkozatával visszavonta,

b) az agrártámogatási jogviszony nem a jogorvoslati kérelemmel érintett döntés következtében szűnt meg, vagy

c)¹⁰⁷

II. Fejezet

TERÜLET- ÉS ÁLLATÁLLOMÁNY ALAPÚ INTÉZKEDÉSEK KÜLÖNÖS ELJÁRÁSI SZABÁLYAI

30. A jogszerű földhasználat igazolása

61. § (1)¹⁰⁸ A kedvezményezettet a kérelmében megjelölt mezőgazdasági területekre nézve jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg annak vonatkozásában kétség nem merül fel, vagy ha a KAP törvény 34. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzés során megállapításra kerül, hogy a kedvezményezett a (4) bekezdés alapján jogszerű földhasználónak minősül.

(2) Ha a kedvezményezett földhasználatának jogszerűségével kapcsolatban kétség merül fel, a támogató egyeztetést folytat le.

(3) A (2) bekezdés szerinti eljárás vonatkozásában vagy az (1) bekezdésben hivatkozott ellenőrzés keretében a támogató felhívására a kedvezményezett köteles földhasználatát jogszerűségét igazolni.

(4) Jogszerű földhasználónak minősül a következő sorrend szerint az a kedvezményezett, aki vagy amely – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan, az általa igényelt terület vonatkozásában

a) a földhasználati nyilvántartásba földhasználóként van bejegyezve,

b) a mezőgazdasági őstermelők családi gazdaságáról vezetett nyilvántartásban őstermelők családi gazdaságának képviselőjeként vagy az őstermelők családi gazdaságának alapításáról szóló szerződésben képviselőként szerepel,

c) haszonbérleti, felesbérleti, részesművelési, szivességi földhasználati, rekreációs célú földhasználati vagy alhaszonbérleti szerződés, továbbá – a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 70. §-a vagy 76. §-a szerinti – használatmegosztásról szóló vagy többtelehasználati megállapodás, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 18. § (5) bekezdése szerinti megbízási szerződés – ideértve nemzeti park igazgatóság által kötött szerződést is –, a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szervvel kötött mintagazdasági földhasználati szerződés alapján jogosult, valamint az, akit a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 65. §-a szerint a föld kényszerhasznosítójaként jelöltek ki, a bíróság ideiglenes intézkedése alapján földhasználó, továbbá honvédelmi rendeltetésű terület, vagy honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított terület esetében annak használatára szerződés alapján jogosult,

d) az ingatlan-nyilvántartásba vagyongazdálkodóként, hasznélvezőként vagy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:159. §-a szerinti használat jogának jogosultjaként bejegyzett, valamint a vagyongazdálkodóként bejegyzett költségvetési szerv költségvetési szervnek minősülő jogutódja,

e) az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként vagy szövetkezeti földhasználat jogosultjaként bejegyzett,

f) a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 42. § (2) bekezdés c) pontja szerinti esetben az a személy, aki a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználóval kötött írásbeli megállapodással rendelkezik,

g) az osztatlan közös tulajdonban álló földterületen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű területen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű terület vonatkozásában a gazdálkodó tulajdonostárs, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre, és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással, és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

h) osztatlan közös tulajdonban álló földterületen gazdálkodó tulajdonostársnak nem minősülő személy, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre, és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással, és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

i) az a)–h) pont szerinti jogszerű földhasználó közeli hozzátartozója, vagy

j) a jegyző által kiállított és az adott terület használatának tényét igazoló hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik.

31.¹⁰⁹

62. §

32.¹¹⁰

63. §

64. §

33.¹¹¹

65. §

34. Előrehozott kifizetés

66. §¹¹² Az e fejezetbe tartozó intézkedések vonatkozásában a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet 44. cikk (2) bekezdés a) és b) pontja alapján tárgyév október 16. napjától november 30. napjáig a támogató jogszabályban és közleményben foglaltak szerint előrehozott kifizetést teljesíthet.

III. Fejezet

EGYES VIDÉKFEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEK KÜLÖNÖS ELJÁRÁSI SZABÁLYAI

67. § E fejezet rendelkezéseit kizárólag a 3. § (2) bekezdés b) pontja szerinti intézkedésekre (a továbbiakban: művelet) kell alkalmazni.

35. A pályázati felhívásra vonatkozó szabályok

68. § (1) A Nemzeti Irányító Hatóság a műveletek végrehajtására – a kiemelt kiválasztási eljárásban meghirdetett pályázati felhívások kivételével – hivatalos honlapján pályázati felhívást (a továbbiakban: felhívás) tesz közzé.

(2) A felhívás tartalmazza legalább

- a) a felhívás nevét, keretösszegét,
- b) a kedvezményezettek körét,
- c) a megítélhető támogatás összegét, mértékét és a megvalósítás határidejét,
- d) a felhívás célját, az érintett egy vagy több beavatkozás és a kapcsolódó indikátor elnevezését, valamint a megvalósítandó számszerűsíthető eredményeket,
- e) a támogatható tevékenységeket és a támogatás igénybevételével kapcsolatos követelményeket,
- f) a kiválasztási szempontokat és az alkalmazott kiválasztási eljárást,
- g) a horizontális követelményeket, az alkalmazható jogkövetkezményeket,
- h) az elszámolható költségeket,
- i) a támogatási kérelem benyújtásának módját, helyét és határidejét, valamint
- j) a támogatási kérelemhez csatolandó mellékletek listáját,
- k) az európai uniós állami támogatási szabályokat, amennyiben
- ka) a támogatáshoz nem kapcsolódik EMVA társfinanszírozás, vagy
- kb) kapcsolódik hozzá EMVA társfinanszírozás, és a támogatás nem az Európai Unió működéséről szóló szerződés 42. cikke hatálya alá tartozó mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódik.

(3) A Nemzeti Irányító Hatóság a hivatalos honlapján a felhívásokhoz kapcsolódóan Általános Útmutatót tesz közzé.

(4) A Nemzeti Irányító Hatóság a felhívást a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel és az európai uniós állami támogatási szabályoknak való megfelelés érdekében az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszterrel egyezteteti, és ezt követően azt – ide nem értve a kiemelt kiválasztási eljárást – tíznapos határidő biztosításával társadalmi egyeztetésre bocsátja hivatalos honlapján.

69. § (1) Ha a KAP Stratégiai Terv, valamely jogszabály módosítása miatt vagy egyéb okból szükségessé válik a felhívás módosítása, a Nemzeti Irányító Hatóság haladéktalanul módosítja a felhívást, és erről – a módosítások kiemelésével – közleményt is készít, amelyet hivatalos honlapján közzétesz.

(2) A kedvezményezett, ha a támogatási kérelmet a módosítás előtti feltételekkel nyújtotta be, a felhívás módosítása miatt nem kerülhet kedvezőtlenebb helyzetbe azzal szemben, aki a támogatási kérelmet a módosított feltételeknek megfelelően nyújtotta be. Ha a felhívás módosítása miatt a módosítás előtti feltételekkel benyújtott támogatási kérelmek nem értékelhetőek, korrekciót kell elrendelni.

(3) Ha a módosított felhívás közzététele

- a) a támogatási kérelem benyújtásának első lehetséges határnapját megelőző nyolc napon belül történik, támogatási kérelem a módosított felhívásban meghatározott napon, de legkorábban a módosított felhívás közzétételét követő nyolcadik napon nyújtható be, vagy
- b) a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló időszakban történik, a módosított felhívás közzétételét követő legalább nyolc napig biztosítani kell a támogatási kérelem benyújtásának lehetőségét a 70. §-ban meghatározott kivétellel.

(4) A módosított felhívás közzététele során biztosítani kell, hogy az adott felhívás korábban közzétett dokumentumai – közzétételük időpontjával együtt – elérhetőek legyenek a Nemzeti Irányító Hatóság hivatalos honlapján.

70. § (1) Ha a támogatásra rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret kimerül – ideértve a felhívás keretösszegének csökkentését is –, vagy annak kimerülése előre jelezhető, a Nemzeti Irányító Hatóság a felhívást lezárhatja, és erről legkésőbb a (2) bekezdés szerinti időpontot megelőző ötödik napon közleményt tesz közzé hivatalos honlapján.

(2) A benyújtási lehetőség lezárása csak a felhívásban rögzített szakasz zárásának időpontját követő naptól lehetséges.

71. § (1) Ha a felhívás nem zárja ki, támogatási kérelmet konzorcium is benyújthat, amelynek tagja csak az lehet, aki vagy amely a felhívásban meghatározott követelményeknek megfelel, és támogatásban részesülhet.

(2) A konzorcium tagjai polgári jogi társasági szerződéssel – konzorciumi szerződéssel – arra vállalnak kötelezettséget, hogy a műveletet a támogatási kérelemben meghatározott módon közösen megvalósítják, ideértve a 91. § szerinti fenntartási kötelezettséget is.

(3) A konzorciumot a támogatóval szemben a konzorciumi tagok által a konzorciumi szerződésben kijelölt tag képviseli.

(4) A konzorciumi tagoknak a támogatási döntésben foglaltak megszegéséért való felelősségét a konzorciumi szerződésben részletezni kell.

36. Kiválasztási eljárások

72. § (1) A támogatási kérelmek elbírálása

- a) standard,

- b) kiemelt vagy
- c) egyszerűsített

kiválasztási eljárásrend keretében történik.

(2)¹¹³ A standard és egyszerűsített kiválasztási eljárás esetén a támogatási kérelem – a felhívás eltérő rendelkezése hiányában – a felhívás közzétételét követő harmincadik nap előtt nem nyújtható be.

73. § (1)¹¹⁴ Kiemelt kiválasztási eljárásrendben kell dönteni a támogatási kérelemről a következő feltételek fennállása esetén:

a) a Kormány döntött a kedvezményezetttről, a megvalósítandó műveletről, azzal kapcsolatos szakmai elvárásokról, a támogatás összegéről és a megvalósítási határidőről, illetve

b) a támogatás közzefeladat megvalósítására vagy általános közérdekű feladat ellátására irányul, és nemzetgazdasági érdeket szolgál.

(2) A támogató az (1) bekezdés a) pontja szerinti döntést és a felhívást közvetlenül megküldi a kedvezményezett részére, amely ezek alapján benyújtja a támogatási kérelmet.

(3)¹¹⁵ Egyszerűsített kiválasztási eljárásrendben kell dönteni a támogatási kérelemről, ha az eljárás során kizárólag a kedvezményezett jogosultsága és a felhívásban előírt mérlegelést nem igénylő értékelési szempontok vizsgálatára kerül sor.

(4) Ha a kiemelt és az egyszerűsített kiválasztási eljárásrend alkalmazásának indokai nem állnak fenn, a támogatási kérelmek elbírálása standard kiválasztási eljárásrendben történik.

37. Technikai segítségnyújtás felhasználására vonatkozó különös szabályok

74. § (1)¹¹⁶ A technikai segítségnyújtás céljára biztosított forrás kedvezményezettjei a Nemzeti Irányító Hatóság, a Nemzeti KAP-hálózat, a Nemzeti Kifizető Ügynökség, a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft., valamint a vármegyei kormányhivatalok.

(2) A technikai segítségnyújtás céljára biztosított forrást a kedvezményezett a Nemzeti Irányító Hatósághoz benyújtott kérelemmel igényelheti.

(3) Technikai segítségnyújtás esetén kifizetési kérelem benyújtásához a kedvezményezettnek rendelkeznie kell a kérelmet jóváhagyó döntéssel.

38. Támogatási kérelmek értékelése

75. § (1) A támogatási kérelemben – a kedvezményezett azonosításához szükséges adatokon és dokumentumokon túl – csak olyan információ és irat kérhető, amely a jogosultsági és kiválasztási szempontok alapján értékelésre kerül, valamint a monitoring rendszer működtetéséhez szükséges.

(2) Egyszerűsített kiválasztási eljárásrend esetén egy vagy több, standard eljárásrend esetén több, legfeljebb tizennégy napos támogatási kérelem benyújtási szakasz határozható meg. Több támogatási kérelem benyújtási szakasz esetén a határnap és a következő támogatási kérelem benyújtási szakasz első napja között szünet határozható meg.

76. § (1) A jogosultsági kritériumoknak megfelelő támogatási kérelmeket a felhívásban meghatározott tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kell értékelni. Az így kialakult pontozási sorrend képezi az egy szakaszban beérkezett támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatási kérelmek tartalmi értékelésébe standard kiválasztási eljárás alkalmazása esetén a Nemzeti Irányító Hatóság legalább két független állami projektértékelőt von be az állami projektértékelői jogviszonyról szóló törvény alapján.

(3) A kérelmek értékelése során a 25. § (7) bekezdése szerinti önkéntes hiánypótlásra nincs lehetőség.

77. § (1) Ha a felhívás úgy rendelkezik, standard kiválasztási eljárás esetén a Nemzeti Irányító Hatóság döntés-előkészítő bizottságot hívhat össze a támogatási kérelmekre vonatkozó döntés megalapozására.

(2) A döntés-előkészítő bizottság döntési javaslatot készít.

(3) A döntés-előkészítő bizottság tagjainak száma legfeljebb öt fő. A döntés-előkészítő bizottság összehívását, működését, összetételét a Nemzeti Irányító Hatóság által kiadott ügyrendben kell meghatározni.

39. Változás-bejelentés szabályai

78. § (1)¹¹⁷ Ha a kedvezményezettnek a véglegessé vált támogatási döntésben rögzített vagy bármely, az eljárás során szolgáltatott adatában változás következik be, vagy a döntésben foglalt egyéb feltételek változnak, a kedvezményezett – jogszabály vagy felhívás eltérő rendelkezése hiányában – azt a tudomására jutástól számított nyolc napon belül bejelenti a támogatónak. Ha a művelet esetében a kifizetési kérelmet az egységes kérelemben kell benyújtani, akkor a tárgyévi egységes kérelem rendeletben meghatározottak szerint kell a változásra vonatkozó bejelentéseket megtenni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés kezelésére irányuló eljárást – ideértve a döntés módosításának kezdeményezését is – a támogató bejelentés nélkül is megkezdheti, ha olyan változást észlel az agrártámogatási jogviszonyban, amely ezt indokolja.

(3)¹¹⁸ A támogató a (2) bekezdés szerint saját hatáskörben a döntést a 33. § (1) bekezdésében foglaltak szerint módosíthatja.

(4) A bejelentést vagy észlelést követően a támogató harminc napon belül megteszi az általa nyilvántartott adatok megváltoztatására, a döntés módosítására vagy a módosítás elutasítására, az agrártámogatási jogviszony megszüntetésére, a

jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszakövetelésére vagy más szükséges eljárás lefolytatására irányuló intézkedést. A lefolytatandó eljárást a támogató a bejelentés tartalmának, körülményeinek mérlegelésével, az agrártámogatási jogviszony eredményes végrehajtásának szempontjaira tekintettel választja meg.

79. § (1) A támogatási kérelemben bejelentett adatok változásán kívül az agrártámogatási jogviszony időtartama alatt a kedvezményezettnek legfeljebb három alkalommal van lehetősége változás-bejelentés benyújtására, amelyből kettő vonatkozhat a beruházás műszaki-szakmai tartalmának módosítására. Az ezen felüli változás-bejelentéseket a támogató visszautasítja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentést a következő alapelvek figyelembevételével kell elbírálni:

- a) a módosítás nem változtathatja meg a támogatás alapvető célját,
- b) a támogatási döntés akkor módosítható, ha a művelet az így módosított feltételekkel is támogatható lenne,
- c) jogszabály vagy felhívás eltérő rendelkezése hiányában a módosítás nem irányulhat – a megvalósításhoz felvett hitelhez nyújtott kamat- és kezességi díjtámogatás kivételével – a támogatási döntésben meghatározott támogatási összegben felüli többlettámogatás biztosítására,
- d) a módosítás nem irányulhat olyan szempontokra, amely jogosultsági feltétel volt az elbírálás során, és a módosítást követően már nem teljesülne,
- e) az elbírálásnál előnyt jelentő feltételeket kedvezőtlenül érintő módosítás nem engedélyezhető, ha ezáltal nem érte volna el a támogatásban részesülést jelentő legalacsonyabb pontszámot, ideértve a szempontrendszer vonatkozásában meghatározott támogatási minimumot jelentő belső korlátokat is,
- f) a módosítási igény nem kerülhet jóváhagyásra, ha az az előkészítésekor előre látható, tervezhető körülmény miatt merült fel, kivéve az alapvető célok teljesülését elősegítő, észszerűsítést célzó módosítások,
- g) a kedvezményezettnek felróható okból felmerülő, a támogatási döntésben foglalt követelményeket kedvezőtlenül érintő módosítási igény nem hagyható jóvá a megítélt támogatás arányos csökkentése nélkül, és
- h) ha a támogatási döntésben foglalt, jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott, önállóan támogatható elem már megvalósult, a támogató a döntése módosításával kezdeményezheti a támogatott tevékenység műszaki, szakmai tartalmának módosítását.

40. Az előlegre vonatkozó szabályok

80. § (1) Ha adott intézkedésre vonatkozó felhívás úgy rendelkezik, a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg legfeljebb huszonöt százalékáig – a helyi akciócsoport (a továbbiakban: HACS) kivételével, ahol a HACS működési költség száz százalékáig – a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet. Ezen intézkedéseknél az előleg felhasználására és az előleggel való elszámolásra vonatkozó összességű és időbeli ütemezés lehetőségét a támogatási döntésben rögzíteni kell.

(2)¹¹⁹ Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni, és – a HACS működési költségeire nyújtott előleg kivételével – az igénylését követően benyújtott első kifizetési kérelemben annak teljes összegével el kell számolni.

(3) Központi, helyi önkormányzati vagy köztestületi költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, köztestület, közalapítvány, az állam által alapított vagyonkezelő alapítvány vagy az ilyen alapítvány által fenntartott jogi személy kedvezményezett esetén előleg abban az esetben nyújtható, ha a kedvezményezett az 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti forrásból nyújtott támogatások kezelésére a Magyar Államkincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.

(4) A (3) bekezdés szerinti fizetési számlára kifizetett előlegek tekintetében kizárólag a támogatási döntésben meghatározottak megvalósítása érdekében adható fizetési megbízás.

(5) Nem kaphat előleget az a kedvezményezett, akinek vagy amelynek

- a) az e rendelet szerinti agrártámogatási jogviszonyból vagy
- b) a 2014–2020 programozási időszakban keletkezett agrártámogatási jogviszonyból eredő tartozása áll fenn a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel szemben.

(6) Ha az (5) bekezdés szerinti tartozás kapcsán jogorvoslati eljárás vagy peres eljárás van folyamatban, az előlegre vonatkozó kérelemre induló eljárást a támogató felfüggeszti. Ha a támogató az előlegkérelem vizsgálata során azt állapítja meg, hogy az előleget olyan kedvezményezett kívánja igénybe venni, amelynek tagja, vezető tisztségviselője olyan személy, akivel szemben az (5) bekezdésben foglaltak fennállnak, az (5) bekezdésben foglaltak szerint jár el.

81. § (1) Ha a kedvezményezett a 80. § (3) bekezdése szerinti fizetési számlával nem rendelkezik, az előleg és az abból történő kifizetés teljesítésére valamely hitelintézetnél fizetési számlát (a továbbiakban: projektszámla) nyit.

(2) A projektszámla forintban vezetett, a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 21. § (2) bekezdése szerinti korlátozott rendeltetésű számla, amely felett a kedvezményezett rendelkezik.

(3) A kedvezményezett a projektszámla megnyitását az előlegre vonatkozó kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolja. A kedvezményezett az előlegre vonatkozó döntésről, annak közlésétől számított három napon belül tájékoztatja a hitelintézetet.

(4) Ha a kedvezményezett több műveletet valósít meg, a felmerült költségek kezelése az egyes műveletekhez tartozó elkülönült projektszámlán történik.

(5) A projektszámla betétlekötés és készpénztranzakció teljesítésére nem használható. A projektszámlához hitelkeret nem kapcsolódhat. A projektszámlához bankkártya kapcsolódhat.

82. § (1) Előleg akkor folyósítható, ha

- a) a kedvezményezett rendelkezik véglegessé vált támogatási döntéssel,

- b) a jogszabályban vagy felhívásban előírtak szerinti előlegigénylési dokumentáció megfelelő, és
- c) a kedvezményezett még nem nyújtott be záró kifizetési kérelmet.

(2) Ha az előlegkérelem hiányos vagy hibás, a beérkezéstől számított nyolc napon belül, legfeljebb tizenöt napos határidő tűzésével, az adott igénylésben szereplő valamennyi hiány, illetve hiba megjelölésével legfeljebb egy alkalommal hiánypótlásra kell felhívni a kedvezményezettet.

(3) Ha a kedvezményezett a hiánypótlást nem, hibásan vagy hiányosan nyújtja be, vagy az előírt határidőt elmulasztja, az előlegkérelmet vissza kell utasítani.

83. § (1) Az előleggel való teljes elszámolást követően az előleg legfeljebb a még el nem számolt támogatás huszonöt százalékáig újra kérelmezhető a 80. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével.

(2) Ha a kedvezményezett az előleggel nem vagy csak részben számol el, úgy a kifizetett, de el nem számolt előleget köteles visszafizetni.

41. A kifizetési kérelemre vonatkozó szabályok

84. § (1) A kedvezményezett a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapon belül – a 95. § szerinti egyszeri elszámolás kivételével – az alábbiak benyújtására köteles, felhívás eltérő rendelkezése hiányában:

a) a műszaki-szakmai előrehaladás bemutatásáról, a támogatási kérelemben vállaltak időarányos teljesítéséről szóló beszámoló, valamint

b) a megítélt támogatás tíz százalékát meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelem.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

85. § Ha a felhívás eltérően nem rendelkezik, a kedvezményezett kizárólag a 84. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kifizetési kérelmet és záró kifizetési kérelmet nyújthat be.

86. § (1) A kedvezményezett a kifizetési kérelemben nyilatkozik arról, hogy a benyújtott kifizetési kérelemhez kapcsolódó elszámolások alapbizonylatai valós és elszámolható költségeken alapulnak, és a támogatás megvalósítása kapcsán merültek fel, valamint a támogatás a támogatási döntésben foglaltaknak megfelelően kerül felhasználásra.

(2) Igazolt a támogatás felhasználása, ha a kedvezményezett által benyújtott kifizetési kérelemben bemutatásra kerülő fizikai, szakmai előrehaladás megvalósult a támogatási döntéssel összhangban, a felhívásban rögzített, megengedett eltérés mértékén belül.

(3) A kedvezményezett az alátámasztó dokumentumokat egyszer, a kapcsolódó költség elszámolására vonatkozó kifizetési kérelemhez nyújtja be. Ha többször is felmerül a kapcsolódó költség, úgy elegendő az alátámasztó dokumentumokat egyszer, a felmerülő költséggel való elszámolást tartalmazó első kifizetési kérelemben benyújtani, a későbbiekben pedig csak akkor, ha az adott dokumentumban változás történt, vagy új dokumentumot állítottak ki.

87. § (1) A természetes személy kedvezményezett a kifizetési kérelem keretében nem nyújthat be olyan, készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot – ide nem értve a bér jellegű költségek elszámolására szolgáló összesítőt –, amelynek az – általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt – ellenértéke meghaladja a másfél millió forintot.

(2) A nem természetes személy kedvezményezett a kifizetési kérelem keretében nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.

(3) A Nemzeti Kifizető Ügynökség az (1) és (2) bekezdésben foglalt feltételeknek nem megfelelő elszámoló bizonylat alapján támogatást nem állapít meg.

88. § (1) A művelet fizikai megvalósítását követően a támogatási döntésben meghatározott határidőig záró kifizetési kérelmet kell benyújtani.

(2) A záró kifizetési kérelem keretében a pénzügyi befejezést követően

a) véglegesen el kell számolni a ténylegesen felmerült, korábban el nem számolt költségekkel, és

b) be kell számolni a művelet szakmai megvalósításáról, a támogatási kérelemben vállaltak teljesítéséről.

(3) A záró kifizetési kérelemhez a kedvezményezettnek csatolnia kell valamennyi dokumentumot, amely alátámasztja a felhívás szerinti célkitűzés megvalósulásának tényét, és korábban még nem került benyújtásra a támogatóhoz.

(4) Ha a támogatás megvalósítása során azzal összefüggésben bevétel keletkezik, a bevételekről a záró kifizetési kérelemben kell adatot szolgáltatni.

(5) A záró kifizetési kérelmet akkor is be kell nyújtani, ha a kedvezményezett korábbi kifizetési kérelmek keretében már a teljes megítélt támogatással elszámolt.

89. § (1) Ha a kifizetési kérelem vagy a szakmai beszámoló hiányos vagy hibás, a beérkezéstől számított harminc napon belül, legfeljebb tizenöt napos határidő tűzésével az adott kérelemben vagy beszámolóban szereplő valamennyi hiány, illetve hiba megjelölésével hiánypótlásra, illetve a hiba javítására kell felhívni a kedvezményezettet. A hiánypótlással érintett kifizetési kérelemre indult eljárás ezzel egyidejűleg felfüggesztésre kerül.

(2) Ha a kedvezményezett által benyújtott kifizetési kérelem, szakmai beszámoló vagy annak egy része ellentmondásos információkat tartalmaz, a támogató a hiánypótlást követően egyeztetés keretében, egy alkalommal az információk további részletezését, pontosítását, az ellentmondások feloldását kérheti a kedvezményezettől legfeljebb háromnapos határidő tűzésével.

(3) Ha a kedvezményezett a hiánypótlást vagy az egyeztetésre adott választ hibásan vagy hiányosan nyújtja be, illetve a hiány pótlására és a hiba javítására a kitűzött határidőn belül nem kerül sor, a kifizetési kérelmet a rendelkezésre álló információk alapján kell elbírálni.

(4) A záró kifizetési kérelem esetén a támogató több alkalommal is hiánypótlásra hívhatja fel a kedvezményezettet, és több alkalommal is sor kerülhet adategyeztetésre, illetve egyeztetésre. Ezt az eljárást a támogató első hiánypótlási felhívásának közlését követő hatvan napon belül le kell zárni. Az eljárást a támogató indokolt esetben felfüggesztheti.

90. § (1) Ha az ugyanazon kifizetési kérelem keretében igényelt támogatás több mint tíz százalékkal meghaladja a jóváhagyott elszámoló bizonylatok alapján folyósítható támogatás összegét, a különbözetnek megfelelő összeggel csökkenteni kell a folyósítható támogatás összegét. A csökkentés nem haladhatja meg a folyósítható támogatás teljes összegét.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a támogató nem csökkenti a támogatás összegét, ha a kedvezményezett bizonyítja, hogy a nem támogatható összeg kifizetési kérelemben való szerepeltetése neki nem felróható, vagy ha a támogató más módon meggyőződött arról, hogy az az érintett kedvezményezettnek nem felróható.

(3) Az (1) bekezdés szerinti csökkentés alkalmazandó a helyszíni vizsgálat során feltárt nem elszámolható költségekre is.

91. § (1) A kedvezményezettet a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli, amelynek időtartama – felhívás eltérő rendelkezése hiányában – a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított öt év.

(2) Ha a kedvezményezett a 2004. évi XXXIV. törvény szerinti kis- és középvállalkozás, a Nemzeti Irányító Hatóság a felhívásban a fenntartási kötelezettség időtartamát a záró kifizetési kérelem elfogadásától számított három évre csökkentheti.

(3) A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe, jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést követően – a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve – saját forrásból lecserélhető.

(4) Felhívás eltérő rendelkezése hiányában fenntartási kötelezettséggel érintett támogatások vonatkozásában a támogató fenntartási ellenőrzést végez a KAP Stratégiai Tervben részletezett kötelezettségvállalások betartásának ellenőrzésére. A fenntartási ellenőrzés minden naptári évben kiterjed az érintett támogatási összeg legalább egy százalékára, amely esetében a támogató már teljesítette a záró kifizetést.

42. Az elszámolásra vonatkozó szabályok

92. § (1) Építési tevékenység végzése esetén a támogatási és kifizetési kérelem összeállítása során a Nemzeti Kifizető Ügynökség honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig lehet elszámolni.

(2) Építési tevékenység végzése esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is benyújtja a kifizetési kérelemhez. Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatóak be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes – egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó – magyar nyelvű, a 3. melléklet szerinti tartalmú árajánlatot csatol a támogatási kérelméhez.

(3) A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.

(4)¹²⁰ Gép, eszköz és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a 3. melléklet szerinti tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független forgalmazótól származó, azonos funkcióra vonatkozó, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező gépre, eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó magyar nyelvű árajánlatot. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az „értéket a pénzért” elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb ajánlattal rendelkező gépet, eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.

(5) Szolgáltatás vásárlása esetén a (4) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(6)¹²¹ A beruházási támogatás összegét a kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba (lekötött tartalékba) kell helyezni, nem kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek az egyéb bevételek között kell elszámolni saját könyvelésében. Ha a tőketartalékba helyezett támogatás tekintetében a kedvezményezettnek támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt visszafizetési kötelezettsége keletkezik, a visszafizetett támogatás összegét a tőketartalék terhére – a lekötött tartalék megszüntetése után – kell elszámolni.

93. § (1) Az elszámolható költségek valóságát igazoló és a szakmai beszámolót alátámasztó, a kifizetési kérelemben benyújtandó dokumentumok körét a 4. melléklet határozza meg.

(2) A benyújtandó, a 4. melléklet alapján záradékolási kötelezettséggel érintett dokumentumokat a kedvezményezett a támogatási kérelem egyedi azonosítójának és az „Az elszámoló bizonylat támogatás elszámolására benyújtásra került.” szöveg feltüntetésével záradékolja. Elektronikus számla esetén a záradékolást a szállító is elvégezheti.

(3) A megvalósítás befejezésekor a teljes elszámolt költségére vonatkozó átlagos, illetve tevékenységre vonatkozó támogatási intenzitásnak meg kell egyeznie a támogatási döntésben meghatározott támogatási intenzitással.

(4) Ha a támogatás-önerő arány nem áll vissza a megvalósítás befejezéséig, vagy a benyújtott elszámolások nem megfelelően alátámasztottak, a kedvezményezett köteles a jogosulatlanul igénybe vett támogatást visszafizetni.

94. § Az 5. mellékletben meghatározott átalányalapú egyszerűsített elszámolási módokat, az abban megfogalmazott feltételekkel kell alkalmazni a kettős finanszírozás lehetőségének kizárása mellett. A kedvezményezettnek a projektben átalány alapon elszámolt költségek felmerülését nem kell igazolnia, a költségekkel, valamint a jövedelem-kompenzációként kapott támogatásokkal kapcsolatos elszámoló bizonylatokat, az azok kifizetését igazoló bizonylatokat és az egyéb kapcsolódó nyilvántartásokat a kifizetési kérelemhez nem kell csatolni. A felmerült költségeket alátámasztó bizonylatok helyszíni vizsgálat keretében sem kerülnek vizsgálatra.

95. § (1) Ha a felhívás lehetőséget teremt egyszeri elszámolásra, és a kedvezményezett a támogatási döntést követően az egyszeri elszámolást választja, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a támogatónak.

(2) Egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra történő áttérés a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapon belül a kedvezményezett által benyújtott változás-bejelentéssel kezdeményezhető, ha a támogatási döntés egyéb feltételeit nem kívánja az áttéréssel módosítani. A jóváhagyott támogatás folyósításának feltétele a változás-bejelentés támogató általi jóváhagyása.

(3) Az egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra egy alkalommal lehet áttérni. Egyszeri elszámolás esetén előleg nem igényelhető.

96. §¹²² A művelet keretében – a technikai segítségnyújtás céljára biztosított forrás felhasználása kivételével – valós költség alapon általános költségként az összes önállóan elszámolható nettó költség legfeljebb öt százaléka a Nemzeti Irányító Hatóság által készített hatástanulmány alapján átalány költségként számolható el. Abban az esetben, ha a beruházás ingatlanvásárlást is magában foglal, általános költségként az összes önállóan elszámolható nettó költség további legfeljebb két százaléka is elszámolható.

97. § (1) A támogató a támogatási döntés véglegessé válását követően a 33. § (1) bekezdésében meghatározott eljárást folytatja le abban az esetben, ha a művelet megvalósításával kapcsolatban

- a) mérlegelést igénylő kérdések merülnek fel,
- b) felmerül az agrártámogatási jogviszonytól való elállás lehetősége, vagy
- c) csalás vagy más büncselekmény gyanúja merül fel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárás során úgy kell eljárni, hogy az érintett művelet célja megvalósuljon.

(3) Az (1) bekezdés szerinti eljárás során a támogató

- a) hiánypótlásra, adategyeztetésre, egyeztetésre hívhatja fel a kedvezményezettet,
- b) a KAP törvény 20. §-a szerinti megkereséssel élhet, valamint
- c) helyszíni vizsgálatot rendelhet el.

(4) Az (1) bekezdés szerinti eljárást húsz napon belül kell lefolytatni, amely határidőbe nem számít bele a (3) bekezdésben meghatározott eljárási cselekmények időtartama.

(5) Az (1) bekezdés szerinti eljárás eredményeként a támogató a 78. § (4) bekezdésében foglalt jogkövetkezményeket alkalmazza.

(6) Ha az (5) bekezdés szerinti döntés alapján pénzügyi korrekcióra van szükség, és nem lehetséges számszerűsíteni a pénzügyi korrekció mértékét, vagy aránytalan lenne a kapcsolódó támogatás egészének visszavonása, felhívásban meghatározott átalányon alapuló korrekciót kell alkalmazni a megsértett kötelezettségből adódó pénzügyi következmények arányában.

43. A közösségvezérelt helyi fejlesztések különös eljárási szabályai

98. § (1) A KAP Stratégiai Terv szerinti közösségvezérelt helyi fejlesztések érdekében a HACS a Helyi Fejlesztési Stratégiában rögzített szempontok alapján elkészíti és meghirdeti a helyi felhívásokat.

(2) A HACS a helyi felhívások tervezetét minőségbiztosítás céljából megküldi a Nemzeti Irányító Hatóság részére, amely hetven napon belül nyilatkozik a tervezetek megfelelőségéről.

(3) A HACS vagy munkaszervezete a helyi felhívást a Nemzeti Irányító Hatóság (2) bekezdésben foglalt megfelelőségi nyilatkozatának kézhezvételét követő tíz napon belül közzéteszi a honlapján.

(4) A HACS az általa meghirdetett helyi felhívások alapján benyújtott helyi támogatási kérelmeket a standard kiválasztási eljárásra vonatkozó szabályok szerint bírálja el a jelen alcímben meghatározott eltérésekkel.

(5)¹²³ Ha a helyi felhívásokra benyújtott támogatási kérelmek alapján a támogatásra rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret kimerül – ideértve a felhívás keretösszegének csökkentését is –, vagy annak kimerülése előre jelezhető, a HACS a benyújtási határidő lejártá előtt a helyi felhívást lezárhatja. A helyi felhívás lezárásáról szóló tájékoztatást a HACS a honlapján közzéteszi és megküldi a Nemzeti Irányító Hatóság és a Nemzeti Kifizető Ügynökség részére,.

(6) A helyi felhívás lezárása az abban rögzített benyújtási szakasz zárásának időpontját követő naptól lehetséges. Folyamatos elbírálás alkalmazása esetén a helyi felhívás lezárása csak az erről szóló tájékoztató közzétételét követő harmadik naptól lehetséges.

(7) A helyi támogatási kérelmek értékelésére a HACS-ok legalább három főből álló – legalább egy női és legalább egy, a KAP Stratégiai Terv szerinti fiatal taggal rendelkező – helyi bíráló bizottságot (a továbbiakban: HBB) állítanak fel. A HBB összehívását, működését, összetételét a HACS által kiadott ügyrendben kell meghatározni, amelyet a Nemzeti Irányító Hatóság hagy jóvá.

99. § (1) A kedvezményezett a helyi felhívásban meghatározott módon a HACS-hoz benyújtott helyi támogatási kérelemmel igényelhet támogatást. A kedvezményezett a támogatási kérelme beérkezéséről értesítést kap.

(2) A helyi támogatási kérelmek kiválasztási folyamata legkésőbb a helyi felhívásban rögzített szakasz zárását vagy beadási határnapját követő tizenöt napon belül megkezdődik.

100. § (1)¹²⁴ A Nemzeti Irányító Hatóság a helyi támogatási kérelem beérkezését követően, a helyi felhívásban szereplő jogosultsági szempontok szerint, a helyi felhívásonként kialakított ellenőrzési lista alapján elvégzi a jogosultsági ellenőrzést. Ezt követően a HBB a helyi támogatási kérelmek helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti sorrendje alapján tesz jóváhagyó vagy elutasító döntési javaslatot. A helyi támogatási kérelem feltétellel való támogatására nincs lehetőség.

(2) A HACS a HBB javaslata alapján

a) döntést hoz a helyi felhívásban meghatározott határidőn belül a helyi támogatási kérelem elutasításáról, vagy

b) a helyi támogatási kérelem támogatására irányuló javaslatát megküldi a Nemzeti Irányító Hatóságnak a HBB ülésének vonatkozó jegyzőkönyvével együtt a HBB ülésének megtartását követő harminc napon belül.

(3) A HBB részletes és tételes indokolást készít, ha a helyi támogatási kérelmet elutasítani javasolja.

(4)¹²⁵ A HACS a döntési javaslatát továbbítja a Nemzeti Irányító Hatóság részére végső ellenőrzés céljából, amelynek eredményeként a Nemzeti Irányító Hatóság jóváhagyó vagy elutasító döntést hoz.

(5) A kedvezményezett a helyi támogatási kérelme értékelését a tájékoztatás közlését követően megtekintheti.

101. §¹²⁶ Ha a beérkező helyi támogatási kérelmek száma meghaladja a tervezettet, az ügyintézési határidő egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthat.

IV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

44. Hatályba léptető rendelkezések

102. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

45. Az Európai Unió jogának való megfelelés

103. § Ez a rendelet

1. a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet,

2. a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet,

3. az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételeességhez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2022. május 4-i (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet, valamint

4. az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2022. május 31-i (EU) 2022/1173 bizottsági végrehajtási rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

1. melléklet az 54/2023. (IX. 13.) AM rendelethez¹²⁷

2. melléklet az 54/2023. (IX. 13.) AM rendelethez¹²⁸

3. melléklet az 54/2023. (IX. 13.) AM rendelethez

Az árajánlat kötelező tartalmi elemei

1. a) az ajánlatkérő neve, címe,
- b) az ajánlattevő neve, címe és adószáma, természetes személy esetén adóazonosító jele,
- c) a kiadási tétel műszaki adatai (gép, eszköz és technológiai berendezés beszerzésére vonatkozó árajánlat esetén),
- d) a kiadási tétel mennyisége és mértékegysége,
- e) a kiadási tétel nettó összege, a felszámított áfa és bruttó összeg,
- f) a kiadási tétel pénzneme,
- g) az ajánlattevő cégszerű aláírása,
- h) az árajánlat kiállításának dátuma,
- i) az árajánlat érvényességi ideje,
- j) gép, eszköz és technológiai berendezés beszerzése esetén az ajánlatadó nyilatkozata arról, hogy az ajánlat tárgyát képező gép, eszköz és technológiai berendezés megfelel a vonatkozó európai uniós irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.

2. Elektronikus árajánlat (webáruház, elektronikus levél) esetén az 1. pont g) alpontja szerinti követelményt nem kell alkalmazni, azonban, ha az árajánlattevő az ajánlatát elektronikus levélben adta, az elektronikus levél csatolmányainak is meg kell felelnie a többi követelménynek. Az elektronikus árajánlat akkor fogadható el, ha tartalmazza a webáruház honlapcímét, illetve elektronikus levél esetén az árajánlattevő elektronikus levélcímét is.

3. Webáruházias ajánlat esetén az 1. pont i) alpontja szerinti követelmény sem alkalmazandó, az 1. pont a)–h) és j) alpontja szerinti követelményeknek való megfelelést a készítés dátumát is tartalmazó képernyőképek csatolásával szükséges igazolni.

4. Az árajánlat az 1. pont c) alpontja alapján tartalmazza a kiadási tétel műszaki paramétereire vonatkozó leírást, amely részletezi a gép/berendezés

- a) fizikai méreteit,
- b) névleges teljesítményét,
- c) munkaspecifikus teljesítményét.

5. Az árajánlathoz továbbá csatolni kell a kiadási tételről a gyártó által készített, műszaki paraméterekre vonatkozó termékleírást. Amennyiben készült a prospektusról magyar nyelvű kiadás, úgy annak benyújtása, ennek hiányában lehetőleg angol nyelvű változat csatolása szükséges.

4. melléklet az 54/2023. (IX. 13.) AM rendelethez

A kifizetési kérelemhez benyújtandó dokumentumok

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
2.	1.	Projekt előkészítési költségek		
3.	1.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
4.	1.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
5.	1.3.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő vagy szerződés vagy visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt, vagy biztosítási kötvény	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
6.	1.4.	Teljesítésigazolás az elvégzett szolgáltatásról vagy minta a tárgyasult szolgáltatásról	A költség felmerülésekor	
7.	2.	Beruházás		
8.	2.1.	Ingyatlanvásárlás		
9.	2.1.1.	Adásvételi szerződés, hatósági nyilatkozat	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	Ha számla nem került kiállításra
10.	2.1.2.	Számla (ha az ingatlanvásárlásról számla is kiállításra került)	A költség felmerülésekor	X
11.	2.1.3.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
12.	2.2.	Terület-előkészítés		
13.	2.2.1.	Számla	A költség felmerülésekor	X
14.	2.2.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
15.	2.2.3.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő vagy szerződés vagy visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt, vagy biztosítási kötvény	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
16.	2.2.4.	Teljesítésigazolás az elvégzett tevékenységről	A költség felmerülésekor	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
17.	2.2.5.	Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a</u> , az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. §-a</u> , illetve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló <u>1997. évi LXXVIII. törvény 39/A. § (6) bekezdése</u> szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
18.	2.2.5.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
19.	2.2.5.2.	Nyilatkozat alvállalkozókat megillető ellenszolgáltatás teljesítéséről	A költség felmerülésekor	
20.	2.2.6.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
21.	2.2.6.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
22.	2.2.6.2.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	
23.	2.3.	Építés		
24.	2.3.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
25.	2.3.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
26.	2.3.3.	Kivitelezői szerződés fizetési ütemezéssel	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
27.	2.3.4.	Végleges hatósági engedélyek vagy azok megadására vonatkozó kérelmek benyújtását igazoló dokumentum (ha korábban nem került benyújtásra)	Egyszer, legkésőbb a projektmegvalósítás befejezéséig, illetve változás esetén	
28.	2.3.5.	Építési műszaki ellenőr igazolása a teljesítésről, ha az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló <u>191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 16. §-ában</u> foglalt feltételeket teljesíti az építési tevékenység, vagy a vállalkozó nyilatkozata a teljesítésről, ha az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló <u>191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 16. §-a</u> nem vonatkozik az adott építési tevékenységre	A költség felmerülésekor	
29.	2.3.6.	Építési napló első bejegyzést tartalmazó oldala – engedélyköteles építési beruházás, felújítás esetében kötelező jelleggel, egyéb esetben, ha készül – vagy nem engedélyköteles építési beruházás esetén, építési napló hiányában a kivitelező nyilatkozata a kezdésről	Az elszámolásnak megfelelő, adott építési helyszín vonatkozásában egyszer, a költség első elszámolásakor	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
30.	2.3.7.	Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a</u> , az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. §-a</u> , illetve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló <u>1997. évi LXXVIII. törvény 39/A. § (6) bekezdése</u> szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
31.	2.3.7.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
32.	2.3.7.2.	Nyilatkozat alvállalkozókat megillető ellenszolgáltatás teljesítéséről	A költség felmerülésekor	
33.	2.3.8.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
34.	2.3.8.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
35.	2.3.8.2.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	
36.	2.4.	Eszközbeszerzés		
37.	2.4.1.	Tárgyasult eszköz beszerzése		
38.	2.4.1.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
39.	2.4.1.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
40.	2.4.1.3.	Szállítói szerződés vagy adásvételi szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő vagy szerződés vagy visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
41.	2.4.1.4.	Szállítólevél vagy átadás-átvételi jegyzőkönyv vagy üzembehelyezési okmányok vagy tárolási nyilatkozat (tárolási nyilatkozat esetén legkésőbb a projektmegvalósítás befejezéséig az üzembehelyezési okmányt is csatolni kell)	A költség felmerülésekor	
42.	2.4.1.5.	Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a</u> , az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. §-a</u> , illetve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló <u>1997. évi LXXVIII. törvény 39/A. § (6) bekezdése</u> szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
43.	2.4.1.5.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
44.	2.4.1.5.2.	Nyilatkozat alvállalkozókat megillető ellenszolgáltatás teljesítéséről	A költség felmerülésekor	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
45.	2.4.1.6.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
46.	2.4.1.6.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
47.	2.4.1.6.2.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	
47a.	2.4.1.7.	Fotódokumentáció, ha az eszköz rendelkezik egyértelműen meghatározható egyedi azonosítóval (pl. gyári szám)	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	
48.	2.4.2.	Immateriális javak beszerzése		
49.	2.4.2.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
50.	2.4.2.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
51.	2.4.2.3.	Szállítói szerződés vagy adásvételi szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő vagy szerződés vagy visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
52.	2.4.2.4.	Tételes átadás-átvételi jegyzőkönyv	A költség felmerülésekor	
53.	2.4.2.5.	Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a</u> , az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. §-a</u> , illetve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló <u>1997. évi LXXVIII. törvény 39/A. § (6) bekezdése</u> szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
54.	2.4.2.5.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
55.	2.4.2.5.2.	Nyilatkozat alvállalkozókat megillető ellenszolgáltatás teljesítéséről	A költség felmerülésekor	
56.	2.4.2.6.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
57.	2.4.2.6.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
58.	2.4.2.6.2.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	
58a.	2.4.2.7.	A szoftver egyértelmű beazonosítására alkalmas fotódokumentáció, amennyiben a beszerzett szoftver általános kereskedelmi forgalomban beszerezhető (különösen gyári számról, azonosítóról készített fénykép) vagy licenc igazolás	A költség felmerülésekor	
59.	2.4.3.	Használt eszköz beszerzése		

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
60.	2.4.3.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
61.	2.4.3.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
62.	2.4.3.3.	Szállítói szerződés vagy adásvételi szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő vagy szerződés vagy visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
63.	2.4.3.4.	Szállítólevél vagy átadás-átvételi jegyzőkönyv vagy üzembehelyezési okmányok	A költség felmerülésekor	
64.	2.4.3.5.	Nyilatkozat, hogy az eszköz korábbi beszerzése az előző hét év során nem nemzeti vagy európai uniós támogatás igénybevételével történt	A költség felmerülésekor	
65.	2.4.3.6.	Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a</u> , az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló <u>322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. §-a</u> , illetve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló <u>1997. évi LXXVIII. törvény 39/A. § (6) bekezdése</u> szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
66.	2.4.3.6.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
67.	2.4.3.6.2.	Nyilatkozat alvállalkozókat megillető ellenszolgáltatás teljesítéséről	A költség felmerülésekor	
68.	2.4.3.7.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
69.	2.4.3.7.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
70.	2.4.3.7.2.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	
70a.	2.4.3.8.	A használt eszköz egyértelmű beazonosítására alkalmas fotódokumentáció (pl. gyári számról, azonosítóról készített fénykép)	A költség felmerülésekor	
71.	2.4.4.	Lízing		
72.	2.4.4.1.	Számla (ha releváns: pénzügyi értesítő, áfabekérő)	A költség felmerülésekor	X
73.	2.4.4.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
74.	2.4.4.3.	Lízingszerződés (lízingdíjak ütemezésével)	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
75.	3.	Projektmegvalósításhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatás		
76.	3.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
77.	3.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
78.	3.3.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő vagy szerződés vagy visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
79.	3.4.	Teljesítésigazolás az elvégzett szolgáltatásról / minta a tárgyasult szolgáltatásról	A költség felmerülésekor (bérleti díjak esetén nem releváns)	
80.	3.4.1.	Teljesítésigazolás képzés esetén		
81.	3.4.1.1.	Részvételt igazoló dokumentum (különösen látogatási igazolás) vagy jelenléti ívek	A költség felmerülésekor	
82.	3.4.1.2.	A képző intézmény által kiállított, illetve a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentumok (különösen vizsgadokumentáció, oklevél, bizonyítvány)	A költség felmerülésekor	
83.	3.4.1.3.	Részvétel igazolása elektronikus adathordozón dokumentáltan [különösen fénykép, hangfelvétel, videó, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) figyelemmel]	A költség felmerülésekor	
84.	3.4.1.4.	Távoktatás, online képzés esetén a képzés elvégzéséről a képző intézmény által elektronikusan kiállított, aláírt tanúsítvány, ennek hiányában a képzésre történt regisztrációkról egy nyomtatott, aláírással hitelesített dokumentum	A költség felmerülésekor	
85.	3.4.2.	Teljesítésigazolás szakértői díjak esetén		
86.	3.4.2.1.	A szakértői tevékenység tárgyasult eredménye	A költség felmerülésekor	
87.	3.4.3.	Teljesítésigazolás szakmai rendezvény esetén		
88.	3.4.3.1.	Résztevő által aláírt jelenléti ív	A költség felmerülésekor	
89.	3.4.3.2.	Részvétel igazolása elektronikus adathordozón dokumentáltan (különösen fénykép, hangfelvétel, videó, az általános adatvédelmi rendeletre figyelemmel)	A költség felmerülésekor	
90.	3.5.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
91.	3.5.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
92.	3.5.2.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Amennyiben releváns, a költség felmerülésekor	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
93.	3.6.	Kiküldetési rendelvény / kiküldetési utasítás / menetlevél	Ha releváns, a költség felmerülésekor	
94.	4.	Projekt szakmai felügyeletében közvetlenül közreműködő szakértők és a célcsoport személyi jellegű ráfordítása		
95.	4.1.	Személyi jellegű költségek		
96.	4.1.1.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
97.	4.1.2.	Munkáltatói igazolás a foglalkoztatásról (tartalmazva a projekt azonosítóját, a foglalkoztatott nevét, munkabérét, illetményét és a projektben elvégzendő tevékenység leírását, valamint a projektben történő munkavégzés időtartamát)	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
98.	4.1.3.	Munkaidő-nyilvántartás (ha nem a teljes bérköltség kerül elszámolásra az adott projekt terhére)	A költség felmerülésekor	
99.	4.1.4.	Célfeladatnál, megbízási szerződés esetén teljesítésigazolás / célfeladat teljesülésének igazolása	A költség felmerülésekor	
100.	4.1.5.	Vállalkozói kivét esetén a személyi jövedelemadóról szóló tv. alapján kötelezően vezetendő nyilvántartás	A költség felmerülésekor	X
101.	4.2.	Útiköltség, kiküldetés (napidíj és szállás) költsége		
102.	4.2.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
103.	4.2.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
104.	4.2.3.	Kiküldetési rendelvény / kiküldetési utasítás / menetlevél	A költség felmerülésekor	
105.	5.	Projektmegvalósításhoz kapcsolódó egyéb tevékenységek, szolgáltatások		
106.	5.1.	Építési műszaki ellenőri szolgáltatás		
107.	5.1.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
108.	5.1.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
109.	5.1.3.	Építési számlához kapcsolódó műszaki/mérnöki igazolás, illetve a vállalkozó nyilatkozata a teljesítésről (kizárólag akkor, ha építés kapcsán korábban még nem került benyújtásra)	A költség felmerülésekor	
110.	5.1.4.	A kedvezményezett igazolása a mérnöki/műszaki ellenőr teljesítéséről	A költség felmerülésekor	
111.	5.1.5.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő, szerződés és visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
112. ¹²⁹	5.2.	Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességvállalás		
113. ¹³⁰	5.2.1.	Igazolás a kiszámlázott és megfizetett kezességvállalás díjáról	A költség felmerülésekor	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
114. ¹³¹	5.3.	Könyvvizsgálat		
115. ¹³²	5.3.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
116. ¹³³	5.3.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
117. ¹³⁴	5.3.3.	Könyvvizsgálói igazolás/jelentés	A költség felmerülésekor	
118. ¹³⁵	5.3.4.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő, szerződés és visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
119. ¹³⁶	5.4.	Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítás		
120. ¹³⁷	5.4.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
121. ¹³⁸	5.4.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
122. ¹³⁹	5.4.3.	A kedvezményezett igazolása a tájékoztatás, nyilvánosság biztosítás teljesítéséről / minta a tárgyasult szolgáltatásról elektronikus adathordozón dokumentáltan (fotó, audió, videó)	A költség felmerülésekor	
123. ¹⁴⁰	5.4.4.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő, szerződés és visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
124. ¹⁴¹	5.5.	Projektmenedzsment		
125. ¹⁴²	5.5.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
126. ¹⁴³	5.5.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
127. ¹⁴⁴	5.5.3.	Kizárólag technikai segítségnyújtás keretében támogatott, személyi jellegű ráfordítások finanszírozását szolgáló projektek esetén a 4.1.1–4.1.3. azonosító szerint		
128. ¹⁴⁵	5.5.4.	Szerződés vagy szerződés hiányában visszaigazolt írásos megrendelő, szerződés és visszaigazolt írásos megrendelő hiányában nyilatkozat arról, hogy írásbeli szerződés nem történt	Egyszer, a költség első elszámolásakor, illetve változás esetén	
129. ¹⁴⁶	5.5.5.	Teljesítésigazolás	A költség felmerülésekor	
130. ¹⁴⁷	5.6.	Általános (rezsi-) költségek		
131. ¹⁴⁸	5.6.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
132. ¹⁴⁹	5.6.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	–
133. ¹⁵⁰	5.7.	Hatósági díjak, illetékek, közjegyzői költségek		
134. ¹⁵¹	5.7.1.	Számla vagy azzal egyenértékű bizonylat	A költség felmerülésekor	X
135. ¹⁵²	5.7.2.	Kifizetés bizonylata	A költség felmerülésekor	
136. ¹⁵³	5.7.3.	Hatósági határozat, engedély, végzés	Ha korábban más költség elszámolásához nem került benyújtásra	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
137. ¹⁵⁴	5.8.	Megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3)–(4) bekezdése szerinti kifizetés esetében benyújtandó dokumentumok		
138. ¹⁵⁵	5.8.1.	Nyilatkozat alvállalkozói teljesítés mértékéről	A költség felmerülésekor	
139. ¹⁵⁶	5.8.2.	Megelőzően megindított építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. 135. § (3) bekezdés c) pontja szerinti igazolás	Ha releváns, a költség felmerülésekor	
140.	6.	Bármely költség típus esetén benyújtandó dokumentumok		
141.	6.1.	Fordított áfa		
142.	6.1.1.	Általános forgalmi adóval kapcsolatos összesítő, fordított adózás esetén	A költség felmerülésekor	
143.	6.2.	Szállítói előleg szállítói finanszírozással történő elszámolása		
144.	6.2.1.	Előlegszámla	A szállítói előlegre jutó támogatás kifizetését követő 5 napon belül	X
145.	6.3.	Piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumok	A költség felmerülésekor, ha korábban nem kerültek benyújtásra	
146.	6.4.	Projektmegvalósítás során keletkezett bevételt alátámasztó dokumentumok	Egyszer, záró kifizetés igénylése esetén	
147.	6.5.	Egyszerűsített elszámolás		
148.	6.5.1.	Egységköltség alapú átalány, egyösszegű átalány esetén az átalány alapon támogatott tevékenységek, eredmények teljesülését alátámasztó, a felhívásban meghatározott dokumentumok	A költség felmerülésekor	
149.	6.6.	A Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott védelmi és biztonsági tárgyú beszerzések esetén:		
150.	6.6.1.	Illetékes miniszter nyilatkozata		
151.	6.6.2.	Országgyűlés illetékes bizottsága jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kezdeményezés alapján hozott előzetes döntése		
152.	6.7.	A versenyt biztosító, piaci ár alátámasztását szolgáló három árajánlat bekéréséről szóló kedvezményezett nyilatkozat		
153.	6.8.	Összeférhetlenségi nyilatkozat		
154.	6.8.1.	Szállító nyilatkozata összeférhetlenségről	A költség elszámolásakor	
155.	6.8.2.	Alvállalkozó nyilatkozata összeférhetlenségről	A költség elszámolásakor	
156.	7.	Az átláthatóságról szóló nyilatkozat és az azt alátámasztó dokumentumok	Kifizetés igénylésekor, ha az előzetesen megküldött átláthatóságról szóló nyilatkozathoz képest változás történt	

A	B	C	D	E
1.	Azonosító	Elszámolható költségek – Támogatható tevékenységek alátámasztó dokumentumainak megnevezése	Benyújtás gyakorisága	E rendelet szerinti záradékolási kötelezettséget az alábbi dokumentumok vonatkozásában kell megtenni
157.	8.	Szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok		
158.	8.1.	Kötelező nyilvánosság biztosításának igazoló dokumentumai	Szakmai beszámoló benyújtásakor	
159.	8.2.	Felhívásban előírt kötelező vállalások alátámasztását igazoló dokumentumok	Szakmai beszámoló benyújtásakor	

5. melléklet az 54/2023. (IX. 13.) AM rendelethez

ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez

1. BEVEZETÉS

1.1. Ez az útmutató (a továbbiakban: Útmutató) tartalmazza az e rendelet III. Fejezete szerinti támogatás (a továbbiakban: projekt) megvalósítása kapcsán felmerülő költségek elszámolhatóságának nemzeti szintű szabályait.

2. AZ ELSZÁMOLHATÓSÁG ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

2.1. Fogalommeghatározások

2.1.1. *Költség*: az Útmutató értelmezésében minden olyan tétel, ami a megvalósítani kívánt vagy megvalósuló projekt költségvetésében megjelenik, beleértve a projektvégrehajtás során felmerült változásokat is.

2.1.2. *Elszámolható költség*: az Útmutató által elszámolhatónak minősített költség, amely

2.1.2.1. a támogatási döntésben rögzítésre került, és közvetlenül a támogatás céljával összefüggésben merült fel,

2.1.2.2. az Útmutató 2.2. pontja szerinti elszámolhatósági időszakban ténylegesen felmerült és elszámoló bizonylattal alátámasztott,

2.1.2.3. a projekt vonatkozásában releváns közösségi rendelet nem nevesíti mint nem elszámolható költséget,

2.1.2.4. megfelel az Útmutatóban rögzített feltételeknek, és

2.1.2.5. a felhívás elszámolható költségként nevesíti.

2.1.3. *Összes költség*: a támogatott projekt összes felmerülő – a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: irányító hatóság) felé elszámolható és el nem számolható – költsége.

2.1.4. *Támogatási intenzitás*: a támogatásnak az elszámolható költségekhez viszonyított aránya.

2.1.5. *Projekt*: az Útmutató alkalmazásában a kiemelt projekt, a nagyprojekt, a közösségvezérelt helyi fejlesztés keretében, a technikai segítségnyújtási keretből, a pénzügyi eszközök segítségével finanszírozott projekt, és a közvetett támogatások keretében megvalósuló projekt.

2.1.6. *Valós költség alapú elszámolás*: a költségek teljesülésének és jogalapjuknak elszámoló bizonylattal történő elszámolása. Valós költségnek minősül az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazásával, elszámoló bizonylatok nélkül elszámolt költség is.

2.1.7. *Egyszerűsített elszámolási módok*: átalányalapú egységköltség, egyösszegű átalány, százalékban meghatározott átalányalapú finanszírozás.

2.2. Elszámolhatósági időszak

2.2.1. EMVA-ból nyújtott támogatással megvalósuló projektek esetében a költség abban az esetben elszámolható, ha az adott támogatást a kifizető ügynökség ténylegesen kifizeti a támogatás jogosultjának 2023. január 1. és 2030. december 31. között.

2.2.2. Az EMVA esetében a természeti katasztrófák miatt hozott sürgősségi intézkedéseknél a KAP Stratégiai Terv rendelkezhet úgy, hogy a program módosításához kapcsolódó kiadások a természeti katasztrófa bekövetkezésének időpontjától kezdve elszámolhatóak.

2.2.3. Megkezdett projekt abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a támogatási igény benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek, és az e rendeletben, valamint annak mellékleteiben meghatározott feltételeknek megfelel.

2.2.4. A támogatott projektek esetében a felhívások az Útmutató 2.2. pontja szerinti általános elszámolhatósági időszakon belül szűkebb időtartamot is meghatározhatnak.

2.3. Az elszámolhatóság alapelvei és feltételei

2.3.1. Alapelvek

2.3.1.1. A felhívásokban az Útmutatóban foglaltakat kell alkalmazni. Ha a hatékony forrásfelhasználás megköveteli, az elszámolhatósági szabályokat az adott felhívás céljához testre szabva szűkíthetik, a fejlesztés céljától függően részletezhetik, specifikálhatják a keret jellegű szabályozáshoz képest (pl. a fejlesztés jellegéhez igazodva kizárhatnak egyes költségtételeket vagy feltételhez köthetik azok elszámolását). Így előfordulhat, hogy az Útmutatóban felsorolt költség adott projekt esetében egyáltalán nem számolható el, vagy csak bizonyos felső korlátig számolható el.

2.3.1.2. Az Útmutató egyes költségtípusok tekintetében meghatározza azoknak a projektek keretében az összes elszámolható költséghez viszonyítva maximálisan elszámolható arányát. Ezen arányokat növelni – kivéve, ahol azt az Útmutató kifejezetten megengedi – nem lehet. Ezen túlmenően a felhívás határozhat meg további korlátozásokat.

2.3.1.3. Kötelező az egyszerűsített költségelszámolási módok alkalmazása azon költségtípusoknál, amelyeknél az Útmutató erre vonatkozó szabályozást tartalmaz.

2.3.1.4. A felhívás tartalmát úgy kell összeállítani, hogy a támogatható tevékenységek, illetve az elszámolható költségek típusai a fejlesztési cél figyelembevételével megfelelően fókuszáltak legyenek.

2.3.2. Az elszámolhatóság általános feltételei

2.3.2.1. Főszabály szerint azon költségek számolhatóak el, amelyek a kedvezményezettnél ténylegesen felmerültek, teljesítettek, valós munkára alapozottak, és teljesülésük elszámoló bizonylattal, jogalapjuk szerződéssel, visszaigazolt írásbeli megrendelővel, hatósági határozattal vagy ezekkel azonos bizonyító erejű dokumentummal igazolható (valós költség alapú elszámolás). Előlegek esetén nincs szükség a teljesítés igazolására. Az egyszerűsített elszámolási módok alapján történő támogatás-kifizetés teljesíti a valós költség alapú támogatás-kifizetés kritériumát, ha a költségek az Európai Bizottság által meghatározott módszertan, nemzeti szinten meghatározott vagy az irányító hatóság által kidolgozott módszertan alapján kerültek elszámolásra és a számviteli szabályozást is magukban foglaló nemzeti szabályokkal összhangban merültek fel.

2.3.2.2. Azon költségek számolhatóak el, amelyek teljes összegben (szállítói finanszírozás esetén támogatáson felüli összegben) az Útmutató 2.2. pontjában rögzített elszámolhatósági időszak során kerültek kifizetésre. Ezen túlmenően elszámolható költségnek minősül a 3.3.12. pont szerinti értékcsökkenési leírás, valamint az állammal vagy önkormányzattal szemben adó- vagy járulékel-számolás keretében beszámításra került kötelezettség. Elszámolható költségnek minősül továbbá a szállítói számlának a szállítói szerződés alapján a megrendelőnek járó kötbér vagy késedelmi kamat beszámítása miatt pénzügyileg nem rendezett része. Egyéb beszámítás nem számolható el. Amennyiben a kötbér vagy a késedelmi kamat a végszámlában kerül érvényesítésre, a számlán egyértelműen fel kell tüntetni ennek tényét és összegét.

2.3.2.3. A támogatott projekt kapcsán felmerült azon költségek számolhatóak el, amelyek a projekt céljainak eléréséhez, illetve végrehajtásához szükségesek, és a projekt elfogadott költségvetésében, valamint annak hatályos módosításában betervezésre kerültek. A költségek csak olyan mértékben számolhatóak el, amilyen mértékben a támogatott projekthez kapcsolódnak, illetve amilyen mértékben annak célját szolgálják; ennek alátámasztása a kedvezményezett kötelezettsége.

2.3.2.4. A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat (pl. a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésben rögzített árat, a több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatok alapján kialakult árat, az irányító hatóság által előzetesen meghatározott fajlagos mutatók szerinti fajlagos árat, piacfelmérés alapján meghatározott árat). A költségtételeknek a projekt költségvetésének megfelelően részletezetteknek és ilyen módon ellenőrizhetőeknek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk. Ha a szokásos piaci ár igazolására az irányító hatóság árajánlat kérését írja elő a támogatást igénylők és a kedvezményezettek számára, az árajánlatoknak legalább három, egymástól és a kedvezményezettől független ajánlattevőtől kell származni. A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát. A szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat – amennyiben a felhívásban korábbi benyújtás előírására nem került sor –, a legkésőbb az adott költséget tartalmazó kifizetési igénylés részeként be kell nyújtania a kedvezményezettnek. Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása. Az irányító hatóság vezetője a piaci ár alátámasztásától egyedi döntéssel eltekinthet az adott projekthez kapcsolódó megbízási jogviszonyban foglalkoztatott természetes személy szellemi tevékenységével kapcsolatban felmerült, 8 órás munkavégzésre vetített 300 000 forintot és annak járulékait meg nem haladó összköltség vonatkozásában, azzal, hogy 8 óránál rövidebb időtartamú foglalkoztatás esetén ezen értékhatárt arányosítani szükséges.

2.3.2.5. Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy

kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodási, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

2.3.2.6. Azon költségek számolhatóak el, amelyek főszabályként a projekt előkészítése, végrehajtása érdekében merültek fel. Ha a projekt átnyúlik a KAP Stratégiai Terv által lehatárolt területen, ún. programterületen, és a tevékenységek a projekt jellege következtében nem megoszthatóak, az átnyúló tevékenységekkel kapcsolatos költségek abban az esetben számolhatóak el, ha a projekt programterületen átnyúló része is a támogatott programterület javát szolgálja.

2.3.2.7. Az adott projektben elszámolható költségek körét a felhívás tartalmazza, és ezen költségek nem szerepelhetnek az Útmutató, valamint a felhívás által nem elszámolhatónak minősített költségek között.

2.3.2.8. Azon költségek számolhatóak el, amelyek az elszámolhatóság időszakában, ezen belül a támogatási döntésben rögzített projekt fizikai befejezése határidejéig merültek fel. Ha a felek időszakonkénti elszámolásban, fizetésben vagy meghatározott időszakra szóló elszámolásban állapodtak meg, és az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) alapján a teljesítés napja későbbi, mint a projekt fizikai befejezése, a számla kiállítási dátumának a támogatási döntés szerinti projekt megvalósítás időszakán belül kell lennie.

2.3.2.9. Nem számolhatóak el a közvetítőkkal vagy tanácsadókkal kötött szállítói szerződéssel kapcsolatban felmerült költségek, ha a szerződés a kifizetést a szállítói szerződésben rögzített tevékenység összköltségének százalékos arányában határozza meg, kivéve, ha a részteljesítés lehetőségét a szerződés vagy annak hatályos módosítása tartalmazza. Az ilyen ténylegesen felmerült és kiegyenlített részköltségeket a végső kedvezményezett az általános elszámolási szabályoknak megfelelően köteles alátámasztani a munka vagy a szolgáltatás teljesítésére és valós piaci értékére történő hivatkozással, részletes teljesítésigazolással. Ha a szállítói szerződésben százalékos alapon meghatározott érték magasabb, mint a valós piaci ár, a különbség nem elszámolható.

2.3.2.10. Azon költségek számolhatóak el, amelyek egyéb közösségi szintű horizontális politikák feltételeit is teljesítik, tehát a projekt végrehajtása során a kedvezményezett betartotta különösen a közbeszerzési, versenyjogi (állami támogatási), környezetvédelmi, esélyegyenlőségi szabályokat.

2.3.3. Az elektronikus számla záradékolása

2.3.3.1. Ha a kedvezményezett elektronikus számlát kíván elszámolni, akkor nem záradékolja a számlát, ehelyett az e-aláírást megelőzően a szállító írja rá a számlára annak projektnek az azonosító számát, amelyhez a számla benyújtásra kerül.

2.3.4. Állami támogatásokra vonatkozó szabályok

2.3.4.1. Ha egy projekt egyszerre teljesíti az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében szereplő feltételeket, úgymint

2.3.4.1.1. az állami vagy állam által kontrollált forrásból részesül támogatásban,

2.3.4.1.2. a nyújtott állami forrás szelektív,

2.3.4.1.3. a kapott támogatás előnyt jelent a kedvezményezett számára,

2.3.4.1.4. a támogatás érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, és

2.3.4.1.5. a támogatás révén torzul a verseny, vagy ennek veszélye fennáll,

abban az esetben a projektnek nyújtott támogatás az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősül, és az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás, illetve az abban hivatkozott közösségi jogi szabályozást is figyelembe kell venni az elszámolhatóság feltételeinek meghatározásakor.

2.3.4.2. Az Útmutató 2.3.4.1. pontja értelmében – ha egy felhívás keretében az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatás nyújtására kerül sor – az elszámolható költségek típusainak, illetve százalékos vagy összegszerű korlátainak, továbbá bizonyos támogatási kategóriák esetén az egyes projektek esetén elszámolható költségek / megítélhető támogatás összegének meghatározásakor az Útmutatóban foglaltak mellett az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás releváns rendelkezéseit is alkalmazni kell.

2.3.4.3. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályozásban foglaltak szűkítőbbek lehetnek az Útmutatóban rögzített elszámolhatósági szabályoknál, és fordítva, az Útmutatóban rögzített elszámolhatósági szabályok is szűkítőbbek lehetnek az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás rendelkezéseinél az eltérő jogszabályi háttérből adódóan. Egy adott költség típus esetén az állami támogatási szabályok hatálya alá tartozó projektnél a szigorúbb szabályozást kell figyelembe venni.

2.4. Tartalék

2.4.1. Általános tartalék képzése

2.4.1.1. A tervezett általános tartalék az előre nem látható, elvárható gondos tervezés mellett nem tervezhető, de elszámolható költséget jelentő kiadások fedezetére szolgál. Az előre nem látható, és elvárható gondos tervezés mellett nem tervezhető kiadások fedezetén túlmenően csak abban az esetben használható fel a tartalék, ha a projekt alapvető céljainak teljesülését elősegítő, ésszerűsítést célzó, valós igényeken alapuló módosítások miatt pótlólagos műszaki tartalom megvalósítása válik szükségessé, amelynek eredményeként a projekt keretében létrehozott szakmai tartalom kedvezőbb paraméterekkel bír (pl. tartósság, funkció, élettartam, terhelhetőség, kapacitás), ezáltal működtetése, fenntartása igazolhatóan hatékonyabbá, költségtakarékosabbá válik.

2.4.1.2. Nem számolhatóak el a projekt céljához nem kapcsolódó, a kivitelezés során felmerülő olyan többletigények, amelyek nem elengedhetetlenül szükségesek a projekt megvalósításához és nem járulnak hozzá a felhívás céljainak megvalósításához.

2.4.1.3. A módosítás következtében a támogatási összeg, valamint – e rendelet eltérő rendelkezése hiányában – a támogatási intenzitás nem növekedhet.

2.4.2. Előre nem tervezett többletköltségek finanszírozása

2.4.2.1. Ha a projekt megvalósítása során olyan előre nem tervezett, és a kedvezményezett, valamint a vele szerződő vállalkozó által előre nem látható – a szerződéskötés alapjául szolgáló dokumentációban nem szereplő – tevékenység (pl. pótmunka) költsége merül fel, amely megfelel az elszámolhatóság feltételeinek, a projekt eredeti célkitűzésének végrehajtásához és fenntarthatóságához elengedhetetlen, akkor ez a tevékenység támogatható.

2.4.2.2. Építőipari pótmunkaként csak olyan munkák költsége számolható el, amelyek az építési naplóban rögzítésre kerülnek. Az építőipari pótmunka jogi szabályozására a Ptk. 6:244. §-a, az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet] rendelkezései, a 2015. november 1-jén vagy azt követően megkezdett közbeszerzésekre és a közbeszerzések alapján megkötött szerződésekre az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet] 20. §-a, valamint a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés módosításával kapcsolatban a Kbt. rendelkezései irányadók.

2.4.2.3. Az előre nem tervezett többletköltségek csak előzetes bejelentéssel számolhatók el, ha a támogatási döntésben meghatározott műszaki-szakmai tartalom változásával, vagy költségátcsoportosítással járnak.

2.4.2.4. Közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződések esetén a szerződés módosításának szabályait – a műszaki tartalmat érintő (pl. pótmunka miatti) módosításokat is beleértve – a Kbt. 141. §-a, valamint – építési beruházások esetén – a 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 7. §-a, a 2015. november 1-jén vagy azt követően megkezdett közbeszerzésekre és a közbeszerzések alapján megkötött szerződésekre a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 20. §-a határozza meg.

3. AZ ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK RÉSZLETES ISMERTETÉSE

3.2. Előkészítés költségei

3.2.1. Projekt előkészítés jogcímén a következő költségek számolhatók el:

- jogszabály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttérdokumentációt is) elkészítése,
- megvalósíthatósági tanulmány,
- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat,
- egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények, beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb, horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget,
- szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is,
- tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező,
- közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos költségek (ideértve a közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos szakértő díját is),
- előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák,
- szükségletfelmérés, helyzetfeltárás,
- társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek (ha a beruházás problémamentes megkezdéséhez indokolt, pl. helyi népszavazás, közmeghallgatás),
- előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.

3.3. Beruházások

3.3.1. Az Útmutató értelmezésében beruházás a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 3. § (4) bekezdés 7. és 8. pontjának megfelelő tevékenység.

3.3.2. Beruházás költségei alatt az Útmutató az Sztv. hatálya alá tartozó kedvezményezettek esetében az Sztv. 47., 48. és 51. §-a által meghatározottakat, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.) hatálya alá tartozó kedvezményezettek esetében az Szja. 3. § 54. pontjában meghatározottakat érti a következő eltéréssel. Az Útmutató 5. pontjában a nem elszámolható költségek között felsorolt – egyébként az Sztv. szerint a beruházás bekerülési értékébe, illetve az Szja. szerint a beruházási költségbe beletartozó – költségek nem elszámolhatóak.

3.3.3. Az Útmutató alapján elszámolhatósági szempontból a beruházás költségei között kell tervezni, és a monitoring és információs rendszerben nyilvántartani azokat az Sztv. 47., 48. és 51. §-a szerinti költségeket is, amelyek az Áhsz. hatálya alá tartozó szervezetek esetén az Áhsz. alapján nem képezik a beruházás bekerülési értékének részét.

3.3.4. Beruházási költség idegen tulajdonban lévő tárgyi eszközön (ideértve a földterületet, ingatlant) is elszámolható lehet, ha

a) a kedvezményezett az idegen tulajdon használatára vonatkozóan jogalappal rendelkezik, és megfelel a felhívásban megfogalmazott feltételeknek, vagy

b) a beruházás célja

ba) hátrányos helyzetű személy tulajdonában álló ingatlan komfortfokozatának növelése (különösen egészségügyi helyiség létesítése) vagy

bb) mozgásszervi fogyatékos vagy közlekedőképességében súlyosan akadályozott személy – vagy közeli hozzátartozója – tulajdonában álló ingatlan akadálymentesítése és

az ezekhez közvetlenül kapcsolódó fejlesztés.

3.3.5. A projektfenntartási kötelezettséget a bérelt eszközön, a földterületen, az ingatlanon vagy az ingatlanban megvalósított beruházások esetében is teljesíteni kell.

3.3.6. Ingatlanvásárlás

3.3.6.1. Az Útmutató 3.3.6. pontja az Sztv. szerinti ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok számlacsoportba tartozó tételekre vonatkozik.

3.3.6.2. Ha a projekt megvalósítása olyan ingatlanokat érint, amelyekhez az Sztv. 26. § (3) bekezdése szerinti vagyoni értékű jogok kapcsolódnak és a projekt nem megvalósítható a vagyoni értékű jogok megváltása nélkül, ezen költségek elszámolhatóak.

3.3.6.3. Az ingatlan értéke, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok megváltásának költsége kizárólag független árszakértői vagy értékbecslői határozat vagy szakvélemény, vagy jogszabályban meghatalmazott hivatalos szerv (különösen a kisajátítási hatóság) által megállapított összeg erejéig lehet elszámolható. Az adásvétellel kapcsolatos valamennyi költség – pl. ügyvédi díjak, értékbecslés, kisajátítási terv, kártalanítási költségek – elszámolható.

3.3.6.4. Az ingatlanvásárlás összes elszámolható költsége nem haladhatja meg a projekt összes elszámolható költségének 2%-át.

3.3.7. Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó kártalanítási költségek

3.3.7.1. Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költségek, pénzbeli térítések (pl. vezetékjogi kártalanítás, fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költségei) elszámolhatóak, ha a projekt megvalósításához közvetlenül és elengedhetetlenül kapcsolódnak.

3.3.7.2. Mivel az Útmutató 3.3.7.1. pontja szerinti költségek nem ingatlan tulajdonszerzéshez kapcsolódnak, ezért ezeket nem kell figyelembe venni az ingatlanvásárlásra vonatkozó százalékos korlát számítása során.

3.3.8. Terület-előkészítés

3.3.8.1. Elszámolhatók a projekt célkitűzéseire illeszkedő terület beruházásra alkalmassá tétele érdekében végzett előkészítő munkák költségei.

3.3.8.2. A terület-előkészítés összes elszámolható költsége nem haladhatja meg a projekt összes elszámolható költségének 2%-át.

3.3.8.3. Kizárólag terület-előkészítési tevékenységet támogató projektekre a százalékos korlátozást nem kell érvényesíteni, ebben az esetben azonban elszámoló bizonylatok alapján történik az elszámolás.

3.3.9. Építés

3.3.9.1. Építés (átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a projekt végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és érték-növelő felújítási, bővítési költségei számolhatóak el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők.

3.3.9.2. Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő átalakítást, felújítást, bővítést is.

3.3.9.3. Az akadálymentes hozzáférést biztosító átalakítási költségek elszámolhatók, ha az akadálymentesítés végrehajtása nélkül az épület nem lenne alkalmas a feladat ellátására. Az akadálymentesítés szükségességét és az átalakítási terv megfelelőségét szakvéleménnyel kell alátámasztani.

3.3.10. Eszközbeszerzések

3.3.10.1. Tárgyi eszközök beszerzése

3.3.10.1.1. A projekt céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a projektcélok megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (ideértve a bekerülési érték részét képező, esetlegesen a projektmegvalósítás időtartamán átnyúló úgynevezett üzemeltetés támogatási díjakat is). A projekt céljaival közvetlen összefüggésben, indokolt esetben elszámolható meglévő eszköz átalakításának, bővítésének, korszerűsítésének költsége – ideértve a zavartalan és biztonságos üzemeltetését szolgáló munka költsége is –, ha az felújításnak minősül.

3.3.10.1.2. Az eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak és normáknak.

3.3.10.1.3. Támogatásból beszerzett tárgyi eszközök után értékcsökkenés nem számolható el a projekt keretében.

3.3.10.1.4. Próbaüzem költségei elszámolhatóak, a próbaüzem alatt keletkező bevételek kezelésére a projekt-bevételek kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az Útmutató 4.4. pontja szerint.

3.3.10.1.5. Főszabály szerint új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első üzembehelyezési gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható. Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal.

3.3.10.2. Immateriális javak beszerzése

3.3.10.2.1. A projekt megvalósításához szükséges, az Sztv. 25. §-a szerinti immateriális javak (pl. szellemi termékek felhasználásának joga, licencek) Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (ideértve a bekerülési érték részét képező, esetlegesen a projektmegvalósítás időtartamán átnyúló ún. üzemeltetés támogatási díjakat is).

3.3.11. Lízing

3.3.11.1. Kizárólag az Sztv. 3. § (8) bekezdés 13. pontja szerinti pénzügyi lízing számolható el.

3.3.11.2. Támogatott lízingügylet esetén kizárólag a lízingbe vevőnek nyújtható támogatás, a támogatás kedvezményezettje tehát közvetlenül a lízingbe vevő.

3.3.11.3. A számlával vagy egyéb, azonos bizonyító erejű számviteli bizonylattal igazolt lízingdíj tőkerésze elszámolható, ha a lízing az eszköz használatának legkedvezőbb módja, ellenkező esetben a többletköltségeket le kell vonni az elszámolható költségekből.

3.3.11.4. Zártvégű pénzügyi lízing esetén, ha a legrövidebb lízingelési időszak egyenlő az eszköz hasznos élettartamával, a támogatás alapjául szolgáló elszámolható költség nem haladhatja meg az eszköz piaci értékét.

3.3.11.5. Nyíltvégű pénzügyi lízing esetén, ha a legrövidebb lízingelési időszak nem egyenlő az eszköz hasznos élettartamával, a lízing díjakra a támogatható projekt megvalósítási időszakának arányában nyújtható közösségi társfinanszírozással támogatás. Ebben az esetben a lízingbe vevőnek bizonyítania kell, hogy a lízing volt a legköltséghatékonyabb módszer a berendezés használatának megszerzésére. Ha a költségek egyéb módszer alkalmazása (például a berendezés bérbevétele) esetén alacsonyabbak lettek volna, a többletköltséget le kell vonni a támogatható kiadásokból.

3.3.11.6. A lízingszerződéssel összefüggő egyéb költségek (pl. kamat, árfolyam-különbözet) nem elszámolhatók. Az elszámolás alapját kizárólag a projekt megvalósítás során ténylegesen kifizetett lízing költségek jelentik, tehát a megvalósítási időszakon túlnyúlóan felmerülő lízingdíjak nem elszámolhatók.

3.3.11.7. A lízing futamidő azzal a feltétellel áthúzódhat a projekt-fenntartási időszakra, ha a lízingdíj támogatásból finanszírozott hányada a projektmegvalósítás időszakában teljes egészében (mintegy előtörlesztésként) kifizetésre kerül, a tulajdonjog átszállása a lízingbe vevőre pedig a fenntartási időszak során megtörténik.

3.3.11.8. Vissz lízing: az elszámolható költség meghatározása a lízingbe vevőnek nyújtott támogatással kapcsolatban meghatározott feltételekkel összhangban történik.

3.3.12. Értékcsökkenés

3.3.12.1. Értékcsökkenés az Sztv. 52. és 53. §-a szerinti számviteli szabályozásnak megfelelően, a használatba vett tárgyi eszköz után elszámolható, ha az eszköz beszerzése a projekt keretében nem minősül elszámolható költségnek. Értékcsökkenést kizárólag a nem – közösségi vagy hazai – támogatásból beszerzett, de a projekt megvalósításához közvetlenül igénybe vett eszközökre lehet

elszámolni. Értécsökkenés kizárólag az eszköznek a projekt megvalósítási időszakára eső tényleges használatának arányában, és a projektre fordított idő arányában számolható el.

3.3.12.2. Az eszköz hasznos élettartamát, az értécsökkenés Sztv. 80. §-a szerinti számítási módszerét és az éves értécsökkenés mértékét az elszámolás során jelezni kell. Az elszámolható értécsökkenési leírás nem haladhatja meg a Taotv. szerint meghatározott mértéket.

3.3.12.3. Az üzemeltetési kötelezettség ideje alatt használatból kivont tárgyi eszközt azonos rendeltetésű, azonos vagy jobb paraméterekkel rendelkező tárgyi eszközzel a kedvezményezett saját forrás felhasználásával az irányító hatóságnak történő bejelentéssel lecserélheti.

3.4. Szolgáltatásvásárlások költsége

3.4.1. Harmadik féltől megrendelt, a támogatott tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó, az Sztv. 3. § (7) bekezdés 1. és 2. pontja szerinti igénybe vett szolgáltatások és egyéb szolgáltatások költsége számolható el.

3.4.2. Szolgáltatás költségei alatt az Útmutató az Sztv. 51. § (2) és (3) bekezdése által meghatározottakat érti a következő eltéréssel: az Útmutató 6. pontjában felsorolt, – egyébként az Sztv. szerint a szolgáltatás bekerülési értékébe beletartozó – költségek nem elszámolhatóak.

3.4.3. Különösen a következő szolgáltatási tevékenységekhez kapcsolódó költségek és díjak számolhatók el:

3.4.3.1. felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége,

3.4.3.2. az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet [a továbbiakban e melléklet alkalmazásában: 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet] szerinti építési műszaki ellenőri szolgáltatás költsége, amelynek az összes elszámolható költséghez viszonyított aránya nem lehet több, mint 1%,

3.4.3.3. egyéb mérnöki és szakértői díjak, tanácsadási költségek (pl. fordítás, tolmácsolás, lektorálás),

3.4.3.4. képzéshez kapcsolódó költségek (az Útmutató 3.4.5. pontja szerint),

3.4.3.5. projekttevékenységek hatékonyságának és eredményeinek vizsgálatával kapcsolatos költségek,

3.4.3.6. marketingeszközök fejlesztési költsége,

3.4.3.7. piackutatás költsége,

3.4.3.8. K+F+I szolgáltatások díja,

3.4.3.9. minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek (pl. minőség-ellenőrzéssel és tanúsítással kapcsolatos szolgáltatások költsége, minőséget tanúsító címkék használatával kapcsolatos költségek),

3.4.3.10. rendezvényszervezés és kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek kapcsolódó járulékokkal együtt,

3.4.3.11. a projekttevékenységhez kapcsolódó, nem a felhívás keretében meghatározott kötelező kommunikációs tevékenységek (pl. kiadványok, információs füzetek készítése, elektronikus megjelenés, képzések meghirdetése, tudatosság növelése, tájékoztatás, kommunikációs kampányok stb.) költsége,

3.4.3.12. a horizontális követelmények méréséhez és teljesítéséhez igénybe vett szolgáltatások díja,

3.4.3.13. a projekt megvalósításhoz kötődő és indokolt bérleti díjak (a projektmenedzsmenthez kötődő iroda és eszköz bérletet a projektmenedzsment költségek között kell elszámolni),

3.4.3.14. a fejlesztés tárgyára vonatkozó, az üzembe helyezést követően felmerülő vagyonbiztosítás (pl. a projekt keretében beszerzett és használt nagy értékű eszközök külön biztosítása) díja a megvalósítási időszak végéig számolható el, az üzembe helyezést megelőzően felmerülő, a beszerzett tárgyi eszközökhöz kötődő, a bekerülési érték részét képező biztosítási díj az eszközbeszerzések között számolandó el.

3.4.3.15.¹⁵⁷ a beruházás megvalósításához felvett hitelhez az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által nyújtott készfizető kezességvállalás díja.

3.4.4. A projekt megvalósításával kapcsolatban közvetve felmerülő, általános szolgáltatások:

3.4.4.1. a felhívás által előírt nyilvánosság biztosításának költsége, amelynek az összes elszámolható költséghez viszonyított aránya nem lehet több, mint 0,5%,

3.4.4.2. a projekt vonatkozásában végzett könyvvizsgálói szolgáltatás, amelynek az összes elszámolható költséghez viszonyított aránya nem lehet több, mint 0,5% (a felhívásban projektszintű könyvvizsgálat előírása kizárólag az arra vonatkozó elvárásrendszer jogszabályokkal összhangban történő meghatározása esetén lehetséges),

3.4.4.3. hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek,

3.4.4.4. jogi, közjegyzői költségek.

3.4.5. Képzés és képzési anyagok elszámolható költségeire vonatkozó részletes szabályok

3.4.5.1. A képzési tevékenységek vonatkozásában az elszámolható költségek a következők lehetnek:

3.4.5.1.1. az oktatók költségei (szakértői díj, előadói, vagy szerzői díj),

3.4.5.1.2. az oktatók és a képzésben részt vevők utazási és szállásköltségei (tekintettel az Útmutató 3.7. pontja szerinti feltételekre),

3.4.5.1.3. a képzési projekttel kapcsolatos tanácsadói szolgáltatások költségei,

3.4.5.1.4. képzés megszervezésének és lebonyolításának költségei,

3.4.5.1.5. tananyag fejlesztésének, kivitelezésének (pl. tankönyv, munkafüzet, CD), segédanyagok bérlésének, beszerzésének költségei,

3.4.5.1.6. a projekt keretében végrehajtott fejlesztéshez (tananyagfejlesztés) és képzéshez kapcsolódó akkreditációs, minősítési, értékelési, regisztrációs díjak,

3.4.5.1.7. a résztvevők (célcsoport) alkalmassági vizsgálatának költsége,

3.4.5.1.8. a résztvevők (célcsoport) biztosításának díja a projektmegvalósítás időszakában,

3.4.5.1.9. a célcsoport tagjainak fizetett képzési támogatás, vagy egyéb, a célcsoport tagjainak a képzésük idejére fizetett díjazás (pl. megélhetési támogatás), a célcsoport tagjainak a képzés ideje alatti munkaidőre fizetendő munkabér, vagy kereset-kiegészítés (legfeljebb a képzést megelőzően és az az alatt elért átlagkereset különbözete), a vonatkozó hazai jogszabályok alapján fizetendő adókkal, járulékokkal együtt [a vonatkozó számításoknak tartalmazniuk kell a résztvevők létszámát, a juttatás egy főre és egy képzési időegységre vonatkozó összegét, és az időtartamot (órákban), továbbá ha a kifizetés postai úton történik, a kapcsolódó postai szolgáltatás költsége is elszámolható költségnek minősül],

3.4.5.1.10. képzési, oktatási, kutatás-fejlesztési projektek esetén a résztvevők, illetve a kutatás-fejlesztésben közreműködő hallgatók, doktorandusok számára ösztöndíj is elszámolható [az ösztöndíjra való jogosultság feltételeit (pl. meghatározott tanulmányi eredmény elérése) a felhívás vagy a projektjavaslat tartalmazza] – az ösztöndíj a képzés eredményességét nem befolyásoló, igazolt betegség idejére is kifizethető és elszámolható,

3.4.5.1.11. a célcsoport tagjai közül a képzésben résztvevők körében a képzés ideje alatt jelentkező azon költségek, amelyek gyermekeik vagy más, tőlük függő hozzátartozó gondozása miatt merülnek fel,

3.4.5.1.12. a képzésben részt vevő távolléte miatt felmerülő helyettesítési díj költsége a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény szerint.

3.4.5.1.13. egyéb kiadások:

3.4.5.1.13.1. a képzés céljára használt helyiségek, illetve eszközök bérleti díja,

3.4.5.1.13.2. képzés részvételi díja,

3.4.5.1.13.3. vizsgadíj, kivéve a pótvizsga díja,

3.4.5.1.13.4. bizonyítvány kiállításának díja,

3.4.5.1.13.5. képzés eredményességének nyomon követéséhez kapcsolódó költségek,

3.4.5.1.13.6. képzők kiválasztásához kapcsolódó költségek,

3.4.5.1.13.7. képzési helyszín akadálymentesítése, ha ez kisebb költségű megoldást eredményez, mint eleve akadálymentesített képzési helyszín választása,

3.4.5.1.13.8. képzéshez kapcsolódó egyéb költségek.

3.4.5.2. Csak a ténylegesen képzésben eltöltött idő vehető számításba. A költségeket résztvevőnként és alkalmanként vagy időszakonként (óránként, naponként, hetenként) az adott időszakban, adott helyen szokásos díjtételek figyelembevételével kell tervezni és elszámolni.

3.4.5.3. A beruházáshoz (beszerzett eszközökhöz stb.) kapcsolódó képzés, betanítás költsége a beruházás bekerülési értékeként számolandó el.

3.4.6. Egyéb, a projekt keretében megcélzott célcsoportok vonatkozásában elszámolható költségek

3.4.6.1. A közvetlen vagy közvetett célcsoport együttműködését ösztönző természetbeni (utalvány) vagy pénzbenei juttatás elszámolható.

3.5. Saját teljesítés

3.5.1. Saját teljesítés alatt értendő, ha a kedvezményezett a támogatásból megvalósuló beruházás során, annak bekerülési értékének részeként bizonyos tevékenységeket saját maga végez. Nem számít saját teljesítésnek a kedvezményezett Sztv. 3. § (2) bekezdés 7. pontja szerinti kapcsolt vállalkozása – feltéve, ha a KAP Stratégiai Terv végrehajtására alkalmazandó egyéb jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik – által, vagy nem gazdasági társaság kedvezményezett esetén a részben vagy egészben tulajdonában lévő gazdasági társaság által végzett teljesítés.

Saját teljesítésként kell figyelembe venni az egyházi jogi személy által annak belső egyházi jogi személye részére nyújtott, jelen pont szerinti tevékenységet.

3.5.2. E tevékenység elszámolható értéke nem haladhatja meg a szokásos piaci értéket, nem haladhatja meg a pénzügyileg rendezett tételek alapján kimutatott, az Sztv. 51. § (1) és (2) bekezdése szerinti közvetlen önköltséget, valamint az Sztv. 82. § (3) bekezdése szerinti értékesítés közvetett költségeit. Az értékesítés közvetett költségei kizárólag abban az esetben vehetők figyelembe, ha azok valós költségeken alapulnak, és megfelelően igazolt, igazságos és méltányos módszer szerint, arányosan történik a tevékenységhez való hozzárendelésük. Az alátámasztás a kedvezményezett kötelezettsége.

3.5.3. Saját teljesítés, saját vállalkozásban végzett beruházás esetében a támogatási kérelem keretében benyújtott költségvetésnek olyan részletezettségűnek kell lenni, amelyből az önköltség egyértelműen megállapítható, és ami összhangban van a támogatási kérelem benyújtójának önköltség számítási szabályzatával. Saját teljesítés bármely költség típus esetén elszámolható, ha azt a felhívás lehetővé teszi.

3.5.4. A projekt szakmai megvalósításában közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai

3.5.4.1. A projekt céljának megvalósításában, illetve szakmai felügyeletében közvetlenül közreműködő személyzet – ide nem értve projektmenedzsment tevékenységet ellátó személyzetet –

3.5.4.1.1. bruttó munkabére,

3.5.4.1.2. személyi jellegű egyéb kifizetései (bérjellegű juttatások, pl. utazási költségtérítés, cafeteria),

3.5.4.1.3. munkaköri alkalmassági vizsgálatának díja [a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet alapján], és

3.5.4.1.4. bérjáruléka az Sztv. 79. §-a szerint elszámolhatók.

3.5.4.2. Bérként, bérjellegű juttatásként kizárólag a projekt céljainak megvalósításával összefüggésben, a munkaviszony, kinevezés alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbenei vagy természetbeni juttatások számolhatók el. A személyi jellegű egyéb kifizetések és bérjárulékok olyan mértékben elszámolhatóak, amilyen mértékben a támogatott projekthez kapcsolódnak.

3.5.4.3. A 3.5.1. pont esetén a 3.5.4.2. pontban felsoroltakon túl az egyházi jogi személynél vagy belső egyházi jogi személynél munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, egyházi szolgálati jogviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatottaknak közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbenei vagy természetbeni juttatások is elszámolhatók.

3.5.4.4. A bérköltség csak a ténylegesen kifizetett munkabér alapján a projekt keretében való foglalkoztatás arányában számolható el munkaidő-kimutatás alapján.

3.5.4.5. Bérköltségek között elszámolható költség a megbízási szerződés keretében történő munkavégzés, valamint a szellemi alkotásra kötött felhasználási szerződésben rögzített személyes közreműködés díja.

3.5.4.6. A projekt szakmai megvalósításában közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai között elszámolható költség a projekt végrehajtásában közreműködő azon személyek bére, akik számára a projekt keretében nem kerül munkabér elszámolásra, hanem a munka elvégzése célfeladatok kiírásával vagy túlszolgálat elrendelésével, illetve többletfeladatot elrendelő megállapodás keretében oldható meg.

3.5.4.7. A tényleges vállalkozói kivét elszámolható olyan mértékben, amilyen mértékben az a támogatott projekthez kapcsolódik.

3.5.4.8. Nem elszámolható a jutalom, illetve az olyan jutalom jellegű kifizetés, amely mögött a teljesítés nem igazolható.

3.6. In-house beszerzések

3.6.1. A Kbt. 9. § (1) bekezdés h)–i) pontjában és (2) bekezdésében meghatározott in-house beszerzések alapján kötött szerződések elszámolhatóak, ha azok költsége nem haladja meg a szokásos piaci értéket, valamint a pénzügyileg rendezett tételek alapján kimutatott közvetlen és közvetett önköltség értékét.

3.7. Útiköltség, kiküldetési költség

3.7.1. A projektben résztvevő célcsoportnak, illetve a projekt szakmai megvalósításában résztvevőknek a projekt megvalósításához közvetlenül köthető, a támogatott tevékenységekhez kapcsolódó, külső helyszínen történő munkavégzése, a projekt megvalósításával összefüggő képzése miatt felmerülő utazási és szállásköltségei elszámolhatóak. Az utazási és napidíjköltségek a magyar jogszabályok szerint járulékokkal együtt számolhatóak el.

3.7.2. A napi utazási idő és a bekerülési költségek alapján kell döntenie a naponta való utaztatás, az egyszeri (több hetes távollét esetén hetente egyszeri) utaztatás és a helyszínen való elszállásolás között. Ha a napi utazási idő meghaladja a három órát, akkor célszerű az utóbbit választani, egyéb esetekben a költségek felmérését követően az alacsonyabb költséggel járó megoldást kell választani. A fogyatékkal élők utazása ez alól kivételt képezhet, a számukra legalkalmasabb (pl. külön busz) és megfelelően kialakított eszközöket kell igénybe venni.

3.7.3. A következő költségek számolhatóak el:

3.7.3.1. Utazás költségei:

3.7.3.1.1. Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el.

3.7.3.1.2. Hivatali vagy saját gépjármű (ideértve a közeli hozzátartozó tulajdonában álló gépjárművet is) használata esetén a megtett kilométerek alapján a tényleges üzemanyagköltség vagy az adóhatóság által közzétett elszámolható üzemanyagköltség és a kilométerenkénti adómentes térítés figyelembevételével számolhatók el. Hivatali vagy saját gépkocsi használata esetén elszámolható a parkolási díj és a kiküldetés időtartamára eső autópálya használati díj.

3.7.3.1.3. Repülőgéppel történő utazás esetén elszámolható a reptéri illeték.

3.7.3.1.4. Az utasbiztosítás és a vízum költsége elszámolható.

3.7.3.1.5. Utazási bérlet költségét olyan arányban lehet figyelembe venni, amilyen arányban az a projekt tevékenységet szolgálja (pl. ha a képzés két hétig tart, akkor a havi bérlet árának felét, stb.).

3.7.3.2. Szállásköltségek:

3.7.3.2.1. Belföldi szállásköltség esetén legfeljebb a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a miniszter által évente megállapított és a támogató hivatalos honlapján közzétett költség számolható el vendégéjszakánként. Magasabb összeg akkor számolható el, ha az elszállásolt személy hivatali beosztása alapján a kedvezményezett a magasabb összeget megindokolta, és azt az irányító hatóság elfogadta. Külföldi szállás esetén vendégéjszakánként bruttó 200 euró mértékű költség számolható el.

3.7.3.3. Helyi közlekedés költségei:

3.7.3.3.1. A kiküldetéssel összefüggésben igénybe vett tömegközlekedési eszközön történő közlekedés költsége bizonylat alapján elszámolható. Ha a felhívás lehetővé teszi, – indokolt esetben – a kiküldetéssel összefüggő személytaxi-szolgáltatás és személygépkocsi személyszállító szolgáltatás is elszámolható. Indokolt esetben minősül, ha tömegközlekedési eszköz igénybevétele nem vagy csak számottevően nagyobb időráfordítással lehetséges. Az indokoltság alátámasztása a kedvezményezett kötelezettsége.

3.7.3.4. Napidíj:

3.7.3.4.1. Célcsoport ellátmány-/napidíj- és szállásköltsége keretében a figyelembe vett létszám projekthez kapcsolódó ellátmánya, napidíja és szállásköltsége számolható el a vonatkozó hazai jogszabályok alapján.

3.7.3.4.2. Az útiköltség elszámolása egységköltségek alkalmazásával történik, ha a módszertant a felhívás biztosítja.

3.8. Projektmenedzsment költségek

3.8.1. A projektmenedzsment költségek együttesen nem haladhatják meg a projekt összes elszámolható költségének 2,5%-át. A projektmenedzsment költségeken belül kizárólag a következő tételek számolhatóak el, közszféra szervezet kedvezményezettnek esetén az Útmutató 3.8.2–3.8.2.9. pontjában foglalt feltételek figyelembevételével:

3.8.1.1. a projekt előkészítési és megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai a 3.5.4. pontnak megfelelően,

3.8.1.2. iroda és eszközbérlet,

3.8.1.3. a menedzsment tevékenységhez kapcsolódó anyag – és az Sztv. 80. § (2) bekezdésében, illetve az Áhsz. hatálya alá tartozó szervezetek esetén az Áhsz. 1. § (4) bekezdése alapján meghatározott értékhatár alatti, egy összegben leírható tárgyi eszközök – költsége (pl. nyomtató, számológép, papír, írószerszám),

3.8.1.4. a kiküldetéshez kapcsolódó utazási költség az Útmutató 3.7. pontjában foglaltaknak megfelelően,

3.8.1.5. a projekt előkészítési és megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja.

3.9. Általános (rezsi) költségek

3.9.1. Az általános (rezsi) költségek nem kapcsolhatók közvetlenül teljes mértékben egy adott folyamathoz, vagy tevékenységhez, azonban elengedhetetlenek a tevékenység végzéséhez. Ilyen költségek a következők:

3.9.1.1. közüzemi szolgáltatások (pl. víz, gáz, elektromos áram, távhő és hulladékgazdálkodási közszolgáltatás, telefon, fax, internet, telekommunikáció, tűzifa, szén, egyéb tüzelőanyagok) költsége és díja,

3.9.1.2. postaköltségek, ideértve az elektronikus kommunikáció működtetéséhez kapcsolódó költségeket is (pl. e-aláírás alkalmazásához kapcsolódó tanúsítvány, kriptográfiai eszközök, időbélyegzés költségei),

3.9.1.3. takarítás, hulladékgazdálkodás egyéb, nem közszolgáltatási díja, költsége,

3.9.1.4. őrzés,

3.9.1.5. állagmegóvás és karbantartás költsége, ideértve az irodatechnikai és informatikai eszközök karbantartását is,

3.9.1.6. biztosítási költség (pl. a kedvezményezett irodájának biztosítása),

3.9.1.7. bankszámlanyitási költsége – központi költségvetési szerv esetében elegendő az ESB Alapok fogadására nyitott célelszámolási számlával való rendelkezés (ha a felhívás értelmében kötelező önálló bankszámlát nyitni a projektre), rendes havi adminisztratív (kezelési) költség és tranzakciós költségek,

3.9.1.8. dokumentációs, irattározási, archiválási költségek,

3.9.1.9. a vállalat-irányítási tevékenységek (jogi, adminisztratív, igazgatási, könyvelési, bérszámfejtési, ellenőrzési, kontrolling és egyéb, a projekt megvalósítását közvetetten szolgáló tevékenységek ráfordításai).

3.9.2. A valuta átváltásokból származó árfolyamveszteségek, illetve díjak, valamint a kamattartozás kiegyenlítése, a hitelkeret-túllépés költsége, az egyéb pénzügyforgalmi költségek nem számolhatóak el az Útmutató 6. pontja szerint.

3.9.3. Az Útmutató 3.9.1. pontja szerinti költségek csak a rezsi költségeken belül számolhatóak el, más költség-kategóriákban nincs erre lehetőség.

3.9.4. Az Útmutató 3.9.1. pontja szerinti költségek együttesen nem haladhatják meg a projekt összes elszámolható költségének 1%-át.

3.10. Adók és közterhek, le nem vonható általános forgalmi adó

3.10.1. A levonható adók, közterhek nem számolhatóak el, még abban az esetben sem, ha a végső kedvezményezett, az egyéni kedvezményezett vagy a kedvezményezett által nyújtott szolgáltatás igénybe vevője ténylegesen nem él a visszaigénylés lehetőségével.

3.10.2. Nem egyértelmű helyzetekben célszerű az adóhatóság illetékes igazgatósága vagy az adóhatóság irányító szerve illetékes főosztálya nyilatkozatának vagy állásfoglalásának előzetes kikérése.

3.10.3. A le nem vonható áfa elszámolható a projekt keretében, kivéve, ha a kedvezményezett az EVA hatálya alá tartozik, ekkor az áfa nem elszámolható költség.

3.11. Jövedelem, illetve többletköltség kompenzáció

3.11.1. Az EMVA alap tekintetében elszámolhatóak azok a kieső jövedelmek vagy bevételek, amelyek a felhívás által előírt fejlesztés megvalósítása miatt keletkeztek, továbbá azok a többletköltségek, amelyek kizárólagosan a felhívás vagy jogszabály által előírt technológia alkalmazása miatt váltak szükségessé és a felhívás célját szolgálják. A kompenzáció mértékét a felhívás határozza meg alátámasztó számítások alapján.

3.12. Elszámolható általános költségek

3.12.1. Projekt-előkészítés, tervezés (jogszabályban, illetve felhívásban megkövetelt környezeti, fenntarthatósági hatástanulmányok, megvalósíthatósági tanulmányok elkészítésének költsége, beruházást tartalmazó projekteknél műszaki, kivitelezési tervek elkészítése, hatósági engedélyek megszerzésének költségei stb.)

3.12.2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának költségei

3.12.3. Ingatlanvásárlás

3.12.4. Terület-előkészítés (régészeti feltárás, lószarmentesítés, földmunkák stb.)

3.12.5. Műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit

3.12.6. Projektmenedzsment

3.12.7. Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása

3.12.8. Könyvvizsgálat

3.12.9. Általános költségek (rezsi)

4. ELSZÁMOLHATÓSÁGHOZ KAPCSOLÓDÓ KORLÁTOZÁSOK

4.1. Árkedvezmény, részletfizetés

4.1.1. Ha a kedvezményezett valamilyen szolgáltatást, árucikket kedvezményes áron vásárol, akkor a vásárolt termék tényleges beszerzési ára (kedvezményes ára) számolható el, a szokásos piaci ár és a kedvezményes ár közötti különbség nem vehető figyelembe.

4.1.2. Ha a szerződés szerint részletekben fizetik meg az áru ellenértékét, akkor csak a ténylegesen megfizetett részletek összege számolható el.

4.1.3. A számviteli szempontból egyéb bevételként kimutatott, szerződésen alapuló, – konkrét termékhez, anyaghoz, áruhoz, szolgáltatásnyújtáshoz közvetve kapcsolódó, nem számlázott – az Sztv. 77. § (7) bekezdése szerinti utólag kapott engedmény szerződés szerinti összegét a projekt szempontjából bevételnek kell tekinteni.

4.2. Szállítói előleg

4.2.1. A szállítónak – a kivitelezés, beszerzés, szolgáltatás keretében – fizetett előleg elszámolható, e rendeletben foglalt feltételeknek megfelelően. Szállítói szerződés keretében is csak olyan tételek támogathatóak, amelyek közvetlen kifizetés esetén is elszámolhatóak lennének.

4.3. Bevételek

4.3.1. Annak érdekében, hogy a támogatott projektek a közgazdasági megvalósíthatóság szempontjából szükséges mértékű társfinanszírozásban részesüljenek, a projektek támogatásának kiszámításakor figyelembe kell venni mindazon bevételeket, amelyek közvetve vagy közvetlenül a támogatott projekt révén, annak megvalósítása, illetve fenntartása során keletkeznek, ezáltal a projekt külső finanszírozási igényét csökkentik.

4.3.2. Bevétel, nettó bevétel fogalmának elkülönítése

4.3.2.1. Az Útmutató alkalmazásában

4.3.2.1.1. *bevétel*: a projekt megvalósítása és fenntartása során, a projekttevékenységgel összefüggésben keletkezett vagyoni érték,

4.3.2.1.2. *nettó bevétel*: a projektek támogatásának kiszámításakor figyelembe vett, a projekt keretében kínált vagy eredményeként létrejövő árukért, szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett ellentételezés (pl. infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díj, a föld vagy épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevétel vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezés) összegének és a működési költségek, valamint az adott időszakban a rövid élettartamú eszközök cseréjére fordított költségek összegének a különbsége. Nettó bevételnek minősül a működésiköltség-megtakarítás is, ha azt a működtetésre irányuló támogatások ugyanolyan mértékű csökkentése nem ellentételezi.

4.3.3. Bevételi kategóriák

4.3.3.1. Különösen az alábbi tételek minősülnek bevételnek:

4.3.3.1.1. működésiköltség-csökkenés,

4.3.3.1.2. támogatásból beszerzett eszköz hasznosításából,

4.3.3.1.3. támogatásból fejlesztett ingatlan hasznosításából,

4.3.3.1.4. támogatással kiváltott ingatlan hasznosításából,

4.3.3.1.5. különböző tagdíjak, regisztrációs díjak befizetéseiből,

4.3.3.1.6. támogatott képzési díjak megfizetéséből,

4.3.3.1.7. tanulmányi szerződés keretében támogatott tanulmányok képzési díjának visszafizetéséből,

4.3.3.1.8. támogatott rendezvény belépő díjaiból,

4.3.3.1.9. egyéb támogatott tevékenységből származó bevételek, kivéve a 6. pontban jelzett kategóriák.

4.3.4. Levonásra nem kerülő bevételek

4.3.4.1. A következő, számviteli szempontból bevételként könyvelendő tételek az Útmutató 4.3. pontja szerinti szabályozás értelmében nem képezik a nettó bevétel részét, így nem kerülnek levonásra:

4.3.4.1.1. kötbér,

4.3.4.1.2. támogatási előlegén realizált kamat,

4.3.4.1.3. a projekttevékenységgel összefüggésben a tevékenységek társfinanszírozásához nyújtott azon hozzájárulások, amelyek a vonatkozó támogatás finanszírozási táblázataiban az állami hozzájárulások mellett szerepelnek, illetve amelyek a projekt önrészét hivatottak biztosítani,

4.3.4.2. Az Útmutató 4.3.4.1. pontja szerinti bevételek esetén a kedvezményezett a záró kifizetési igénylés keretében nyilatkozik arról, hogy az ilyen bevételeket a projekt sikeres megvalósításához szükséges mértékben a projekt céljára használja fel.

4.3.4.3. A támogatási előleget nem lehet lekötni, befektetési célból felhasználni, az előlegén realizált kamat kizárólag banki látra szóló kamat lehet. Erről a kedvezményezett a záró kifizetési igénylés keretében nyilatkozik.

4.3.5. Bevételek levonása

4.3.5.1. A nettó bevételeket teljes összegükben vagy arányosan kell levonni a projekt elszámolható költségéből, attól függően, hogy

4.3.5.1.1. a nettó bevétel teljes egészében vagy csak részben származott a támogatott projektből,

4.3.5.1.2. a támogatott projekt összes költsége vagy csak egy része kerül-e a projekt keretében elszámolásra,

4.3.5.1.3. a projekt teljes elszámolható költsége vagy csak annak egy része kerül-e támogatásra.

4.3.5.2. A keletkezett nettó bevétel miatti levonás mértéke a következő módon kerül meghatározásra:

4.3.5.2.1. A nettó bevétel teljes egészében vagy csak részben származott a támogatott projektből:

4.3.5.2.1.1. ha a teljes nettó bevétel a támogatott projektből származik, a teljes nettó bevétel figyelembe vételre kerül, az Útmutató 4.3.3. pontjában foglaltak szerint,

4.3.5.2.1.2. ha csak a nettó bevétel egy része származik a támogatott projektből, akkor az a támogatott projekthez és az egyéb releváns tevékenységekhez kapcsolódó összes – beruházási és működési – költség alapján kerül arányosításra.

4.3.5.2.2. A támogatott tevékenység összes költsége vagy csak egy része kerül a projekt keretében elszámolásra:

4.3.5.2.2.1. ha a támogatott tevékenység összes költsége elszámolásra kerül a projekt keretében, akkor a nettó bevétel teljes összegében beszámításra kerül,

4.3.5.2.2.2. ha a támogatott tevékenység költségeinek csak egy része kerül a projekt keretében elszámolásra, akkor a nettó bevétel a projekt elszámolható költsége és az összes – beruházási és működési – költsége alapján kerül arányosításra.

4.3.5.3. A projekt összes költségének részét képezik a felhívás szerint nem elszámolható költségek és a felhívásban meghatározott korlát (fajlagos mutató, belső korlát stb.) miatt teljes mértékben nem elszámolható költségek is.

5. NEM ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK

5.1. A projekt esetén nem elszámolható költségek:

5.1.1. a levonható áfa,

5.1.2. a kamattartozás-kiegyenlítés,

5.1.3. a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,

5.1.4. a hiteltüllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,

5.1.5. a deviza-átváltási jutalék,

5.1.6. a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,

5.1.7. a bírságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e.

¹Az 1. § (4) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 1. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

²A 2. § 3. pont b) alpontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 1. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

³A 2. § 3. pont c) alpontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 2. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

⁴A 2. § 3. pont d) alpontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 1. § (1) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

⁵A 2. § 8. pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 1. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

⁶A 2. § 12a. pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 1. § (3) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

⁷A 2. § 15. pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 1. § (4) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

⁸A 2. § 16. pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 1. § (4) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

⁹A 3. § (2) bekezdés a) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 2. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

- ¹⁰A 3. § (2) bekezdés b) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 3. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹A 6. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 4. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹²A 8. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 3. pontja és 34. § 5. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹³A 8. § (4) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁴A 8. § (5) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁵A 8. § (6) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 2. § (2) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁶A 11. § (7) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 3. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁷A 12. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 4. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁸A 13. § (2) bekezdés a) pont ac) alpontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 4. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁹A 13. § (2) bekezdés b) pont bc) alpontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 4. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁰A 13. § (6) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 5. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²¹A 14. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 6. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²²A 15. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 7. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²³A 17. § (1) bekezdés c) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 6. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁴A 17. § (1) bekezdés d) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 5. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁵A 17. § (3) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 6. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁶A 17. § (4) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 6. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁷A 17. § (5) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 6. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁸A 17. § (6) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ²⁹A 17. § (7) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁰A 18. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 7. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³¹[Nem vezethető át a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 6. pontjában foglalt azon módosítás, amely szerint a 18. § (2) bekezdésében az „általános” szövegrész helyébe az „állandó” szöveg lép.]
- ³²A 18. § (3) bekezdés nyitó szövegrésze a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 6. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³³A 18. § (8) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 6. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁴A 18. § (9) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 8. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁵A 19. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 8. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁶A 21. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 7. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁷A 22. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 8. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁸A 22. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 8. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ³⁹A 22. § (6) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 9. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁰A 22. § (8) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 8. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴¹A 22. § (9) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 10. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴²A 22. § (10) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 8. § (4) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴³A 24. § g) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 11. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁴A 24. § h) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 9. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁵A 24. § l) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 10. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁶A 24. § m) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 12. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁷A 24. § n) pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 9. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁸A 25. § (5) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 13. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁴⁹A 27. § (3) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 14. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁰A 28. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 10. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵¹[Nem vezethető át a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 15. pontjában foglalt azon módosítás, amely szerint a 28. § (5) bekezdésében a „26. §” szövegrész helyébe a „24. §” szöveg lép.]
- ⁵²A 28. § (7) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 10. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵³A 28. § (11) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 10. § (3) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁴A 29. § (5) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 16. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁵A 30. § (1) bekezdés c) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 11. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁶A 30. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 11. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁷A 30. § (1) bekezdés h) pont hb) alpontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 11. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁸A 30. § (3) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 11. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁵⁹A 30. § (6) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 17. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶⁰A 31. § (6) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 18. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶¹A 31. § (7) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 12. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶²A 31. § (8) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 19. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶³A 32. § (4) bekezdés záró szövegrésze a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 21. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶⁴A 32. § (4) bekezdés b) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 20. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

- ⁶⁵A 32. § (5) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 22. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶⁶A 32/A. §-t a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 13. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶⁷A 33. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 23. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶⁸A 36. § (5) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 14. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁶⁹A 37. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 12. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁰A 38. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 24. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷¹A 38. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 25. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷²A 38. § (3) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 26. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷³A 38. § (5) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 15. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁴A 38. § (6) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 15. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁵A 39. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 27. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁶A 40. § b) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 28. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁷A 41. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 16. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁸A 42. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 13. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁷⁹A 42. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 29. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸⁰A 42. § (4) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 17. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸¹A 43. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 30. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸²A 43. § (2) bekezdés g) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 31. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸³A 44. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 18. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸⁴A 44. § (3) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 18. § (2) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸⁵A 46. § (1) bekezdés b) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 32. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸⁶A 46. § (1) bekezdés c) pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 14. pontja hatályon kívül helyezte. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸⁷A 46. § (2) bekezdés a) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 33. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át. [Nem vezethető át a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 15. pontjában foglalt azon módosítás, amely szerint hatályát veszti a 46. § (2) bekezdés a) pontjában a „vagy” szövegrész.]
- ⁸⁸A 46. § (2) bekezdés b) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 34. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁸⁹A 46. § (2) bekezdés c) pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 19. § (1) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁰A 46. § (2) bekezdés d) pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 19. § (1) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹¹A 46. § (3) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 19. § (2) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹²A 47. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 20. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹³A 47. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 20. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁴A 47. § (4) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 20. § (2) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁵A 48. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 21. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁶Az 50. § (7) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 35. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁷Az 51. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 36. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁸Az 52. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 22. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ⁹⁹Az 52. § (3) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 22. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁰Az 52. § (4) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 22. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰¹Az 53. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 37. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰²Az 53. § (1) bekezdés a) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 38. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰³Az 53. § (1) bekezdés b) pontja a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 39. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁴Az 56. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 40. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁵Az 56. § (3) bekezdését a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 23. §-a iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁶Az 59. § a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 24. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁷A 60. § c) pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 16. pontja hatályon kívül helyezte. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁸A 61. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 41. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹⁰⁹A 31. alcímet (62. §-t) a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 17. pontja hatályon kívül helyezte. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹⁰A 32. alcímet (63–64. §-t) a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 18. pontja hatályon kívül helyezte. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹¹A 33. alcímet (65. §-t) a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 34. § 19. pontja hatályon kívül helyezte. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹²A 66. § a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 25. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹³A 72. § (2) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 42. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹⁴A 73. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 26. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át. [Nem vezethető át a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 43. pontjában foglalt azon módosítás, amely szerint a 73. § (1) bekezdésében a „támogatást igénylő” szövegrész helyébe a „kedvezményezett” szöveg lép.]
- ¹¹⁵A 73. § (3) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 43. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹⁶A 74. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 33. § 44. pontja szerint módosított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.
- ¹¹⁷A 78. § (1) bekezdése a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 27. §-ával megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

¹⁵⁷ Az 5. melléklet 3.4.3.15. pontját a 24/2024. (IV. 9.) AM rendelet 32. § (2) bekezdése iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító rendelet 35. §-át.

